

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРАВА ТА ПСИХОЛОГІЇ**

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН

**ПУБЛІЧНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ТА АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО
В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

**Збірник матеріалів
круглого столу
(Київ, 23 квітня 2014 року)**

Київ 2014

Редакційна колегія:

Колб О.Г. - директор ННІПП НАВС, доктор юридичних наук, професор.

Кваша С.С. - заступник директора — начальник відділу навчально-методичної та наукової роботи ННІПП НАВС, кандидат педагогічних наук, доцент.

Мозоль Н.І. - завідувач кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС, кандидат юридичних наук, доцент.

Сергєєв І.С. - професор кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС, кандидат юридичних наук, доцент.

Галай В.О. - доцент кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС, кандидат юридичних наук.

Булик І.Л. - викладач кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС, магістр права.

Жаріков О.Ю. – старший викладач кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС.

Рекомендовано до друку вченою радою ННІПП НАВС від 09 квітня 2014 року (протокол № 4)

Організатори конференції не несуть відповідальності за поданий матеріал. Тези доповідей подано в авторській редакції.

П **Публічна** адміністрація та адміністративне право в сучасних умовах :
860 матеріали круглого столу (23 квітня 2014 р.) [Текст]. – К. : Нац. акад. внутр. справ.
– 2014. – 92 с.

ББК Х621
© Національна академія внутрішніх справ, 2014

Шановні учасники круглого столу!

Центральне місце у забезпеченні системності предмета адміністративного права належить категорії «публічна адміністрація». Вона фактично займає місце, яке у радянському адміністративному праві належало категорії «державне управління». Це не є простою зміною термінів. Теорія публічної адміністрації має принципові відмінності від теорії державного управління, як за юридичним наповненням, так і за ідеологічною сутністю.

У Концепції адміністративної реформи України публічна адміністрація розглядається як сукупність органів та інших інституцій, підпорядкованих політичній владі, які забезпечують виконання закону та здійснюють інші публічно-управлінські функції. Насамперед, увага приділяється органам виконавчої влади, які виконують адміністративні функції держави та у зв'язку з цим є найближчими до населення, тобто здійснюють свою діяльність публічно.

Призначення органів публічної адміністрації полягає у виконанні рішень, прийнятих безпосередньо народом або його представницькими органами, втіленні вираженої законами волі суспільства, розробленні та реалізації програм розвитку суспільства, забезпеченні дотримання законодавчих норм (дії органів публічної адміністрації мають спиратись на закони та бути спрямовані на їх виконання), нормотворчої діяльності, забезпеченні громадського порядку, стабільності, безпеки в суспільстві, захисті прав і свобод людини і громадянина.

Становлення і визнання інституту публічної адміністрації в Україні ставить крапку на спробах пристосувати вчення про державне управління до доктрини правової демократичної держави. Держави, де нормативно визнається її відповідальність перед людиною, де права людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави.

Публічна адміністрація в адміністративному праві європейських країн визначається як сукупність органів та установ, які реалізують публічну владу шляхом виконання закону, підзаконних актів та вчинення інших дій в публічних інтересах. Таке її розуміння є актуальним і для української правової системи.

Термін «публічна адміністрація» вперше було використано в праві Європейського Союзу. Аналіз окремих нормативно-правових актів ЄС дозволяє зробити висновок, що у європейському праві існує два визначення поняття «публічна адміністрація»: у вузькому та у широкому значенні. У вузькому сенсі під «публічною адміністрацією» розуміються регіональні органи, місцеві та інші органи публічної влади, центральні уряди та публічна служба. Під органами публічної влади при цьому розуміються інституції регіонального, місцевого або іншого характеру, інші органи, діяльність яких регулюється нормами публічного права або діями держав-членів; органи, наділені достатніми суверенними повноваженнями країни, які з формальної точки зору не є частиною адміністративного апарату держави-члена, але структура та завдання якого визначені в законі.

У широкому сенсі в європейському праві до «публічної адміністрації», крім органів публічної влади, відносять ті органи, які не входять до неї організаційно, але виконують делеговані нею функції. Водночас, як зазначається у Резолюції щодо публічної (державної) відповідальності, під «публічною владою» (або органами публічної влади), слід розуміти будь-яку установу публічного права (включаючи державу, регіональні та місцеві органи державної влади, незалежні публічні підприємства) та будь-яких фізичних осіб під час виконання ними повноважень офіційних органів.

Сьогодні наукове осмислення і подальша розробка теорії публічної адміністрації є одним з головних напрямків доктринального оновлення адміністративного права України, важливим підґрунтям його трансформації у сучасну юридичну галузь європейського змісту.

Виходячи з вище викладеного, визначена тема круглого столу «Публічна адміністрація

та адміністративне право в сучасних умовах» набуває сьогодні особливої актуальності.

Висловлюємо щиро вдячність за участь та плідну співпрацю, яка звела у межах одного наукового заходу досвідчених вчених-правознавців, молодих науковців, викладачів, аспірантів, студентів, вчителів та учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

НАУКОВІ ДОПОВІДІ НА ПЛЕНАРНОМУ ЗАСІДАННІ

Про роль відомчого контролю в удосконаленні змісту кримінально-виконавчих правовідносин в Україні

Колб О.Г. – директор ННПП НАВС, доктор юридичних наук, професор

Дудко Є.В. – здобувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права НАВС

Як свідчить практика, чимало неврегульованих правових аспектів, що негативно позначаються на організації та рівні забезпечення особистої безпеки засуджених в УВП, має відомчий контроль за діяльністю підрозділів ДКВСУ, що здійснюють вищі органи управління та посадові особи ДПтСУ (ст. 23 КВК України). Зокрема, встановлено, що, крім норм КВК України, правові засади цього контролю визначено в ст. 7 Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» (ДПтСУ), у якій зазначено, що ДПтСУ координує і контролює діяльність ДКВСУ; у п. 5 Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань (ПВР УВП), який надає право інспектування УВП Голові ДПтСУ, його заступникам, начальникам територіальних управлінь ДПтСУ та їх заступникам, а також в інших нормативно-правових актах ДПтСУ.

Інші працівники ДКВСУ користуються правом перевірки УВП на підставі приписів або завдань на відрядження, затверджених у встановленому порядку. Комплексне інспектування УВП проводить раз на п'ять років ДПтСУ і раз на два роки – її територіальний орган управління, пропозиції та зауваження щодо результатів яких заносять посадові особи, що здійснюють зазначене інспектування, у Книгу зауважень і пропозицій (додаток 1 до Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань). Крім цього, результати комплексного інспектування УВП обговорюють на оперативних нарадах і засіданнях колегій ДПтСУ та її територіальних органів, за висновками яких уживають відповідних заходів реагування на виявлені недоліки, складають плани усунення недоліків тощо. З метою перевірки ефективності та якості нейтралізації, блокування, ліквідації тощо виявлених під час інспектування прорахунків у діяльності УВП, протягом року після проведення комплексної перевірки здійснюють контрольне інспектування, результати якого розглядають на оперативних нарадах і засіданнях відповідних колегій. Проте жодний нормативно-правовий акт у сфері виконання покарань, зокрема й КВК України, не зобов'язує ДПтСУ та її територіальні органи направляти копії матеріалів перевірки прокурорам, які здійснюють прокурорський нагляд за виконанням кримінальних покарань, відповідно до ст. 22 КВК України та Закону України «Про прокуратуру», що надало б можливість останнім не лише належно координувати діяльність інших суб'єктів протидії злочинності в Україні [1, с. 81–82], а й своєчасно впливати на рівень дотримання законності в УВП, що стосується й питання забезпечення особистої безпеки засуджених [2, с. 47–48]. На підставі аналізу правових джерел, що визначають правовий статус органів й установ ДКВСУ, можна дійти висновку, що ДПтСУ та її територіальні управління не зобов'язані направляти довідки перевірок ні органам місцевої державної адміністрації [3], ні органам місцевого самоврядування [4], що негативно позначається на забезпеченні прав засуджених і рівні взаємодії УВП із цими суб'єктами, зокрема громадськістю.

Ураховуючи зазначене, доцільно ст. 23 КВК України «Відомчий контроль» доповнити ч. 2 такого змісту: «Письмові висновки комплексних перевірок органів й установ виконання покарань посадовими особами центрального органу виконавчої влади з питань виконання покарань та його територіальних управлінь направляють для відома та відповідного

реагування прокурору, який, відповідно до закону та своїх повноважень, здійснює прокурорський нагляд за виконанням кримінальних покарань, а також керівникам місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування».

Запропонована зміна, з одного боку, підвищить рівень забезпечення прав засуджених у виправних колоніях, а з іншого – створить додатковий елемент у правовому механізмі протидії корупції в Україні [5, с. 8], а також зменшить питому вагу латентної злочинності в УВП [6]. Логічно у зв'язку із цим доповнити також ст. 5 КВК України «Принципи кримінально-виконавчого законодавства, виконання і відбування покарань» принципом гласності, який забезпечив би не тільки цивілізованіший підхід до виконання кримінальних покарань, зокрема пов'язаних з ізоляцією особи від суспільства, а й ефективніше залучення до кримінально-виконавчої діяльності можливостей інститутів громадянського суспільства й окремих фізичних і юридичних осіб [7, с. 109].

Список використаних джерел:

1. Бурбика М. М. Правові основи координаційної діяльності органів прокуратури у сфері протидії злочинності [Електронний ресурс] / М. М. Бурбика // Форум права. – 2008. – № 3. – С. 77–82. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2008-3/08bmmspz.pdf>.
2. Ключков В. В. Повноваження прокурора з нагляду за виконанням законів у сфері охорони прав і свобод людини / В. В. Ключков // Вісник прокуратури. – 2009. – № 6. – С. 44–48.
3. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квіт. 1999 р. № 586–XIV // Офіційний вісник України. – 1999. – № 18.
4. Про місцеве самоврядування : Закон України від 21 трав. 1997 р. № 280/97–ВР // Офіційний вісник України. – 1997. – № 25.
5. Хавронюк М. І. Науково-практичний коментар до Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» / Хавронюк М. І. – К. : Атіка, 2011. – 424 с.
6. Изучение факторов, влияющих на состояние, структуру и динамику преступности в исправительно-трудовых учреждениях / [М. П. Журавлёв, И. В. Каретников, А. Я. Маркович др.]. – М. : ВНИИ МВД СССР, 1978. – 28 с.
7. Притула А. М. Деякі проблеми пенітенціарної служби та шляхи їх подолання / А. М. Притула // Формування пенітенціарної системи України: проблеми сьогодення. – О. : ОДУВС, УДПтС України в Одеській області, Міжнародний гуманітарний ун-т, 2012. – С. 109.

Публічне адміністрування у сфері охорони здоров'я

Мозоль Н.І. – завідувач кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС, кандидат юридичних наук, доцент

Охорона здоров'я - один з пріоритетних напрямів державної діяльності. Держава формує політику охорони здоров'я в Україні та забезпечує її реалізацію.

Сучасна державна політика у сфері охорони здоров'я в Україні – це організована та цілеспрямована діяльність публічної адміністрації, спрямована на створення сприятливих умов, що спрямовується на збереження та розвитку фізіологічних і психологічних функцій, оптимальної працездатності та соціальної активності людини при максимально можливій індивідуальній тривалості життя.

Охорона здоров'я відіграє надзвичайно важливу роль у забезпеченні життєдіяльності сучасного суспільства, і тому роль охорони здоров'я набуває особливої важливості.

Державна політика у сфері охорони здоров'я передбачає:

- створення відповідних умов життя і праці громадян, їх відпочинку й оздоровлення, належного рівня матеріального забезпечення;
- здійснення державою заходів щодо оздоровлення довкілля, забезпечення екологічного благополуччя;

- відповідальність держави за ефективну діяльність у сфері охорони здоров'я, її профілактичну спрямованість;
- структурну перебудову системи охорони здоров'я на засадах ринкових відносин;
- задоволення потреб громадян в одержанні гарантованого рівня безоплатної медико-санітарної допомоги;
- розвиток багатоукладності форм охорони здоров'я;
- дотримання прав і свобод людини і громадянина у сфері охорони здоров'я та забезпечення пов'язаних з ними державних гарантій.

Здоров'я є своєрідним дзеркалом соціально-економічного, екологічного, демографічного і санітарно-гігієнічного благополуччя країни, одним із соціальних індикаторів суспільного прогресу, важливим чинником, який впливає на якість та ефективність трудових ресурсів.

Охорона здоров'я - це система заходів публічної адміністрації, спрямованих на захист здоров'я, шляхом створення сприятливих умов, що спрямовується на попередження і лікування захворювань з метою забезпечення оптимальної працездатності та соціальної активності людини при максимально можливій індивідуальній тривалості життя.

Україна стоїть на порозі запровадження загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування, що вимагає удосконалення механізмів державного управління охороною здоров'я та її перебудовою в умовах обмежених ресурсів для забезпечення функціонування системи та розподілу ризиків. Для оптимізації суспільних потреб щодо медичної допомоги необхідні також зусилля соціального маркетингу, щоб впливати на поведінку пацієнтів для заохочення використання відповідної медичної допомоги й запобігання зловживанню нею як пацієнтів, так і надавачів.

Основу державної політики охорони здоров'я формує Верховна Рада України шляхом закріплення конституційних і законодавчих засад охорони здоров'я, визначення її мети, головних завдань, напрямів, принципів і пріоритетів, встановлення нормативів і обсягів бюджетного фінансування, створення системи відповідних кредитно-фінансових, податкових, митних та інших регуляторів, затвердження загальнодержавних програм охорони здоров'я. Для вирішення питань формування державної політики охорони здоров'я при Верховній Раді України можуть створюватися дорадчі та експертні органи з провідних фахівців у сфері охорони здоров'я та представників громадськості. Порядок створення та діяльності цих органів визначається Верховною Радою України.

Реалізація державної політики охорони здоров'я покладається на органи публічної адміністрації.

Отже, пріоритети державної політики у сфері охорони здоров'я визнаються державними програмами економічного і соціального розвитку України та програмами діяльності Кабінету Міністрів України, в яких обов'язково враховуються аспекти розвитку охорони здоров'я.

Добробут та рівень будь-якого суспільства прямо та опосередковано залежить від стану здоров'я населення. Здоров'я є одним з найважливіших інтегрованих показників соціально-економічного, економічного стану суспільства. Право на здоров'я - невід'ємне право людини в сучасній, розвиненій, цивілізованій державі. Суспільство і держава відповідальні перед сучасним і майбутніми поколіннями за рівень здоров'я і збереження генофонду народу України, забезпечують пріоритетність охорони здоров'я в діяльності держави, поліпшення умов праці, навчання, побуту і відпочинку населення, розв'язання екологічних проблем, вдосконалення медичної допомоги і запровадження здорового способу життя.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. (зі змінами та доповненнями внесеними Законом України № 2952-VI від 01.02.2011, ВВР, 2011, № 10, ст.68) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – №4. – Ст. 19.

3. Галай В.О. До питання класифікації прав громадян у сфері охорони здоров'я / В.О. Галай // Підприємництво, господарство і право. – 2009. - №10. – С.46-49.
4. Галай В.О. Особливості захисту прав людини у сфері охорони здоров'я шляхом звернення до адміністративного судочинства»/ В.О. Галай // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 51. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2011. – С.253-257.
5. Медичне право України (реалізація та захист прав пацієнтів): Монографія / С.Г. Стеценко, В.О. Галай. – К.: Атіка, 2010. – 168 с.
6. Стрельченко О. Г. Контроль як засіб забезпечення законності у сфері охорони здоров'я / О. Г. Стрельченко // Науковий журнал при Національному університеті ім. Т.Г. Шевченка – Київ, 2012.
7. Стрельченко О. Г. Надання адміністративних послуг у сфері охорони здоров'я / О. Г. Стрельченко // Наука і правоохорона. – 2012. – № 3. – С. 5-15.

Адміністративні правопорушення з боку підлітків. Психологічний аспект

Сергєєв І.С. – професор кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС, кандидат юридичних наук, доцент

Гринчук Р.А. – студент ННІЗН НАВС

Під адміністративною відповідальністю слід розуміти накладення на правопорушників адміністративних стягнень, що зумовлюють для цих осіб обтяжливі наслідки матеріального чи морального характеру. Адміністративна відповідальність є одним з видів юридичної відповідальності, що має всі ознаки останньої. Разом з тим адміністративна відповідальність є складовою адміністративного примусу і наділена всіма його ознаками. Основні риси адміністративної відповідальності полягають у тому, що її підставою є адміністративне правопорушення (проступок). Притягнення до адміністративної відповідальності — це обов'язок державних органів, які є суб'єктами виконавчої влади.

Згідно зі ст. 13 КУпАП до осіб віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років, які вчинили адміністративні правопорушення, застосовуються відповідні заходи впливу, передбачені ст. 24 [1] КУпАП, а саме:

- зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого;
- попередження; догана або суворі догани; • передання неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному чи трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання.[2].

Заходи впливу мають виховний характер і можуть бути застосовані до неповнолітніх, які скоїли адміністративний проступок, у віці 16-18 років, якщо орган адміністративної юрисдикції дійде висновку, що виправлення правопорушника можливе без застосування до нього суворішого адміністративного стягнення. У сукупності ці заходи утворюють систему, що складена з урахуванням збільшення тяжкості примусових заходів — від менш суворих до суворіших, проте, у разі вчинення особами віком 16-18 років окремих адміністративних правопорушень вони підлягають адміністративній відповідальності на загальних підставах.

Підлітковий вік завжди вважається критичним, перехідним. У біології та психофізіології критичними або сенситивними періодами називають такі фази розвитку, що відрізняються підвищеною чутливістю до якихось досить визначених зовнішніх та/або внутрішніх чинників, вплив яких саме у цій точці розвитку має особливо важливі, незворотні наслідки. У соціології та інших суспільних науках такому стану відповідає поняття соціальних переходів, поворотних пунктів розвитку, що радикально змінюють становище, статус або структуру діяльності індивіда (наприклад початок трудової діяльності) [3]. Оскільки соціальні переходи часто супроводжуються психологічною напруженістю і перебудовою, у психології розвитку існує спеціальне поняття вікових криз, що є однією із причин вчинення правопорушень підлітком. Вікові кризи, що впливають з

нормальної логіки розвитку, та біологічні й соціальні зміни, що стоять за ними, якими б важкими та болісними вони не були, - це повторювані, закономірні процеси (на відміну від криз, що спричинені певними особливими, випадковими обставинами, наприклад, смерть батьків).

Узагальнення наукових даних відносно психологічних особливостей підліткового віку (Г.С. Абрамова, А.В. Брушлинський, Т.В. Василишена, І.А. Левітов, І.С. Кон, І.Ю. Кулагіна та ін.) свідчить, що характерними рисами цього вікового періоду є підвищена емоційність, як друга причина вчинення правопорушень підлітками, що відображена в розвитку почуттів дружби й любові, високому рівні емпатії. Загалом цей період характеризується особистісною стабілізацією, зменшення невпевненості в собі, внутрішньої небезпечності й тривожності, почуттів залежності та неповноцінності.[4]. Важливе значення в генезисі формування злочинної поведінки дітей має така психологічна особливість, як тривожність (неспокій), як третя причина вчинення правопорушень підлітками. Тривожність розуміється як відчуття загрози з боку оточення, як підсвідома невпевненість індивіда у своєму праві на існування [5]. Витоки виникнення тривожності (неспокою)це, як правило, взаємостосунки в сім'ї. Тривожність як риса психічного складу особи виникає на ґрунті емоційного нехтування дитини батьками, і передусім матір'ю. Яскравим сигналом небезпеки соціальної деградації (індивідуальної передумови корисливої злочинності) дитини є ворожа деструктивність – девіантна та делінквентна поведінка. Ненависть, розлюченість, бажання помсти також є формою захисту, однак породжує багато особистісних проблем і примушує страждати оточуючих. Ця форма агресії викликається і активізується, зазвичай, внаслідок сильних неприємних переживань, з якими молода людина ще не має досвіду боротьби.

Таким чином, на наш погляд, для попередження скоєння адміністративних правопорушень неповнолітніми , суспільство, як би це не було затратно і складно у організаційно-правовому аспекті, повинне приділяти значно більше уваги т.з. «неповним сім'ям», « складним підліткам» тощо. Не можна не враховувати й те , що дуже часто молода людина , можливо навіть й на підсвідомому рівні, чекає «дива», тобто своєчасного втручання дорослих, яке вбереже його від скоєння правопорушення, а ,отже, і від покарання. Отже , завданням всієї роботи щодо попередження правопорушень з боку неповнолітніх буде обов'язкове урахування особливостей їх віку та психології і, безумовно, як би це не здавалося дивним, більш широкого застосування до них принципу милосердя.

Список використаних джерел:

- 1.Конституція України від 28.06.1996р. №254к\96-ВР\Відомості Верховної Ради-1996-№30-ст.141
- 2.Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984р.№8073.-X\ Відомості Верховної Ради РСР-1984-№51.СТ.1122
- 3.Ящук О.В.Законодавство України про адміністративну відповідальність:сучасний стан і перспективні положення його розвитку\ Юрид.наука-2011-№2.-с.150
- 4.Колпаков В.К.,Кузьменко О.В.Адміністративне право України:Підручник. -К:Юрінком Інтер,2003-с.544
- 5.Науковий вісник КНУВС від 2009 року № 3(64)

Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування у здійсненні соціального захисту дітей без батьківської опіки

Михащук І.О. – старший інспектор Управління з питань дотримання процесуального законодавства секретаріату Уповноваженого ВРУ з прав людини

Постановка проблеми. Незважаючи на встановлену роками систему розподілу повноважень між органами виконавчої влади та місцевого самоврядування щодо здійснення соціально-правового захисту дитинства, не можливо досягти максимального результату у подоланні проблеми соціально-правового захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених

батьківського піклування, викоренення соціального сирітства, підтримки біологічних сімей та ін.

Окремі аспекти цієї проблематики розглянуто В. Авер'яновим, О. Вакуленко, Т. Гончарук, Н. Мельтюховою, Н. Нижник, А. Толстоуховим та ін.

Питання захисту дитинства неодноразово ставали предметом досліджень правників, філософів, соціологів та політологів, серед яких слід особливо відзначити праці Л.Артюшкіної, С. Бадори, Г. Бевз, Л. Волинець, О. Карпенко, Г. Лактіонової, Е. Лібанової, І. Пеши.

Виклад основного матеріалу. Як зазначають науковці, успіх реформ, які запроваджуються в Україні, швидкість темпів переходу до нової, більш досконалої моделі організації всіх сфер суспільно-політичного та соціально-економічного життя в ній, здійснення процесів, які мають суттєвий вплив на розвиток основних прав і свобод всіх верств населення, в тому числі і найменш вразливих категорій населення, до яких відносяться діти, позбавлені батьківської опіки, безпритульні бездоглядні діти, потребує реформування місцевого самоврядування, децентралізації, деконцентрації, вирішення всіх питань місцевого значення (в тому числі тих, що безпосередньо стосуються сфери дитинства) та забезпечення суттєвого підвищення рівня життя громадян, що значною мірою залежить від ефективної взаємодії між представницькою та виконавчою гілками влади [9].

Причинами, які на сучасному етапі заважають ефективній взаємодії органів місцевого самоврядування й органів державної влади у сфері соціально-правового захисту дітей, є такі:

- нечітке розмежування повноважень між органами місцевого самоврядування та місцевими державними адміністраціями;
- неефективний механізм взаємодії між гілками публічної влади;
- відсутність чіткого розподілу відповідальності між органами місцевого самоврядування різного рівня;
- недооцінка впливу інститутів громадянського суспільства на процеси адаптації проблемних дітей.

Саме тому проблема вдосконалення взаємодії органів державної влади й органів місцевого самоврядування є досить актуальною і безпосередньо пов'язаною з системними реформами та трансформаційними процесами, що відбуваються в державі.

Особливу актуальність це питання має в соціальній сфері, адже при злагоджених діях різних гілок влади значно покращиться стан особливо вразливих категорій населення, в тому числі дітей, зменшиться кількість дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, а ті, які вже мають відповідний статус, будуть перебувати не в інтернатних закладах, а в закладах сімейного типу виховання. Таке вирішення вказаних проблем буде відбуватись не із запізненням, а своєчасно, органи виконавчої влади та місцевого самоврядування мають діяти на випередження, профілактику негативних явищ, а не на усунення їх наслідків.

Серед невирішених складових загальної проблеми залишається відсутність єдності підходів щодо законодавчого та функціонального забезпечення взаємодії органів державної влади й органів місцевого самоврядування у сфері соціально-правового захисту дітей без батьківської опіки.

Конституція України закріпила дві системи влади на місцях:

- місцеві державні адміністрації [1, ст. 118, 119], які є місцевими органами виконавчої влади;
- місцеве самоврядування [1, ст. 140, 143] як публічну владу територіальних громад.

Це – різні за своєю юридичною природою і, насамперед, за функціями і повноваженнями системи місцевої влади. Конституція України не допускає підміни місцевого самоврядування державними адміністраціями. Однак на практиці реалізація функцій і повноважень обох органів місцевої влади породжує спірні питання щодо встановлення меж їх функцій і повноважень, способів вирішення компетенційних спорів

тощо.

Основні засади взаємодії місцевих органів влади визначено в Законі України “Про місцеве самоврядування в Україні» (ст. 43, 44, 49, 71, 73, 74, 76, 79) та Законі України “Про місцеві державні адміністрації» (ст. 17, 18, 19, 21, 25, 28, 35, 44) [3; 4].

Виходячи з потреби організації в Україні такої влади на місцях, яка здатна забезпечити необхідну єдність виконавчої влади та самостійність органів місцевого самоврядування, ці закони розмежовують повноваження місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування. Однак межі компетенції визначені нечітко. В обох законах 16 повноважень органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій дублюються повністю і 12 – частково [9].

Однією з причин такого становища є певна неузгодженість цих двох законів. Нелогічним є існуючий стан, коли Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні» містить власних повноважень виконавчих органів рад 67, а делегованих – аж 80. Повноваження органів місцевого самоврядування поділяються на власні, пов’язані з вирішенням питань місцевого значення, та делеговані (передані державою), що стосуються здійснення програм загальнодержавного значення [9].

Перелік повноважень територіальної громади та утворюваних нею органів, обласних та районних рад у цілому визначений у п. п. 1, 2 ст. 143 Конституції України. На підставі Основного Закону України подальший розподіл повноважень територіальної громади та її органів здійснено Законом України “Про місцеве самоврядування в Україні», який поділяє ці права й обов’язки між суб’єктами їх здійснення: базового рівня – радами (ст. 25-26), їх виконавчими органами (ст. 27-41), сільськими, селищними, міськими головами (ст. 42), районними та обласними радами (ст. 43) [1; 3].

Спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст представляють обласні та районні ради, а вони, у свою чергу, делегують велику кількість власних повноважень обласним і районним державним адміністраціям (ст. 44).

У ст. 44 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні» подаються 17 груп повноважень районних рад, делегованих районним державним адміністраціям. Крім цих повноважень, обласні ради делегують обласним адміністраціям ще шість повноважень. Оскільки місцеві державні адміністрації здійснюють повноваження, в яких відображаються спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст, то законодавство України містить певні гарантії належної реалізації ними делегованих повноважень.

Відповідно до Конституції України, в обсягах і межах, передбачених ст. 43 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні», ст. 14, 29, 34 Закону України “Про місцеві державні адміністрації», голови місцевих державних адміністрацій щорічно звітують перед відповідними обласними та районними радами про реалізацію делегованих повноважень. За результатами звітів голови держадміністрації ради відповідно до п. п. 28, 30 ст. 43 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні» приймають рішення, яким дають оцінку роботи місцевої державної адміністрації, її посадових осіб зі здійснення делегованих їм радами повноважень, включаючи прийняття рішення про недовіру голові відповідної державної адміністрації або позбавлення делегованих повноважень місцевої державної адміністрації, про звернення до суду щодо визнання незаконними актами місцевих органів виконавчої влади, які обмежують права територіальних громад у сфері їхніх спільних інтересів, а також повноваження місцевих рад та їх органів [9].

Участь органів місцевого самоврядування у подоланні дитячої безпритульності та бездоглядності, захисті дитинства також регламентується вищезазначеними нормативно-правовими актами.

Зокрема, п. 7, 8 ст. 32 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» зазначає, що у відданні виконавчих органів сільських, селищних, міських рад з питань освіти, охорони здоров’я, культури, фізкультури і спорту належать власні та делеговані повноваження.

Серед делегованих повноважень вказується:

- організація роботи щодо запобігання бездоглядності неповнолітніх;
- вирішення, відповідно до законодавства, питань про повне державне утримання дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків, у школах-інтернатах, дитячих будинках, у тому числі сімейного типу, професійно-технічних закладах освіти.

Відповідно до ст. 34 (п. 2, 3, 4) делегуються повноваження стосовно:

- забезпечення здійснення передбачених законодавством заходів щодо поліпшення житлових і матеріально-побутових умов дітей, що залишилися без піклування батьків, на виховання в сім'ї громадян;
- вирішення відповідно до законодавства питань про надання пільг і допомоги, пов'язаних з охороною материнства і дитинства;
- вирішення у встановленому законодавством порядку питань опіки і піклування.

Таким чином, можна зазначити, що чіткого розмежування повноважень між органами державної виконавчої влади та місцевого самоврядування у сфері здійснення соціально-правового захисту дитинства не існує (табл.).

Законодавче підґрунтя для запобігання проблем, які можуть виникнути через невиконання або неналежне виконання батьками обов'язків по догляду за дітьми, досить чітко визначає межі діяльності органів опіки та піклування, якими відповідно до ст. 11 Закону України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» від 13.01.2005 р. є державні адміністрації районів, районів міст Києва і Севастополя, виконавчі органи міських чи районних у містах, сільських, селищних рад [2].

Як видно з рис., деякі функції стосовно створення сімейних форм виховання мають кількох виконавців та дублюються, наприклад, функції контролю за умовами утримання та виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Названі органи хоча і відносяться до однієї системи державного управління, проте з причини різної організаційної належності та відсутності єдиної (ієрархічної) управлінської структури є переобтяженими процесом досягнення згоди при вирішенні ситуацій захисту дітей зазначеної категорії, що дає більше місця для маніпуляцій, ніж простору для вирішення справ саме в інтересах дітей.

На практиці, «або» відіграє важливу роль, оскільки не конкретність у визначенні повноважень призводить до ігнорування окремими особами своїх обов'язків, а як наслідок діти, які потребують допомоги, можуть роками проживати на території міста чи села, а органи, які мали б діяти в інтересах дитини, перекладають свої обов'язки на інших.

Ситуацію погіршує ще й те, що так звана розпорошеність повноважень не дає позитивного результату у сфері соціального захисту – спочатку родини, потім дитини, і як результат, маємо покоління соціально дезадаптованих осіб.

Не останню роль у цьому відіграє також відсутність у органів місцевого самоврядування, зокрема сільських, селищних рад, економічних важелів впливу та фінансових ресурсів, які могли б створити умови для розв'язання соціальних проблем сім'ї та дитини.

Співпраця районних рад і райдержадміністрацій передбачає спільні заходи, де розглядаються актуальні питання проблемного дитинства. Усе це дає можливість скоординувати роботу двох гілок влади на місцях та оперативно приймати рішення, від яких залежить соціальний розвиток регіону.

Основним інструментом, що забезпечує дієвість співпраці між обласною радою та облдержадміністрацією, є узгодження спільних дій. Це досягається координацією роботи по плануванню діяльності, що дає можливість узгодити позиції двох гілок влади вже на початковій стадії.

Висновок. Вважаю, що з метою підвищення ефективності владної діяльності у сфері соціально-правового захисту дитинства, подолання безпритульності та бездоглядності, соціального сирітства та забезпечення прав дітей, позбавлених батьківської опіки, необхідно:

- розмежувати повноваження, визначити важелі впливу та відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування;
- забезпечити ефективну діяльність з сім'ями, дітьми та молоддю щодо раннього виявлення сімей, які входять до групи ризику або опиняються у складних життєвих обставинах, надання їм соціальних послуг, попередження вилучення дитини з сім'ї;
- домогтися надання якісних соціальних послуг дітям та сім'ям з дітьми, в тому числі і тим, які перебувають у складних життєвих обставинах, при цьому первинну профілактику сконцентрувати у місцевому самоврядуванні, з залученням ресурсів органів виконавчої влади та громадських, благодійних організацій;
- мінімізувати кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються в інтернатних закладах за рахунок влаштування їх до сімейних форм виховання, при неможливості – влаштувати до інтернатних закладів нового типу, які згідно з реформуванням інтернатних закладів будуть утворюватись органами місцевого самоврядування чи виконавчої влади за походженням дитини без батьківської опіки;
- створити умови для утвердження в суспільстві сімейних цінностей, виховання відповідального батьківства та запобігання соціальному сирітству.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К. : Україна, 1996. – 119 с.
2. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування [Електронний ресурс] : Закон України від 13.01.2005 № 2342-IV. – Режим доступу : <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
3. Про місцеве самоврядування в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР. – Режим доступу : <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
4. Про місцеві державні адміністрації [Електронний ресурс] : Закон України від 9 квітня 1999 р. – Режим доступу : <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
5. Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 № 866. – Режим доступу : <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
6. Про затвердження Порядку контролю за здійсненням головами та очолюваними ними виконавчими комітетами сільських, селищних і міських Рад делегованих їм повноважень державної виконавчої влади [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 9 лютого 1996 р. № 172. – Режим доступу : <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
7. Бакуменко В. Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління : [навч. посіб.] / В. Д. Бакуменко, П. І. Надолішній. – К. : Міленіум, 2003. – 256 с.
8. Гончарук Н. Взаємодія місцевих органів влади в Україні / Н. Гончарук, Л. Рудвольга // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. праць. Вип. 2(12). – Дніпропетровськ : ДРІДУ УАДХ 2002. – С. 196-205.
9. Публічна адміністрація в Україні: становлення та розвиток / за заг. ред. А. В. Толстоухова, Н. Р. Нижник, Н. Т. Гончарук. – Дніпропетровськ : Монолит, 2010. – 400 с.

Правоохоронна сутність діяльності державної пенітенціарної служби

Галай А.О. – начальник наукової лабораторії з проблем пенітенціарної та ювенальної юстиції Інституту кримінально-виконавчої служби, кандидат юридичних наук, доцент

Характеристика правоохоронних органів лежить у теоретико-правовій та законодавчій площині. Причому законодавство про зміст і сутність діяльності правоохоронних органів недостатньо якісно сформульоване. Так, згідно до статті 2 Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» зазначено дві тези:

1. Система правоохоронних органів: органи прокуратури, внутрішніх справ, служби безпеки, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, органи охорони

державного кордону, органи доходів і зборів, органи і установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи державного фінансового контролю, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції.

2. Зміст діяльності правоохоронних органів полягає у здійсненні правозастосовних або правоохоронних функцій.

Отже, правоохоронні органи — це визначені законодавством органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції.

Важливим для розкриття зазначеної теми розгляд питання про зв'язок правоохоронної функції з пенітенціарною діяльністю.

Законодавчо така функція в Україні не визначена. Тому доцільно розглядати теоретико-правову характеристику правоохоронної діяльності. Підручники з дисциплін «Судові та правоохоронні органи», дисертанти Т.О.Пікуля [1], В.Г.Фатхутдінов [2] до ознак правоохоронних органів відносять:

- приналежність до державного апарату;
- пов'язаність функцій із реалізацією та захистом прав і свобод людини і громадянина, протидією правопорушенням;
- наділеність спеціальним статусом (підстави і порядок) згідно до закону здійснювати обмеження прав людини і громадянина;
- особливий порядок підбору, підготовки кадрів та проходження служби.

Відсутність права накладати адміністративні стягнення чи брати участь у кримінальному процесі є другорядними підставами для зарахування чи не зарахування того чи іншого органу до числа правоохоронних. Адже, адміністративні стягнення, згідно КУпАП мають право накладати значна кількість державних органів, далеко не всі з них є правоохоронними, за теорією адміністративного права дисциплінарна відповідальність засуджених належить до різновиду адміністративної відповідальності. Аналогічно, вторинність участі персоналу пенітенціарної служби у кримінальному процесі, не є підставою для виключення їх із числа правоохоронних органів, адже правообмеження щодо засуджених, які вони застосовують у своїй діяльності, стосуються прав і свобод людини.

Пенітенціарна функція, за О.В. Романенком [3] — це напрямок діяльності держави, який покликаний забезпечити виконання кримінальних покарань, пов'язаних з ізоляцією від суспільства, створення умов для каяття засуджених, їх виправлення і ресоціалізації. Можна визнати, що одним із критеріїв визначення можливості реалізації пенітенціарної функції в тій чи іншій державі слід розглядати ступінь забезпечення реалізації прав і свобод засуджених.

Отже, правоохоронна функція та її оцінка у діяльності того чи іншого органу держави асоціюється із реалізацією та захистом прав і свобод людини і громадянина, протидією правопорушенням та передбачає наділеність спеціальним статусом згідно до закону здійснювати обмеження прав людини і громадянина. Пенітенціарна функція, в свою чергу, нерозривно пов'язана із забезпеченням прав і свобод людини, передусім засуджених.

Тому, відповідь на питання, чи належить Державна пенітенціарна служба України до правоохоронних органів, з нашої точки зору, однозначна. Так, адже:

1. Органи і установи виконання покарань включені до переліку правоохоронних органів згідно до Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів».

2. Діяльність персоналу Державної пенітенціарної служби України пов'язана із реалізацією та захистом прав людини, протидією правопорушенням.

Згідно до статті 1 Кримінально-виконавчого кодексу України, кримінально-виконавче законодавство України регламентує порядок і умови виконання та відбування кримінальних покарань з метою захисту інтересів особи, суспільства і держави шляхом створення умов для виправлення і ресоціалізації засуджених, запобігання вчиненню нових кримінальних правопорушень, запобігання тортурам та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню із засудженими. Згідно до статті 4 Закону України «Про Державну кри-

мінально-виконавчу службу України» її діяльність проводиться на основі дотримання прав і свобод людини та громадянина, поваги до гідності людини, виявлення до неї гуманного ставлення, неприпустимості непередбаченого законодавством обмеження прав і свобод людини та громадянина.

3. Персонал Державної пенітенціарної служби України наділений спеціальним статусом здійснювати правообмеження засуджених (ізоляція від суспільства, режим відбування покарання, дисциплінарні санкції тощо).

Список використаних джерел:

1. Пікуля Т.О. Правоохоронні органи в механізмі держави України (теоретико-правові питання функціонування): Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень. – НАВСУ, Київ, 2004. — 203 с.

2. Фатхутдінов В.Г. Правоохоронна діяльність: природа, сутність, гуманізм (теоретико-правові та методологічні аспекти): Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень. – Інститут держави і права ім. В.М. Корецького, Київ, 2006. - 223 с.

3. Романенко О.В. Пенітенціарна функція демократичної правової держави та роль громадянського суспільства в механізмі її реалізації: Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. – КЮІ МВС України, Київ, 2004. - 193 с.

Природа адміністративної делікатності

Стрельченко О.Г. – доцент кафедри адміністративного права і процесу, кандидат юридичних наук

Адміністративна деліктологія є складовою частиною більш загальної науки деліктології, покликана вивчати три групи незлочинних правопорушень: по-перше, ті порушення, які допускають працівники апарату органів виконавчої влади у процесі виконання своїх обов'язків; по-друге, порушення громадян, що тягнуть за собою заходи адміністративної відповідальності; по-третє, це порушення, які допускають установи, організації, підприємства, що тягнуть за собою примусові адміністративні заходи. Питання адміністративної деліктології та адміністративної деліктності вивчали досить змістовно О.І.Остапенко, Є.В.Додін, І.П.Голосніченко, М.М.Дорогих, С.В.Ківалов та ін.

Адміністративна деліктологія – це сукупність знань про адміністративні делікти і деліктність як масове негативне явище, що містить в собі детермінанти протиправної поведінки делінквента, їхньої особистості з метою вироблення і використання адекватних заходів для протидії адміністративним правопорушенням.

Предметом адміністративної деліктології є: делікатність як конкретне, так і загальне негативне явище, детермінанти протиправної поведінки порушників, особистість порушника і механізм протиправної його поведінки. Іншими словами предметом адміністративної деліктології є:

1) феноменологія адміністративної деліктності – це її характеристика, класифікація, внутрішні закономірності та тенденції;

2) етіологія – причини та умови, які сприяють її існуванню;

3) профілактика адміністративної деліктності як цілого, так і складових її частин.

Методологічно всі дослідження у сфері адміністративної деліктології прийнято поділяти на чотири основні напрями:

- аналіз характеру вчинених правопорушень, їхня масштабність, динаміка розвитку;

- дослідження причин конкретних правопорушень і умов, що їм сприяють;

- вивчення особистості правопорушника;
- розробка заходів щодо запобігання правопорушенням.

Функції адміністративної деліктології:

- прогностична (встановлення тенденцій деліктності в цілому, окремих її видів, її екології, топографії, географії поширення);
- пояснювальна (розкриття сутності адміністративної деліктності, її внутрішніх законів, вплив на стан правопорядку у країні);
- синтезуюча (інтегруюча), яка полягає в упорядкуванні накопичення емпіричного матеріалу, виявлення у ньому закономірностей та зв'язків.

Система адміністративної деліктності – це її внутрішня структура.

У системі адміністративної деліктності прийнято виділяти Загальну та Особливу частини.

До Загальної частини адміністративної деліктності відносять знання про природу, структуру, екологію, динаміку, географію, топографію адміністративної деліктності, про її причини, засоби та методи набуття знань, а також про засоби профілактики адміністративній деліктності.

У Особливій частині дається деліктологічна характеристика сукупності та закономірностей окремих видів проступків, що класифікуються за різними критеріями: за родовим об'єктом посягання, за особливостями демографічних властивостей правопорушника тощо, а також вивчення причини та умов, що сприяють вчиненню окремих проступків. Й, із урахуванням цього, розробляються рекомендації щодо їх профілактики.

Адміністративна деліктологія – це наука теоретико-прикладна. Її вивчають як теорію, і в той же час висновки, сформульовані за підсумками вивчення, використовуються на практиці (зорієнтовані на практичну діяльність уповноважених осіб).

Методи адміністративної деліктології: конкретно-соціологічні

(опитування, експертних оцінок, вивчення документів, анкетування, інтерв'ювання), статистичні, історичні, демографічні, психологічні, кібернетичні, логічні (класифікації, порівняння, абстрагування тощо).

Адміністративна деліктність – це сукупність адміністративних деліктів (проступків), які вчинені у певному географічному просторі, у певний період часу.

Ознаки адміністративної деліктності:

- стан (рівень) адміністративної деліктності – це кількість проступків в абсолютних цифрах або ж у відносних показниках. Стан адміністративної деліктності може виражатися в коефіцієнтах або індексах, тобто показниках притягнутих до адміністративної відповідальності осіб по відношенню до певного числа осіб (жителів, співробітників тощо).

- структура адміністративної деліктності – це якісна сторона адміністративної деліктності, сукупність проступків, які відрізняються за різними критеріями. Серед найпоширеніших критеріїв, які обираються для визначення структури адміністративної деліктності, зустрічаються: родовий об'єкт посягання, заходи відповідальності, які передбачаються за вчинення, форма вини, суб'єкт проступку тощо.

- динаміка – зміни кількісних та якісних показників адміністративних деліктів в цілому за певний період часу (рік, квартал тощо). Для визначення

динаміки адміністративної деліктності використовується два способи – базисний (коли за основу обираються данні певного року і вони послідовно порівнюються із показниками всіх інших років) та ланцюговий (коли визначаються зміни у показниках поточного року по відношенню до попереднього).

- екологія – вплив клімату, зони проживання особи на її поведінку;

- топографія – місце вчинення проступку.

Соціальна згуртованість населення як форма впровадження децентралізованих методів місцевого самоврядування

Галай В.О. – доцент кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС, кандидат

Держава існує, в першу чергу, для задоволення потреб своїх громадян, вона не має монополізувати управлінську діяльність на своїй території. Демократичні стандарти державності вимагають створення самою державою таких умов, за яких виникнення та реалізація різних форм публічного управління (місцеве самоврядування, автономія тощо) було б не тільки можливим, а й гарантованим державою. При цьому втручання держави має бути мінімізованим і зводиться до надання тих послуг управлінського характеру [1, с. 100].

Проте, певні ознаки використання ініціативи громади можна прослідкувати і сьогодні. В різних регіонах України з метою реалізації соціальних ініціатив, формування й розвитку інституцій громадянського суспільства, орієнтації громади та місцевої влади на взаємодію відбуваються проекти, що поєднують для виконання соціальних проектів кошти місцевого бюджету, коштів громади та благодійних надходжень.

Необхідним досягненням високого ступеню соціальної згуртованості населення, як вважає В.Є. Сороковський, є добровільна участь жителів громади у громадських об'єднаннях (органах самоорганізації населення, громадських організаціях, неприбуткових кооперативах) для реалізації місцевих ініціатив та проектів. Проте без зовнішньої допомоги процес соціальної мобілізації сам по собі початися не може. При активній підтримці ініціатив населення з боку місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, нерідко — за участі зацікавлених міжнародних недержавних організацій можна сприяти цьому процесу і прийти до сталого розвитку місцевих громад [2, с.58-59].

Так, соціальна згуртованість спрямована на: підвищення соціальної активності та соціальної відповідальності населення шляхом організації людей у громадські об'єднання для розв'язання місцевих проблем та забезпечення сталого розвитку; сприяння процесам демократизації шляхом впровадження децентралізованих методів місцевого самоврядування.

Налагодження високого рівня соціальної згуртованості населення приведе до розширення форм пошуку й реалізації ініціатив громадськості з забезпечення його потреб замість очікування вирішення проблем з боку місцевої влади. Зазначені ініціативи, як показує досвід іноземних країн як правило стосуються реалізації тих проектів, що більшою мірою спрямовані на створення та укріплення соціально-економічної інфраструктури життя населених пунктів та виконання ключових завдань соціально-правового життя.

Можна сказати, що розширення форм соціальної згуртованості населення призведе до певних переваг як для громад, так і для місцевої влади [3, с. 60-61]:

Для місцевих громад перевагами буде: розв'язання конкретних проблем, що мають пріоритетне значення для громад та регіонів; відродження та розвиток соціальної інфраструктури; підвищення рівня життя та економічної активності; більший ступінь впливу на представників місцевої влади та їх відповідальності за узяті на себе передвиборчі зобов'язання; досвід та навички самоорганізації й самоуправління як основу громадського способу розв'язання проблем.

Для органів місцевого самоврядування перевагами буде: вдосконалення механізму планування з врахуванням інтересів населення та місцевих пріоритетів; встановлення сталої взаємодії з населенням та конструктивного підходу до розв'язання конфліктів та суперечностей; використання систематизованої інформації про соціальну та економічну ситуацію в регіоні; модернізації та будівництва нових об'єктів соціально-економічної інфраструктури за допомогою додаткових капіталовкладень з боку населення.

Для органів державної виконавчої влади перевагами буде: зниження соціально-економічної напруги на територіях, особливо сільських; зменшення соціальної та психологічної залежності людей від пільг, дотацій та інших форм соціального патронажу; розвитку демократизації та місцевого самоврядування.

Таким чином, існуюча сьогодні позитивна практика реалізації спільних проектів громад, місцевої влади та органів місцевого самоврядування буде можлива і надалі лише завдяки удосконаленню механізму взаємодії влади та місцевого населення.

Список використаних джерел:

1. Адміністративне право України: [підручник] / За заг. Ред. Т. О. Коломієць. – К.: Істина, 2010. – 480 с.
2. Сороковський В. Є. Децентралізація в дії: підвищення спроможності громад у наданні послуг: [методичний посібник] / В. Є. Сороковський. – К.: ТОВ РПЦ «Золоті Ворота», 2009. – 115 с.
3. Зайцева Л. М. Регіональне управління: [навчальний посібник] / За наук. та заг. ред. Л.М. Зайцевої. – Дніпропетровськ.: ДФ УАДУ, 2000. – 239 с.

Поняття адміністративно-правових засобів регулювання позашкільної освіти

Чорна В.Г. – доцент кафедри адміністративного права і процесу НАВС, кандидат юридичних наук

Термін «засоби» відзначається семантичною та понятійною дифузністю (розмитістю) як термін загальноновживаний. У цілому ми стикаємося з унікальною ситуацією – термін використовується в межах юридичної науки та (певною мірою) практики досить широко, проте усталеного відповідного поняття на сьогодні не існує.

У філософських словниках також не подається «самостійне» визначення категорії «засоби» та увага акцентується суто на засобах виробництва: «до засобів виробництва відносяться, по-перше, предмети праці; по-друге, засоби праці [1, с. 391].

З цього приводу необхідно зауважити, що така, найбільш розповсюджена, точка зору на сутність категорій «засоби» та «засоби здійснення діяльності» не є єдиною (і тим більше – єдино вірною), адже уособлює собою лише частину понятійного змісту цих категорій. Так, у найзагальнішому сенсі, засобом є матеріальні та духовні умови, необхідні для досягнення поставлених цілей [2, с. 50].

Поняття «правові засоби» на думку С.С. Алексєєва – це субстанціональні, інституціональні правові феномени, що розглядаються в контексті власного функціонального призначення і скеровані на досягнення соціально корисних цілей [3, с.14-15].

О.В. Малько запропонував власне визначення категорії «правові засоби» – «це правові явища, що виражаються в інструментах (встановленнях) та діяннях (технології), за допомогою яких задовольняються інтереси суб'єктів права, забезпечується досягнення соціально важливих цілей» [4, с. 326].

К.В. Шундіков подає дещо іншу редакцію цієї дефініції: «Юридичні (правові) засоби – це взята в єдності сукупність правових встановлень (інструментів) та форм правореалізаційної практики, за допомогою яких задовольняються інтереси суб'єктів права та забезпечується досягнення соціально корисних цілей» [5, с. 63].

В системі зазначених засобів (прийомів, заходів, способів) важливу роль виконують адміністративно-правові засоби. Уявляється невірним твердження про те, що термін «правові засоби» в реалізації адміністративних відносин не поширений [6]. Скоріше, навпаки, адміністративно-правові засоби відрізняються найбільшим розмаїттям. Їм властивий ряд специфічних рис, які, в свою чергу, характерні і для адміністративно-правових засобів регулювання сферою позашкільної освіти.

Адміністративно-правові засоби в комплексі є одним з ефективних структурних елементів регулятивної діяльності публічних органів, спрямованої на формування і розвиток суспільних відносин у різних галузях (в тому числі і у сфері позашкільної освіти).

Застосування адміністративно-правових засобів відзначається демократичністю, спрямованістю на переконання населення у доцільності і справедливості заходів, що здійснюються державою, об'єктивною необхідністю запровадження та оптимального застосування тих чи інших загальнообов'язкових правил, воно поєднується із широким використанням багатогранних, вироблених практикою засобів організаційної та виховної роботи.

Під час використання адміністративно-правових засобів забезпечується законність, що гарантується його всебічною урегульованістю, встановленням систематичного контролю за реалізацією заходів впливу.

Порядок застосування адміністративно-правових засобів визначено нормами, які містяться у правових актах, якими урегульована зазначена галузь. Реалізація адміністративно-правових засобів належить до компетенції публічних органів управління, їх посадових осіб та є результатом здійснення ними державно-владних повноважень. У більшості випадків адміністративно-правові засоби направлені на надавачів та отримувачів послуг в позашкільному навчальному закладі. Тобто їх метою є всебічне забезпечення розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей людини, виховання високих моральних якостей особистості, і як результат - збагачення на цій основі інтелектуального, творчого, культурного потенціалу народу та отримання освіченої особистості.

Отже, на підставі вищевикладеного матеріалу можливо запропонувати авторське розуміння категорії організаційно-правових засобів. Так, організаційно-правові засоби – це сукупність правових інструментів (способів та прийомів), за допомогою яких держава впливає на суспільні відносини у сфері позашкільної освіти з метою охорони та реалізації публічних інтересів в процесі надання освітніх послуг в позашкільних навчальних закладах, а також розвитку зазначеної сфери.

Адміністративно-правові засоби регулювання сфери позашкільної освіти відзначаються різностороннім характером, при цьому усі вони взаємопов'язані і взаємозалежні, складають цілісну систему, перетинаються з засобами регулювання інших сфер діяльності публічних органів управління. Тільки раціональне використання різноманітних засобів у взаємозв'язку, обґрунтований вибір основних з них, уміле поєднання створюють умови для належного забезпечення регулювання в сфері позашкільної освіти, сприяють досягненню намічених результатів. Вибір конкретного адміністративно-правового засобу, визначається правовими актами України, доцільність його застосування в тій чи іншій ситуації визначаються умовами, що склались, наявністю певних обставин, відповідно до напрямку освітньої діяльності.

Аналіз чинного адміністративного законодавства і практики його застосування дає підстави зробити висновок, що серед адміністративно-правових засобів регулювання в сфері позашкільної освіти слід виділити:

1. ліцензування сфери позашкільної;
2. атестація в сфері позашкільної освіти: атестація позашкільних навчальних закладів та атестація педагогічних працівників в сфері позашкільної освіти;
3. контроль в сфері позашкільної освіти;
4. нагляд;
5. відповідальність за порушення законодавства України про позашкільну освіту.

Список використаних джерел:

1. Философский словарь / Под ред. Розенталя М.М. – М.: Издательство политической литературы, 1975. – 496 с.
2. Ропак Н.И. Категория цели: проблемы исследования. – М.: Мысль, 1980. – 127 с.
3. Алексеев С.С. Правовые средства: постановка проблемы, понятие, классификация // Советское государство и право. - 1987. - № 6 – С. 12-19.
4. Проблемы теории государства и права: Учебное пособие / Под ред. М.Н. Марченко. – М.: «Проспект», 1999. – 504 с.
5. Шундилов К.В. Цели и средства в праве (общетеоретический аспект): Дис ... канд. юр. наук: 12.00.01. - Саратов, 1999. – 182 с.
6. Минц Б.И. Понятие и роль правовых средств в хозяйственных отношениях // Изв. вузов. Правоведение. – 1983. – № 2. – С. 69-74.

Сутність державного контролю у сфері виконавчої влади

Шевченко Л.В. – старший викладач кафедри адміністративного права і процесу НАВС, кандидат юридичних наук

Державний контроль це один з важливих і необхідних правових засобів, що забезпечують суворе дотримання законності в сфері виконавчої влади.

Реалізація контролю може бути пов'язана із застосуванням різних видів державного примусу, але зводити контроль до примусу — означає спотворювати первісне його призначення, звужувати його багатофункціональність. Примус у межах контролю є лише особливим елементом, спрямованим на забезпечення своєчасного і якісного виконання вимог нормативних правових актів та ухвалених рішень. Таким чином, примусові заходи за результатами контролю застосовуються лише у зв'язку й відповідно до вчинених неправомірних дій. Це також свідчить про те, що державний контроль необхідно сприймати як постійний і законний елемент управлінської діяльності, здійснюваної в інтересах держави відповідними органами державної влади.

Аналіз наукових праць з питань державного управління дозволяє виділити декілька підходів до визначення поняття державного контролю: як функцію управління, спосіб або засіб забезпечення законності; як перевірку відповідності об'єкта встановленим правилам (нормам, стандартам тощо); як діяльність із спостереження та перевірки, попередження та виправлення можливих помилок (відповідності, обґрунтованості тощо); як стадію управлінського циклу; як метод державного управління.

Так, С. Г. Стеценко визначає контроль як організаційно-правовий спосіб забезпечення законності й дисципліни, що характеризується спостереженням і перевіркою правомірності діяльності об'єкта контролю та фактичної відповідності тих чи інших дій вимогам чинного законодавства з можливістю втручатися в оперативно-господарську та виробничу діяльність для усунення виявлених недоліків [1, с. 195-196]. На думку В. М. Гаращука, контроль — основний спосіб забезпечення законності і дисципліни в державному управлінні. Він є одним з найважливіших елементів державного управління, важливою функцією держави. Без організації та здійснення контролю стає неможливою робота державного апарату, інших державних структур [2, с. 60]. В. С. Шестак дає дещо ширше поняття державного контролю — як самостійно чи зовнішньо ініційовану діяльність уповноважених на те суб'єктів, яка спрямована на встановлення фактичних даних щодо об'єктів цього контролю задля визначення їх відповідності (невідповідності) тим правомірним оціночним критеріям, котрі допускають застосування адекватних одержаному результату заходів реагування в унормованому порядку [3, с. 26].

О. Ф. Андрійко дає наступне визначення: «державний контроль — це діяльність державних органів, яка полягає у спостереженні, аналізі та перевірці об'єктів контролю і спрямована на запобігання, виявлення та припинення дій, що суперечать встановленим державою нормам, правилам і стандартам. З такого визначення державного контролю можна зробити висновок про характер діяльності та рівень виконання її відповідними державними органами» [4, с. 30].

Контроль також дозволяє одержати інформацію про стан законності в апараті державного управління, про зміст і спрямованість його діяльності, що сприяє виконанню нормативних правових актів, що регулюють ті або інші суспільні відносини; за його допомогою повинна підвищуватися відповідальність управлінського апарату держави за неналежне виконання своїх обов'язків; контроль надає можливість перевірити відповідність актів управління Конституції України та законодавству, а й у разі потреби вжити заходів до відновлення цієї відповідності.

Сутність й особливості контролю в сфері виконавчої влади, насамперед, визначаються тим, що його об'єктом є система відносин виконавчої влади. Ці відносини утворюють сферу державного управління, у рамках якого органи виконавчої влади реалізують завдання, визначені законодавством у межах своєї компетенції. Правова регламентація створює і

забезпечує міцний правовий режим, у рамках якого організовується й здійснюється виконавчо-розпорядча діяльність, виникають та розвиваються управлінські відносини, визначаються права та обов'язки їх учасників. Правова форма зв'язків у сфері державного управління є найважливішою умовою ефективного функціонування всієї системи. Ці відносини також характеризуються специфічним впливом адміністративно-правових норм на діяльність державного апарату та поведінку людей у сфері державного управління.

Для сфери виконавчої влади найбільш характерними є правові засоби розпорядницького зразка, тобто приписи (включно із заборонами). Безпосереднє вираження цих засобів полягає в тому, що суб'єкту контрольної діяльності надається певний обсяг юридично владних повноважень, які адресовані іншій стороні. Остання зобов'язана підкоритися приписам, що виходять від носія розпорядницьких прав. Такого типу повноваження не можуть надаватися обом сторонам, інакше це б перетворило їх на рівноправних суб'єктів. Адміністративно-правове регулювання і його механізм — це форма юридичного опосередкування відносин, в рамках якої одна сторона виступає в ролі керуючого (суб'єкт управління), а інша — керованого (об'єкт управління). Подібного роду відносини завжди передбачають певне підпорядкування волі керованих єдиній управлінській волі, вираженням якої є той або інший суб'єкт виконавчої влади (виконавчий орган). Відповідно, адміністративно-правове регулювання розраховане переважно на такі суспільні відносини, в яких виключається юридична рівність їх учасників, тобто тут переважає метод «влади та підпорядкування» [5, с. 32-34]. Закон (нормативний акт), як правило, надає значну свободу вибору органу виконавчої влади, не пропонуючи жодної моделі поведінки для кожної конкретної ситуації, звідси випливає необхідність суворого контролю не тільки за законністю, але й за доцільністю контрольних дій.

У конкретних управлінських відносинах, врегульованих адміністративним правом, у керуючої сторони є такі юридично владні повноваження, якими не володіє керована сторона. Отже, адміністративно-правові відносини споконвічно можуть передбачати механізми контролю керуючої сторони над керованою. Ця особливість свідчить про те, що адміністративно-правове регулювання передбачає існування спеціального державного органу, до повноважень якого віднесено в односторонньому порядку здійснювати контрольну діяльність в межах управлінських відносин.

Владність та односторонність як найбільш істотні ознаки адміністративно-правового регулювання передбачають використання в необхідних випадках механізмів контрольної діяльності, пов'язаних із притягненням винних до адміністративної та дисциплінарної відповідальності.

З урахуванням викладеного контроль у сфері виконавчої влади можна розуміти як засновану на законі діяльність органів державної влади, спрямовану на спостереження за функціонуванням відповідного підконтрольного об'єкта з метою: отримання об'єктивної інформації про діяльність зазначеного об'єкта; надання допомоги в поновленні законності і дисципліни у разі їх порушення; виявлення, попередження і припинення правопорушень; вжиття комплексних заходів відновлення законності і дисципліни в контрольованому об'єкті; вжиття заходів щодо притягнення до відповідальності винних осіб.

Список використаних джерел:

1. Стеценко С. Г. Адміністративне право України : [навч. посіб.] / Семен Григорович Стеценко. — К. : Атіка, 2007. — 624 с.
2. Гаращук В. М. Контроль та нагляд у державному управлінні : монографія / В. М. Гаращук. — Х. : Фоліо, 2002. — 176 с.
3. Шестак В. С. Державний контроль в сучасній Україні (теоретико-правові питання) : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Валентин Сергійович Шестак. — Х., 2002. — 195 с.
4. Андрійко О. Ф. Організаційно-правові проблеми державного контролю у сфері виконавчої влади : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / О. Ф. Андрійко. — К., 1999. — 390 с.
5. Административное право : учеб. / [под ред. Ю. М. Козлова, Л. Л. Попова]. — М. : Юрист, 1999. — 738 с.

Жаріков О.Ю. – старший викладач кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС

В Україні корупція є однією з проблем, яка потребує невідкладного розв'язання. Вона підриває демократичні інститути, моральні та етичні цінності і справедливість, завдає шкоди сталому розвитку й принципу верховенства права, національній безпеці та становленню громадянського суспільства.

Особливої гостроти проблема боротьби з корупційними правопорушеннями набула перш за все в зв'язку з почастищенням виявлення випадків зловживання службовим становищем серед державних службовців (службовців органів місцевого самоврядування) або інших осіб, на яких покладено виконання функцій держави, а також відсутністю ефективних методів боротьби з цим негативним явищем, вдосконаленням заходів та поліпшення рівня організації протидії корупції, низьким рівнем ефективності взаємодії з іншими органами та підрозділами, недосконалістю інформаційно-аналітичного забезпечення, недосконалістю процедур притягнення винних осіб до відповідальності, низьким рівнем довіри до влади з боку громадян.

Саме цьому, створення дієвої системи запобігання корупції, розроблення комплексних заходів для протидії цьому негативному явищу, виявлення та подолання її соціальних передумов і наслідків є одним із пріоритетних напрямків розвитку держави.

При розгляді проблеми протидії корупції важливим є питання вивчення досвіду роботи у цій сфері, що накопичений міжнародною спільнотою. Україна, на мою думку, є прихильницею загальноприйнятих світових цінностей, що обумовлює необхідність інтеграції з іншими країнами в частині не тільки інформаційного обміну і взаємної міжнародної допомоги у боротьбі зі злочинністю, а й у розробці єдиних правових стандартів на основі загального осмислення суті феномену корупції.

Корупція не має національності й не існує тільки в межах однієї або декількох держав.

У разі вчинення одного або декількох адміністративних корупційних правопорушень особа понесе адміністративну відповідальність і накладається адміністративне стягнення. Адміністративне стягнення за вчинення корупційного проступку передбаченого Кодексом України про адміністративні правопорушення може бути накладено протягом трьох місяців з дня виявлення, але не пізніше одного року з дня його вчинення.

Кодексом України про адміністративні правопорушення за вчинення корупційного правопорушення передбачені два види стягнень: штраф і конфіскація.

Виходячи з вищезазначеного, щодо виникнення та поширення корупції в суспільстві, на мою думку необхідно:

- 1) дослідити закладення підвалин корупційної поведінки до виникнення держави;
- 2) дослідити виникнення і розвиток корупції в результаті виникнення інституту держави;
- 3) проаналізувати процес набуття корупцією рис, що загрожують інтересам держави та суспільства;
- 4) визначити заходи щодо її протидії і особливості адміністративної відповідності за корупційні правопорушення;

Прояви корупції у тій чи іншій сфері суспільних відносин завжди призводять до виникнення у цій сфері негативних явищ і криміналізації суспільних відносин. З правової точки зору поняття «корупція» слід розглядати як протиправні дії, за які може наступати кримінальна чи адміністративна відповідальність. Однак, у питаннях розробки заходів протидії корупції головну увагу слід приділяти не репресивним заходам, а заходам попередження.

Список використаних джерел:

1. Конституція України. Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua/konst/CONST1.HTM#r2>

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Введений в дію Постановою Верховної Ради Української РСР від 07 груд. 1984 р. (зі змінами та доповненнями, внесеними Законом України № 5411-VI від 02.10.2012 р.) // Відомості Верховної Ради Української РСР – 1984. – додаток до № 51. – ст. 1122.

3. Про засади запобігання і протидії корупції: Закон України від 07 квітня 2011 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua).

4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення: Закон України від 07 квітня 2011 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua).

5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон УРСР від 18 груд. 1984 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – С. 1122.

6. Указ Президента України від 1 лютого 2012 року № 45 (45/ 2012) «Про стратегію державної кадрової політики на 2012 – 2020 роки».

Публічний контроль за діяльністю органів самоорганізації населення.

Юрковська Л.Г. – викладач кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС Олійник А.Ю.

Органи самоорганізації населення як важливий самостійний елемент системи місцевого самоврядування в Україні мають істотні можливості у сприянні вирішенню питань місцевого значення, забезпечуючи один із шляхів реалізації у вітчизняну правову дійсність європейських принципів місцевого самоврядування, передбачених ратифікованою Україною ще у 1997 році Європейською Хартією місцевого самоврядування [1]. У вказаному контексті особливої ваги набуває законодавче забезпечення не тільки діяльності органів самоорганізації населення як такої, але й публічного контролю за їх роботою, що зумовлює актуальність обраної теми дослідження.

Метою дослідження є визначення особливостей законодавчого забезпечення публічного контролю за діяльністю органів самоорганізації населення (далі – ОСН).

На сучасному етапі розвитку вітчизняного суспільства та Української держави публічність є однією із базових вимог до організації діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Публічний контроль є засобом збереження довіри до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, зокрема до ОСН, шляхом запровадження демократичних процедур гарантування відкритості та прозорості їх діяльності.

У суспільствах перехідного періоду особливе значення має запровадження інституту публічного контролю, який виступає одним з ефективних механізмів активної участі громадськості у формуванні та розвитку правової держави. Завдяки публічному контролю оптимізується вплив громадськості на соціально-політичні та економічні процеси, прискорюється формування громадянського суспільства й утвердження принципів правової держави.

Чинне законодавство України на сьогодні прямо не містить певного переліку основних напрямків та суб'єктів публічного контролю за діяльністю ОСН. Проте комплексне тлумачення положень статей 18 та 24 Закону України «Про органи самоорганізації населення» (далі – Закон) дозволяє виокремити принаймні два різновиди публічного контролю за діяльністю ОСН – загальний та фінансовий.

Згідно із ч. 2 ст. 18 Закону ОСН не рідше одного разу на рік звітує про свою діяльність на зборах (конференції) жителів за місцем проживання. [2]

Зміст вище вказаного звіту охоплює усі аспекти діяльності ОСН, отже збори

(конференція) жителів за місцем проживання є суб'єктом загального публічного контролю за діяльністю ОСН.

Згідно із ст. 24 Закону контроль за фінансовою діяльністю органу самоорганізації населення в межах своїх повноважень здійснюють:

- 1) сільська, селищна, міська, районна у місті (у разі її створення) рада та її виконавчі органи;
- 2) виконавчий комітет, який здійснив реєстрацію органу самоорганізації населення;
- 3) збори (конференція) жителів за місцем проживання;
- 4) органи державної влади. [2]

На жаль, нормативне визначення особливостей фінансового контролю діяльності ОСН на сьогоднішній день практично обмежується лише вказаною статтею Закону, яка ще не отримала офіційного тлумачення.

Виходячи з цього, на нашу думку, перед фінансовим контролем за діяльністю ОСН повинні ставитися такі завдання:

- забезпечення додержання законодавства та нормативних актів, в тому числі в сфері оподаткування;
- сприяння збалансованості між потребою в фінансових ресурсах та розмірами грошових доходів і фондів в органах самоорганізації населення;
- сприяння раціональному витрачання матеріальних цінностей та грошових коштів, а також правильному веденню бухгалтерського обліку та звітності;
- забезпечення своєчасності та повноти виконання фінансових обов'язків перед бюджетом місцевого самоврядування.

На відміну від органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, які при здійсненні контролю повинні діяти у межах, чітко встановлених законодавством, збори (конференція) жителів за місцем проживання мають більше можливостей щодо здійснення такого контролю.

Зокрема, підстави проведення контролю за фінансовою діяльністю ОСН зборами жителів можуть бути визначені як в рішеннях самого ОСН, так і рішеннями зборів (конференцій) жителів.

В Положеннях про органи самоорганізації населення може передбачатися необхідність затвердження звітів про їх фінансову діяльність зборами (конференціями) жителів за місцем проживання.

Однак, для належного законодавчого закріплення контрольних повноважень населення щодо діяльності ОСН зборам (конференції) жителів за місцем проживання необхідно надати широкий спектр можливостей щодо застосування різних форм фінансового контролю за діяльністю ОСН. Для цього у відповідні нормативно-правові акти необхідно внести зміни, які б надали зборам (конференції) жителів за місцем проживання право звертатися до органів місцевого самоврядування, органів державної влади, незалежних аудиторів та аудиторських фірм із запитом про проведення заходів контролю щодо діяльності ОСН.

Таким чином, законодавче забезпечення публічного контролю за діяльністю ОСН потребує істотного покращення у напрямку розробки та конкретизації підстав та механізмів вказаного публічного контролю, більш чіткого визначення суб'єктів публічного контролю за діяльністю ОСН.

Список використаних джерел:

1. Європейська хартія місцевого самоврядування від 15 жовтня 1985 року, Страсбург, ратифікована Законом України від 15 липня 1997 р. №452/97-ВР // Офіційний вісник України. – 2013. – № 39. – ст. 1418.
2. Про органи самоорганізації населення. Закон України від 11 липня 2001 р. № 2625-III // Відомості Верховної Ради України – 2001. – № 48 – ст. 254.

Деякі проблемні питання захисту прав біженців

Лінік Є.П. – викладач кафедри цивільно-правових дисциплін навчально-наукового інституту права і психології НАВС

Останнім часом помітно почастишали випадки нападів на біженців і осіб, котрі шукають притулку, із застосуванням насильства. Біженці в деяких країнах, де ці явища дуже поширені, живуть у постійному страху перед можливістю стати жертвою фізичного насильства і побоюються за своє життя і безпеку. Вони, як особливо уразлива група іноземців, часто стають головним об'єктом проявів ксенофобії.

У деяких країнах часто змішуються всі питання, які стосуються іноземців: осіб, які шукають притулку, біженців, економічних мігрантів, іммігрантів й сезонних робітників – часто об'єднуються в загальну категорію іноземців. Наслідками цього є: по-перше, неодноразове порушення принципу захисту біженців і заборони їхнього примусового повернення; по-друге, зростання кількості випадків насильницьких дій проти біженців; по-третє, розгляд проблеми біженців у політичному, а не в гуманітарному плані, і зникнення кордони між імміграційною політикою і політикою в галузі біженців.

Нарешті, проблема прав біженців об'єднує питання про пошук довгострокових рішень. Конвенція про статус біженців підкреслює, що статус біженців не постійний, і перераховує умови, за яких положення Конвенції більше не поширюється на відповідних осіб. Вигнання не є ні довгостроковим, ні по-справжньому гуманітарним рішенням проблеми біженців і стає лише тимчасовою формою примусової розлуки з батьківщиною. Однак репатріація може бути доцільною і мати гуманітарний характер тільки тоді, коли вона здійснюється добровільно і коли забезпечується дотримання прав, які мають біженці. До тих пір, поки в країнах походження продовжують порушуватися права людини, малоймовірно, щоб будь-який біженець вирішив добровільно повернутися додому. Таким чином, необхідними умовами добровільного повернення біженців є відновлення поваги й заохочення всіх категорій прав людини та припинення збройних конфліктів у країнах походження.

Проблема біженців продовжує залишатися викликом для міжнародного співтовариства, у той час, як держави, що приймають біженців, повинні й надалі виконувати свої обов'язки, з метою забезпечення їх захисту і сприяти створенню умов терпимості стосовно представників інших народів, держави, з яких походять біженці, зобов'язані запобігати діям, які породжують масовий вихід їхнього населення.

Разом з тим, світове співтовариство повинно визначити найефективніші шляхи попередження новим потокам біженців. Варто продовжувати вивчення глибинних причин таких явищ, а також діяльність щодо поліпшення становища.

Міжнародне співтовариство завжди повинне бути готовим до дії у надзвичайних ситуаціях. У цьому зв'язку величезне значення могла б мати система раннього попередження, створена Генеральним секретарем ООН, котра надаватиме допомогу у з'ясуванні ситуацій, які можуть породжувати великі потоки біженців. Найефективнішим засобом реагування у надзвичайних ситуаціях завжди буде скоординований і загальносистемний підхід.

Ще однією проблемою є переміщення всередині країни осіб, які не можуть перетнути кордон і опинитися на території, де вони отримали б захист і допомогу, чого вони гостро потребують. За оцінками, у світі нараховується понад 24 млн. осіб, переміщених всередині країни. Багато з них знаходяться у відчаї, оскільки вони часто змушені залишатися в зонах бойових дій, страждають від недоїдання і не мають можливості користуватися питною водою чи медичними послугами. Проблема осіб, переміщених всередині країни, можливо, стане найбільшим викликом для міжнародного співтовариства в наступні роки.

Особливості взаємодії публічних органів та громадських організацій щодо забезпечення права на освіту та фахову підготовку інвалідів

Булик І.Л. – викладач кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС

В умовах розвитку в нашій державі громадянського суспільства особливу роль у державотворенні та забезпеченні формування і реалізації державної політики відіграють громадські організації. Принагідно, слід відмітити високу активність громадян нашої держави щодо об'єднання в такі організації задля захисту своїх прав та прав осіб, які в силу безліч факторів не в змозі самотійно подбати про належні умови для своєї життєдіяльності, у тому числі інвалідів.

Забезпечення умов для реалізації інвалідами права на освіту та фахову підготовку – одне з основних завдань створення громадських організацій, які опікуються проблемами даної категорії осіб.

На сьогодні в Україні зареєстровано понад 2 тис. об'єднань громадян, із них 64 всеукраїнського та міжнародного рівнів, які представляють інтереси осіб з інвалідністю. Вони справляють значний вплив на діяльність органів державної влади відповідного спрямування.

Проте, слід відмітити формальність у деяких випадках таких організацій в силу того, що вони створюються лише на папері і ніякої діяльності не здійснюють.

Особливості громадських організацій інвалідів полягають у тому, що ці організації:

- а) керуються життєвими інтересами осіб з інвалідністю;
- б) створюють можливості для накопичення і подальшого використання такого унікального ресурсу, як соціальна ініціатива та активність самих осіб з інвалідністю;
- в) виступають мало чи не єдиною соціальною структурою, у якій такі особи є членами не опосередковано, як, наприклад, у державних органах влади, а безпосередньо, завдяки чому ці об'єднання мають можливість отримувати точну інформацію щодо соціального стану і потреб осіб відповідної категорії.

Необхідною умовою належного забезпечення права на освіту та фахову підготовку інвалідів є взаємодія публічних органів та громадських організацій.

Діяльність неурядових організацій інвалідів є важливим фактором допомоги у розвитку освіти інвалідів, вирішенні їхніх проблем, їх соціалізації і залучення до активного суспільного життя. Тому, органи виконавчої влади повинні бути зорієнтовані на якнайкращу взаємодію з громадськими організаціями інвалідів.

Таким чином, громадські організації інвалідів спрямовують свої зусилля на забезпечення належних умов існування відповідної категорії осіб, у тому числі на забезпечення таких умов, за яких особи з інвалідністю матимуть вільний доступ до освітніх послуг та, як наслідок, самореалізації через працю.

Реалізуючи свої статутні завдання у сфері освіти та фахової підготовки інвалідів громадські організації тісно співпрацюють з державними органами влади. Основними напрямками такої співпраці є:

- а) сприяння соціально-культурній реабілітації осіб з інвалідністю та залучення їх до освітньої діяльності;
- б) сприяння створенню особам з інвалідністю рівних з іншими громадянами України можливостей щодо участі у всіх сферах суспільного життя, у тому числі у сфері освіти;
- в) сприяння інтеграції осіб з інвалідністю у суспільство, зокрема через отримання освіти та фахової підготовки.

Відповідна взаємодія реалізується наступним чином:

- проведення спільних заходів. Так, державні органи влади та громадські організації проводять спільні засідання за круглим столом, семінари, наради, конференції тощо, на

яких обговорюються проблемні питання реалізації інвалідами права на освіту та фахову підготовку і напрацьовуються рішення щодо заходів, реалізація яких матиме ефект для вирішення таких питань.

Для прикладу, враховуючи актуальність запровадження інтегрованого, інклюзивного навчання дітей з інвалідністю Міністерством освіти і науки України вдосконалено концептуальні та стратегічні підходи до розвитку системи загальної середньої освіти, важливими складовими якого є створення мережі навчально-реабілітаційних центрів. У червні 2009 року проведено нараду за участю, у тому числі громадських організацій, за підсумками якої розроблено План дій щодо запровадження інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на 2009-2012 роки (наказ Міністерства освіти і науки України від 11 вересня 2009 р. № 855). Зазначений документ пройшов широке обговорення з педагогічною громадськістю та підтриманий громадськими організаціями, які опікуються питаннями освіти дітей з особливими потребами. З метою подальшої реалізації державної політики в частині створення безперешкодного середовища для осіб з інвалідністю Міністерством освіти і науки України розроблено План заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для дітей та осіб з обмеженими фізичними можливостями на 2009-2015 роки «Безбар'єрна Україна» (наказ Міністерства освіти і науки України від 25 серпня 2009 р. № 785).

Стало традиційним проведення вищезазначеним органом державної влади спільно з громадськими організаціями інвалідів спільних науково-практичних конференцій, семінарів, метою яких є узагальнення, впровадження напрацьованого інноваційного досвіду у галузях освіти та реабілітації в контексті міжнародних актів та українського законодавства. Міністерство освіти і науки України у співпраці з громадськими організаціями інвалідів координує діяльність органів управління освіти і науки у створенні сприятливих умов для життєдіяльності осіб з інвалідністю, підвищення ефективності навчально-реабілітаційного процесу тощо;

- здійснення громадської експертизи проектів нормативно-правових актів;
- спільне розроблення та опрацювання проектів нормативно-правових актів;
- проведення консультацій. Порядок проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» [1];
- здійснення інших заходів відповідного спрямування.

Прикладом може послужити наступне. Важливою умовою успішної ранньої корекції вад розвитку дітей є своєчасне надання допомоги, оскільки з часом у дітей втрачається важливий період високої чутливої дитячої психіки до коригуючого впливу. І лише створення життєздатної системи, виявлення, ранньої діагностики, неперервного навчання дітей із психо-фізичними вадами нормалізує їх інтеграцію в сучасну систему суспільних відносин. Постановою Кабінету Міністрів України від 5 жовтня 2009 р. № 1124 затверджено Положення про центр розвитку дитини, у якому одним із завдань є взаємодія з окремими громадськими організаціями з метою сприяння всебічному розвитку особистості дітей, особливо тих, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, адаптації їх до умов соціального середовища [2, с. 90].

Список використаних джерел:

1. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики: постанова Кабінету Міністрів України від 03 лист. 2010 р. № 996 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF>.
2. Освіта осіб з інвалідністю в Україні : Тематична національна доповідь. – К. : Букрек, 2010. – 436 с.

Міністерство оборони України у сфері подолання наслідків аварії на ЧАЕС

Шматова Ю. – старший викладач кафедри правового регулювання економіки ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана», кандидат юридичних наук

XX століття ознаменовано глобальною техногенною катастрофою на Чорнобильській атомній електростанції (далі – ЧАЕС), наслідки якої і на сьогодні відчутні в багатьох державах світу та продовжують впливати на можливості, здоров'я та добробут населення.

Узагальнені знання стосовно аварії свідчать про те, що ситуація яка склалася на АЕС стала наслідком неправильної оцінки на всіх рівнях державного управління, слабкої координації дій державних органів, а також відсутності уповноваженого державного органу, відповідального за проведення заходів із захисту населення від її наслідків. Тому новий підхід до проблем Чорнобильської аварії вимагає зосередження зусиль органів державної влади на питаннях подолання наслідків цієї катастрофи, а також попередження і вчасного реагування на її аналогії.

Окремим правовим аспектам цієї проблеми приділяли увагу у своїх працях такі вчені-юристи: В. Ф. Опришко, Г. І. Балюк, В. Б. Авер'янов, Ю. П. Битяк, О. В. Кузьменко та інші. Однак порушена проблематика не втрачає своєї актуальності через недостатнє її дослідженням на теоретичному рівні та наявність прогалин у законодавстві, що породжують проблеми практичного характеру.

Успішне вирішення чорнобильських проблем значною мірою залежить від органів державної влади. Водночас на сьогодні їх зусилля органів, спрямовані на подолання негативних наслідків аварії на ЧАЕС, виявились через низку причин об'єктивного та суб'єктивного характеру недостатньо ефективними. Свідченням цьому є Парламентські слухання «Про стан, заходи і перспективи подолання наслідків Чорнобильської катастрофи», які довели, що заходи щодо ліквідації наслідків техногенної катастрофи належно не виконуються, оскільки багато створених зазначеною трагедією проблем не лише не було вирішено, а в деяких випадках вони загострилися.

Важливе місце серед державних органів, які безпосередньо здійснюють ліквідацію наслідків аварії на ЧАЕС, відведено центральним органам виконавчої влади. Зокрема, відповідно до Указу Президента України від 09.12.2010 № 1085 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади», сфера, пов'язана з ліквідацією наслідків аварії на ЧАЕС, належить до компетенції досить широкого кола міністерств, серед яких центральне відводилося Міністерству надзвичайних ситуацій України, яке було створено для вирішення завдань, пов'язаних з усім комплексом проблем, що виникають у сфері надзвичайних ситуацій (далі – НС).

Водночас у 2012 році МНС реорганізовано, а його функції передано Міністерству оборони України.

Аналізуючи Указ Президента України від 06.04.2011 № 406 «Про Положення про Міністерство оборони України», ми вважаємо, що основним його недоліком є залишення поза увагою проблем Чорнобиля, адже цей нормативно-правовий акт взагалі не закріплює повноважень Міноборони, що стосуються сфери ліквідації наслідків аварії. Крім того, він не визначає чіткої взаємодії між органами щодо діяльності в цій сфері всупереч тому, що Державна служба України з надзвичайних ситуацій спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра оборони України.

Відповідно до Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій, затвердженого Указом Президента України від 16.01.2013 р. № 20, ДНС є правонаступником МНС та Державної інспекції техногенної безпеки України. Проте в цьому положенні також немає жодного повноваження, що стосується сфери ліквідації аварії на ЧАЕС.

Самі ж військові формування, на нашу думку, які забезпечуватимуть права людини в умовах надзвичайних ситуацій, мають низку правових проблем, а саме: 1) недостатній

рівень підготовки органів військового управління щодо вирішення специфічних завдань під час ліквідації наслідків НС; 2) недостатню організацію взаємодії; 3) постійне недофінансування;

4) плінність особового складу через короткі терміни строкової служби, що не сприяє високій готовності військових частин до участі в ліквідації НС.

Ці проблеми обумовлюють невизначеність із новим порядком залучення частин і підрозділів ЗСУ для ліквідації наслідків НС та Чорнобильської аварії.

Враховуючи вищевикладене зазначимо, що ліквідація МНС не вирішила проблем, пов'язаних із ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи. У зв'язку з чим для збереження екологічної і техногенної безпеки необхідно:

по-перше, створити центральний орган виконавчої влади з питань подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, який би займався виключно питаннями Чорнобиля;

по-друге, відновити в складі Кабінету Міністрів України Міністерство з питань надзвичайних ситуацій України, Державну інспекцію техногенної безпеки України, а Державну службу України з надзвичайних ситуацій – реорганізувати;

по-третє, усунути дублювання у повноваженнях між Міністерством з питань надзвичайних ситуацій України, Міноборони і Міністерством внутрішніх справ України.

Поняття та перелік чинників, що визначають ефективність адміністративно-правового регулювання професійного розвитку працівників

Єфремова М.Ю. – ад'юнкт кафедри адміністративного права і процесу НАВС

Виокремлення чинників ефективності адміністративно-правового регулювання суспільних відносин набуває неабиякої актуальності, так як безпосередньо торкається інтересів усіх громадян України, їх очікувань і сподівань на появу позитивних результатів від здійснюваних в країні реформ в економіці, соціально-культурній сфері, політичній і правовій системах [1, с. 93]. Не є винятком і ефективність адміністративно-правового регулювання в сфері професійного розвитку працівників.

Дефініція «ефект» виступає змістоутворюючим елементом досліджуваної категорії. Під ефектом розуміють виконання, дію [2, с. 262]. Власне, розуміння терміну «ефективність» пов'язане з діями, які призводять до потрібних наслідків, тобто можемо стверджувати, що синонімом поняття «ефективність» є поняття «дієвий». Звідси випливає, що ефективність – це результативність, результат, наслідок певних причин, сил, дій.

В юридичній літературі ефективність адміністративно-правового регулювання розглядається з різних позицій. Так, за визначенням В.Г. Афанасьєва, ефективність – один із принципів наукового управління, суть якого полягає в тому, щоб забезпечити вирішення поставлених завдань у якомога коротший строк, при найменших затратах трудових, матеріальних і фінансових ресурсів [3, с. 43]. Як зазначає В.В. Цветков, ефективність – це складне явище, що визначається співвідношеннями людських, організаційних, часових, науково-технічних, матеріальних ресурсів і отриманих результатів [4, с. 130]. Тому лише оптимальне використання цих ресурсів може забезпечити високу ефективність регуляції.

На думку, В.П. Тугаринова термін «ефективність» означає властивість когось чи чогось діяти таким чином, щоб досягались заплановані наслідки. Окрім того, під ефективністю розуміють ступінь реалізації соціальної цінності правових стимулів і правових обмежень, іншими словами, різницю між тим, як вони задовольняють інтереси людей, і як вони упорядковують суспільні відносини. Тут соціальна цінність, а точніше, її використання та ефективність співвідносяться як процес і результат. Ефективність – це свого роду «продуктивність праці» соціальної цінності правових стимулів і правових обмежень, коефіцієнт їх корисної дії [5, с. 268].

Перевагу в літературі отримав інший погляд на проблему ефективності адміністративно-правового регулювання, згідно з яким ефективність права – це його результативність,

ступінь досягнення через правове регулювання соціальних цілей, сформульованих нормою права.

У цілому, ефективність адміністративно-правового регулювання характеризують як співвідношення між фактичними результатами правового регулювання і тими соціальними цілями, яких намагаються досягнути. Якщо такі цілі й такі результати відобразити в однотипних показниках, які можуть бути емпірично виявлені, зафіксовані, обраховані, то ефективність правового регулювання можна було б відобразити в кількісній формі.

Таким чином, ефективність адміністративно-правового регулювання професійного розвитку працівників в широкому значенні слід розглядати як результат цілеспрямованої, свідомої, систематизованої діяльності органів публічної адміністрації, що спрямована на забезпечення організації процесу надання системи знань, закріплення умінь та навичок працівником в процесі навчання, необхідних для його відповідності та якісного виконання професійних обов'язків на займаній посаді.

Водночас, у вузькому значенні, ефективність адміністративно-правового регулювання професійного розвитку працівників – це кінцевий результат закріплення та якісного використання системи знань працівниками, що проявляється в умінні реалізації ними умінь та навичок, котрі були направлені зі сторони суб'єктів публічної адміністрації.

Отже, узагальнюючи чинники ефективності адміністративно-правового регулювання професійного розвитку працівників можна дійти висновку, що останні поділяються в залежності від:

1) спрямованості на:

а) чинники, які визначають необхідність професійного розвитку працівників: - серйозна конкуренція на різних ринках в умовах глобалізації економіки; - бурхливий розвиток нових інформаційних технологій;

- системне, комплексне вирішення питань управління людськими ресурсами і всіх стратегічних завдань на основі єдиної програми діяльності організації;

- необхідність розробки стратегії та організаційної культури організації;

- участь усіх лінійних керівників у реалізації єдиної кадрової політики і вирішення стратегічних завдань організації; - наявність широкої спеціалізованої мережі консультаційних фірм з різних напрямків розвитку людських ресурсів);

б) чинники, які впливають на успішний розвиток кар'єри:

- сприятливий випадок; - раціональний підхід до вибору напрямку;

- можливості, надані соціально-економічним статусом сім'ї (освіта, зв'язку);

- добре знання своїх сильних і слабких сторін; - чітке планування;

- професійне вдосконалення, зростання професіоналізму;

2) сфери впливу на:

а) зовнішні (наприклад, якість нормативно-правового регулювання професійного розвитку працівників, активність ринку праці, постійна професійна конкуренція, змінна кон'юнктура ринку праці, швидкий розвиток новітніх технологій тощо);

б) внутрішні (наприклад, професійна підтримка, внутрішньо організаційна атмосфера, стимулювання мотивації, професійна мобільність, професійне вигорання, міжособистісні професійні зв'язки, цілеспрямованість тощо).

Список використаних джерел:

1. Головченко В. Теоретичні та політико-правові аспекти ефективності державного управління // Право України. – 1997. - № 5. – С. 93-98.

2. Словник іншомовних слів. – К.: Наукова думка, 1974. – 776 с.

3. Афанасьев В.Г. Научное управление обществом. (Опыт системного исследования). Изд.2-е, доп. - М.: Политиздат, 1973. – 390 с.

4. Цветков В.В. Підвищення ефективності державного управління – важлива мета його реформування / В. В. Цветков // Реформування державного управління в Україні: проблеми і перспективи. – К., 1998. - С. 128-153.

5. Тугаринов В.П. Избранные философские труды / В. П. Тугаринов - Л.: Изд-во ЛГУ, 1988. - 343 с.

Лисенко В.І. – здобувач кафедри адміністративного права і процесу НАВС

З розпадом СРСР і утворенням на його колишній території нових суверенних держав відбулося не тільки різке збільшення чисельності української діаспори, а й досить значні якісні зміни в її середовищі.

Водночас постали непрості проблеми в науковому осмисленні феномена діаспори. Зокрема з'ясувалося, що ознаки та критерії, якими описувалося поняття «українська діаспора», насправді повною мірою стосуються тільки поняття «західна українська діаспора» й не в усьому підходять для характеристики того, що отримало назву «східна українська діаспора». Так, західна діаспора впродовж проживання у відповідних країнах кількох поколінь українців розбудувала широку мережу власних етнічних організацій та установ, що створило їй широкі можливості для збереження української ідентичності й продовження свого існування власне як діаспори, незважаючи на свою майже суцільну інтегрованість у суспільне життя країн проживання.

Що ж до українців у країнах колишнього СРСР, то вони перейшли на становище зарубіжних практично неорганізованими. Це зумовило великі труднощі не тільки для їх етнічної самоідентифікації, а й для взаємодії з Україною. Адже забезпечення потреб та інтересів діаспори, а також її ефективна взаємодія з країною походження можуть бути забезпечені тільки на груповому рівні, тобто коли громадські організації діаспори співпрацюють із відповідними громадськими або державними організаціями та установами України.

Якщо проблема західної української діаспори полягає в збереженні етнічної ідентичності, то східної - передовсім у відродженні такої ідентичності.

Але відмінності між західною та східною українською діаспорою полягають не лише в наявності чи бракові достатньо активних власних етнічних організацій, а й у характері та цілях їхньої діяльності. Так, невідривною складовою західної діаспори є українські політичні емігранти зі своїми специфічними організаційними структурами, які часто-густо визначали й спрямовували громадську активність української етнічної групи в країнах поселення. У підсумку така активність західної діаспори далеко переросла цілі звичайного етнокультурного самозбереження й зумовлювалася та надихалася цілями переважно національно-політичного характеру. Цілком закономірно, що моменти національно-політичного порядку нерідко домінують і в нинішніх підходах західної української діаспори до її взаємодії з Україною. Загалом, із огляду на характер завдань та цілі громадської активності, західну українську діаспору слід визначати як не лише етнокультурну, а й національно-політичну, тоді як східна сьогодні має суто етнокультурний характер. Очевидно, що найближчим часом ситуація навряд чи кардинально зміниться.

Становище й проблеми українців у державах, що виникли на місці колишнього СРСР, та українців, які проживають в інших країнах світу, дозволяють, на думку переважної більшості дослідників, вичленити дві великі підгрупи української діаспори - східну та західну. Звичайно, ситуації та умови українських спільнот усередині кожної з цих підгруп дуже різні й за рядом показників можуть наближатися до іншої підгрупи. Так, говорячи про східну українську діаспору, не можна не помітити особливостей становища українських громад у країнах Балтії, де завдяки меншому періоду панування тоталітарної системи виявилися більш розвиненими елементи громадянського суспільства. Певні відмінності є й у становищі українських етнічних груп країн Закавказзя, Центральної (Середньої) Азії й Казахстану.

Зазначимо, що нині типологія зарубіжного українства ґрунтується на географічному принципі: східна українська діаспора - нові незалежні держави, що виникли на пострадянському просторі (Російська Федерація, Казахстан, Молдова, Білорусь, країни Середньої Азії, Закавказзя, Балтії); західна українська діаспора - Північна Америка (США,

Канада), Південна Америка (Аргентина, Бразилія, інші країни), Австралія, Західна Європа (Великобританія, Німеччина, Франція, Італія тощо), Центральна і Східна Європа (Австрія, Чехія, Словаччина, Угорщина, Польща, Румунія тощо), Азія за межами колишнього СРСР (Китай, Японія, інші країни), Африка (Єгипет, Туніс, інші країни).

Важливість та актуальність обраного предмета дослідження пояснюється й тим, що, як уже було зазначено, українці на теренах пострадянських держав й донині у переважній своїй більшості (стосується це найчисленнішої української спільноти в Російській Федерації, а також у середньоазійських державах - Туркменістані, Таджикистані, Киргизстані та Узбекистані), через, передовсім, слабку структурованість, домінування психологічного синдрому «постсовковості» та відсутність належного задоволення своїх національно-культурних, освітніх, інформаційних та інших запитів потребують допомоги як з боку Української держави, так і міжнародних організацій, які опікуються захистом прав осіб, що належать до національних меншин, - Бюро демократичних інституцій та прав людини (БДПЛ), Управління Верховного Комісара ОБСЄ з національних меншин, Підкомісії ООН із запобігання дискримінації та захисту меншин. Саме тому потрібним є дослідження сучасного стану самоорганізації українського етнокомпонента в пострадянських державах, аналіз етнічної самоідентифікації закордонних українців та національної політики країн їхнього оселення, прогноз розвитку українського етнокомпонента та його взаємодії як з країнами проживання, так і з історичною батьківщиною, які передбачають отримання об'єктивних висновків та рекомендацій.

Як історико-географічне явище українці на теренах нинішніх пострадянських держав не були об'єктом спеціального комплексного дослідження. Вивчались лише деякі аспекти цієї теми, до того ж далеко не завжди на належному науковому рівні. Коли йдеться, зокрема, про відповідні праці вітчизняних географів, у тому числі ряд попередніх праць автора цієї доповіді, то вони мають інколи заідеологізований, конфронтаційний та поверховий характер.

Аналогічні вади, тільки зумовлені іншими спонукальними мотивами, притаманні й переважній більшості робіт авторів із західної української діаспори. Разом з тим ряд досліджень, здійснених представниками академічного світу зарубіжного українства, в яких висвітлюються окремі питання «східнодіаспорного» українства, мають безперечний науковий інтерес.

Певних результатів в опрацюванні деяких важливих тем, що прямо чи посередньо стосуються теми дослідження, досягнуто вченими України за останні роки, коли в географічній науці дедалі виразніше почав утверджуватись плюралізм думок і підходів й відкрились широкі можливості доступу до утаємничених раніше архівних фондів.

Поняття «державного замовлення на висвітлення діяльності публічної адміністрації»

Бурлаков С.В. – здобувач кафедри адміністративного права і процесу НАВС

Статтею 1 Закону України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» визначено, що державне замовлення на висвітлення діяльності органів державної влади - це замовлення на висвітлення діяльності Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, розміщення якого забезпечує Національна рада України на каналах Національної телекомпанії України, Національної радіокомпанії України та інших телерадіоорганізацій України, яке оформляється відповідно постановами Верховної Ради України, розпорядженнями Президента України, Кабінету Міністрів України.

З наведеної дефініції необхідно зауважити:

- 1) з точки зору логічної побудови дефініцій є помилковим, коли дефієнтум дорівнює дефініції, тобто не може «державне замовлення» дорівнюватися «замовленню»;
- 2) категорія «органи державної влади» як суб'єкт на висвітлення інформації не охоплює

органів місцевого самоврядування в частині делегованих державних повноважень, що є недоліком щодо повноти висвітлення інформації;

3) в той же час, в даній дефініції зовсім не визначено головні цілі, завдання державного замовлення на висвітлення діяльності публічної адміністрації. Саме тому, на даному етапі дослідження виникає завдання розкриття сутності та змісту державного замовлення на висвітлення діяльності публічної адміністрації.

Перед тим, як запропонувати власну дефініцію державного замовлення на висвітлення діяльності публічної адміністрації України необхідно з'ясувати, що розуміється під теоретичною конструкцією «державне замовлення».

Так, у сучасній економічній енциклопедії державне замовлення визначається як замовлення урядовими структурами компаніям, концернам, об'єднанням різних форм власності на випуск вкрай необхідних чи стратегічних товарів, військової техніки, обладнання, виконання великих будівельних робіт, будівництва стратегічних об'єктів, об'єктів соціальної сфери за рахунок фінансування з державного бюджету.

Так, ст.1 Закону України «Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб» державне замовлення визначено як засіб державного регулювання економіки шляхом формування на контрактній (договірній) основі складу та обсягів товарів, робіт і послуг, необхідних для забезпечення пріоритетних державних потреб, розміщення державних контрактів на її поставку (закупівлю) серед підприємств, організацій та інших суб'єктів господарської діяльності України всіх форм власності.

Тобто, державні замовлення є інструментом задоволення державних потреб. Державні потреби — це потреби країни в продукції (робіт, послуг), необхідній для розв'язання соціально-економічних проблем, підтримання обороноздатності країни та її безпеки, створення й підтримання на належному рівні державних матеріальних резервів, реалізації державних і міждержавних цільових комплексних програм, забезпечення функціонування установ сектору загального державного управління.

Ознаками державного замовлення є:

1) спеціальна мета, відповідно до якої державне замовлення спрямовується на задоволення пріоритетних державних потреб.

Законом України «Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб» визначено, що пріоритетні державні потреби - це потреби України в товарах, роботах і послугах, необхідних для розв'язання найважливіших соціально-економічних проблем, підтримання обороноздатності країни та її безпеки, створення і підтримання на належному рівні державних матеріальних резервів, реалізації державних і міждержавних цільових програм, забезпечення функціонування органів державної влади, що утримуються за рахунок Державного бюджету України;

2) особливий суб'єктний склад, відповідно до якого відносини, що виникають у зв'язку формуванням, розміщенням і виконанням державних замовлень, носять характер двосторонніх:

- з одного боку, це - державні замовники (Верховна Рада України, центральні органи виконавчої влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, державні організації та інші установи - головні розпорядники коштів державного бюджету. Відповідно до ст. 2 зазначеного Закону держава виступає гарантом за зобов'язаннями державних замовників;

- іншою стороною є виконавці державного замовлення плюс суб'єкти господарювання усіх форм власності (резиденти або нерезиденти), які виготовляють чи поставляють товари (роботи, послуги) для задоволення пріоритетних державних потреб;

3) державне замовлення є господарським зобов'язанням і може бути обов'язковим для певного кола суб'єктів. Зокрема, відповідно до ч. 8 ст. 2 зазначеного Закону, для виконавців державного замовлення, заснованих повністю або частково на державній власності (державних підприємств, установ та організацій, акціонерних товариств, у статутному фонді яких контрольний пакет акцій належить державі, орендних підприємств, заснованих

на державній власності), а також для суб'єктів господарської діяльності України всіх форм власності - монополістів на відповідному ринку продукції державні замовлення на поставку продукції є обов'язковими, якщо виконання державного замовлення не спричиняє збитків зазначеним виконавцям державного замовлення;

4) фінансове забезпечення виконання державного замовлення. Відповідно до ст. 4 зазначеного Закону фінансове забезпечення виконання державного замовлення здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України;

5) публічний характер державного замовлення. Відповідно до ст. 6 зазначеного Закону оприлюднення інформації про виконання державного замовлення є обов'язком державних замовників.

В той же час, відповідно до пункту 7 Порядку, яке затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 29 лютого 1996 року № 266 Порядку формування та розміщення державних замовлень на поставку продукції для державних потреб і контролю за їх виконанням, розміщення державного замовлення на поставку продукції оформляється державним контрактом (договором), який укладається між державним замовником і виконавцем державного замовлення.

Таким чином, державне замовлення – це укладання договору державним замовником від імені держави з виконавцем державного замовлення.

Отже, державне замовлення на висвітлення діяльності публічної адміністрації – це засіб державного регулювання повного висвітлення інформації щодо діяльності публічної адміністрації шляхом укладення адміністративних договорів.

Державна підтримка сімей з дітьми

Фартушна О.В. – аспірант Національного університету біоресурсів та природокористування України

Особи, які не мають можливості здійснювати трудову діяльність з об'єктивних причин або які мають надзвичайно низькі доходи, є у будь-якій державі, у тому числі й з високим рівнем економічного розвитку. Вони як ніхто інший потребують підтримки держави, що виражається у зменшенні нерівності в розподілі доходів між громадянами. Саме рівень доходів вважається найважливішим показником добробуту, оскільки визначає можливості життя кожної особи, його матеріальну та моральну сторону.

Підтримка держави надзвичайно важлива для кожного громадянина, але для сімей з дітьми – особливо. Адже, саме сім'ї з дітьми найбільш схильні до бідності. За офіційними даними протягом 2009–2011 рр. бідність у сім'ях з двома дітьми складає 39,6 % від їх загальної кількості, із трьома – 53,8 %, із чотирма та більше – 72,3 %. Залишається високим рівень бідності серед сімей з дітьми в сільській місцевості (32,3 %), який значно перевищує рівень бідності у містах (20,2 %). Це свідчить про неефективну державну політику щодо соціального захисту в цілому та сім'ї зокрема.

Існуюча досі система соціальної допомоги базується на розмірах прожиткового мінімуму для відповідних груп населення, який розраховується виходячи з розміру мінімального споживчого кошику (для визначення враховувалися лише найнеобхідніші групи товарів, але не враховано послуги на охорону здоров'я, транспорт, житло тощо), тобто визначення прожиткового мінімуму не є об'єктивним та не відповідає вимогам сьогодення.

Більшу частину бюджетів сімей з дітьми складають державні допомоги, що свідчить про трансформацію джерел забезпечення сімей в напрямку збільшення соціальних трансфертів.

До одного з видів пасивної підтримки, що, на нашу думку, не вирішить соціальних та матеріальних проблем сім'ї, а лише їх пом'якшує, є надання соціальної допомоги (системна виплата, яка надається у грошовій або натуральній формі, виключно із державного чи місцевого бюджетів та охоплює найбільш вразливі та соціально-незахищені верстви

населення).

Споживачами соціальної допомоги переважно є громадяни, які через незалежні від них обставини не можуть забезпечувати собі достойний рівень проживання, тобто громадяни з низьким рівнем доходів, а це в більшості випадків сім'ї з дітьми.

На сьогоднішній день майже 47 % населення держави охоплене різними видами державної допомоги, в той час, як в країнах ЄС цей показник становить 23 %.

Отже, державну соціальну допомогу можна визначити як форму організації здійснення права на соціальний захист бідних громадян без урахування трудової діяльності та сплати страхових внесків.

Аналіз діяльності держави з надання державної соціальної допомоги дає підстави стверджувати про проблемність такого виду допомоги. Розмір державної соціальної допомоги має складати різницю між сумою величини прожиткового мінімуму і загальним доходом членів малозабезпеченої сім'ї. Тобто, сукупний дохід має дорівнювати прожитковому мінімуму.

Основним завданням соціальної допомоги є полегшення матеріального становища соціально незахищених верств населення, підтримка сім'ї, а особливо з дітьми, у скрутний час.

На сьогодні в Україні існує досить велика кількість видів соціальної допомоги, які регулюються відповідними нормативними актами, серед яких державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям (Закон України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям»).

Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям – це щомісячна грошова виплата, яка надається сім'ї з урахуванням її доходу та майнового стану. Розмір такої допомоги визначається, як різниця між гарантованим прожитковим мінімумом для всієї сім'ї та її доходами за попередні шість місяців, але не більше як 75 відсотків від прожиткового мінімуму для сім'ї (ст. 5 Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям»).

Рівень забезпечення прожиткового мінімуму встановлюється виходячи з реальних можливостей видаткової частини Державного бюджету України і затверджується одночасно з прийняттям закону про Державний бюджет України на відповідний рік.

У 2014 році відповідно до Закону України «Про Державний бюджет» рівень забезпечення прожиткового мінімуму (гарантований мінімум) для призначення допомоги у відсотковому співвідношенні до прожиткового мінімуму для основних соціальних і демографічних груп населення становить: для працездатних осіб – 21 %, для дітей – 85 %, для осіб, які втратили працездатність, та інвалідів – 100 % відповідного прожиткового мінімуму. Тобто, станом на січень 2014 року гарантований прожитковий мінімум для працездатних осіб становить 255,75 грн, для дітей віком до 6 років – 877,20 грн, для дітей віком від 6 до 18 років – 1 093,10 грн, для осіб, які втратили працездатність, та інвалідів – 949,00 гривень.

Право на державну соціальну допомогу мають малозабезпечені сім'ї, які постійно проживають на території України.

Уповноважений представник сім'ї для призначення допомоги подає заяву, у якій дається згода сім'ї на збір інформації про неї, про її власність, доходи та майно, що необхідна, а також необхідний пакет документів.

Розрахунок сукупного доходу сім'ї здійснюється згідно з Методикою обчислення сукупного доходу сім'ї для всіх видів соціальної допомоги, затвердженою наказом Міністерства праці та соціальної політики України № 486/202/524/455/3370 від 15.11.2001.

Таким чином, у складних економічних умовах, у яких опинилося суспільство, держава взяла на себе пасивну роль соціального утримання шляхом виплати різного роду допомог та компенсацій у той час, коли є велика необхідність у створенні умов для розвитку активного населення та сім'ї.

Сутність примусових заходів виконавчого провадження

Ставнійчук Д.С. – студент магістратури ННІЗН НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС Галай В.О.

Виконавче провадження - один із видів адміністративно-процесуального провадження. Про це яскраво свідчать правовідносини, що складаються в межах виконавчого провадження. Але від інших адміністративних проваджень виконавче провадження відрізняється своєю цільовою спрямованістю - спрямоване на примусове виконання рішень суду та інших державних і муніципальних органів. Виконання судових рішень в примусовому порядку завжди супроводжується застосуванням з боку державного службовця передбачених чинним законодавством заходів примусу. Такі заходи необхідні як для реалізації принципу законності в виконавчому провадженні, так і для забезпечення прав і свобод сторін виконавчого провадження [1].

Загальний порядок здійснення виконавчого провадження в Україні розглядається у численних наукових працях, серед яких можна виділити роботи Ю.В. Білоусова, Л.В. Скоморохи, С.Я. Фурси, С.В. Щербак та багатьох інших вчених. Але наукова література, висвітлюючи особливості здійснення виконавчого провадження, мало уваги приділяє питанням, присвяченим підставам та порядку застосування державними виконавцями заходів примусу у категорії справ з немайнових спорів [2, с.138-140].

Примусове виконання рішень в Україні покладається на Державну виконавчу службу. Примусовість виконання рішень означає, що їх виконання здійснюється державною виконавчою службою незалежно від бажання особи, відносно якої винесена ця ухвала, підкорятися йому або ні. Згідно статті 32 Закону України «Про виконавче провадження» [3] заходами примусового виконання рішень є: звернення стягнення на кошти та інше майно (майнові права) боржника, у тому числі якщо вони перебувають в інших осіб або належать боржникові від інших осіб; звернення стягнення на заробітну плату (заробіток), доходи, пенсію, стипендію боржника; вилучення в боржника і передача стягувачу певних предметів, зазначених у рішенні; інші заходи, передбачені рішенням.

Примусове виконання рішень здійснюється державною виконавчою службою на підставі виконавчих документів. По кожному виконавчому документу відкривається виконавче провадження. У постанові про відкриття виконавчого провадження державний виконавець вказує про необхідність боржнику самостійно виконати рішення у встановлений строк з моменту винесення постанови та зазначає, що у разі ненадання боржником документального підтвердження виконання рішення буде розпочате примусове виконання цього рішення із стягненням з боржника виконавчого збору і витрат, пов'язаних з організацією та проведенням виконавчих дій, передбачених Законом України «Про виконавче провадження».

За заявою стягувача державний виконавець одночасно з винесенням постанови про відкриття виконавчого провадження може накласти арешт на майно та кошти боржника, про що виноситься відповідна постанова. У разі ненадання боржником у строки, встановлені для самостійного виконання рішення, документального підтвердження повного виконання рішення державний виконавець на наступний день після закінчення відповідних строків розпочинає примусове виконання рішення [4].

На нашу думку, нагальною сьогодні є потреба реформування та вдосконалення чинного законодавства України, пов'язаного з виконавчим провадженням [1]. Така необхідність виникає, виходячи з об'єктивних потреб, які склалися на сучасному етапі розвитку законодавства. Йдеться у першу чергу про необхідність розробки проектів змін до Закону України «Про виконавче провадження», інших видів нормативних актів, які регулюють

питання виконання судових рішень та вдосконалення примусових заходів у разі невиконання судового рішення в добровільному порядку.

Список використаних джерел:

1. Чеголя Є.О. Особливості застосування примусових заходів органів державної виконавчої служби України, які проводяться при виконанні судових рішень в немайнових спорах у межах виконавчого провадження / Є.О. Чеголя [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/23_WP_2011/Pravo/10_91307.doc.htm

2. Білоусов Ю.В. Виконавче провадження: Навчальний посібник / Ю.В. Білоусов. - К.: Прецедент, 2005. - 192 с.

3. Про виконавче провадження: Закон України від 28.05.1999 р. // Офіційний вісник України. 1999р. - № 19. - стор. 194.

4. Куцак І.О. Заходи примусового виконання рішень у виконавчому провадженні / І.О. Куцак [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/23_WP_2011/Pravo/10_91307.doc.htm<http://chaplinka.just.ks.ua/viddil-derzhavnoyi-vikonavchoyi-sluzhbi-informue/zahodi-primusovogo-vikonannya-rishen-u-vikonavchomu-provadzhenni.html>

Характеристика основних принципів організації та діяльності органів публічної адміністрації

Яворська О.О. – студент магістратури ННІПІ НАВС.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри загальноправових дисциплін ННІПІ НАВС Галай В.О.

Важливою основою розбудови державності є дієвість регіональної політики, спрямованої на оптимізацію територіальної організації управління та утвердження демократизму на місцевому рівні, що б забезпечувало ефективне використання наявного потенціалу території на засадах сталого розвитку. Необхідною умовою для ефективної організації публічної влади на місцях є безумовне дотримання принципів її діяльності та запозичення іноземного досвіду для вдосконалення механізму реалізації влади в Україні. Сучасний стан реалізації принципів у діяльності органів публічної адміністрації і зумовлює актуальність вибраної теми.

Проблемам управління територіальним розвитком, вивченню основних засад діяльності, присвячені праці вчених В. Антоненка, М. Баймуратова, В. Бакуменка, З. Герасимчук, А. Колодія, О. Лазор, В. Мамонтової, А. Мельника, В. Рубцова, В. Серьогіна, Ю.Сурміна, П. Трачука, О. Ярмиша та інших.

Варто зазначити, що під принципами організації й діяльності владних органів розуміють законодавчі відправні засади, керівні ідеї, загальні положення, які слугують базисом для формування, організації та реалізації завдань органів публічної влади [3, с. 48].

На практиці принципи набувають характеру конкретних вимог, якими належить керуватися у процесі побудови системи управління, забезпеченні її належного функціонування та створення умов для розвитку [4].

Залежно від масштабу дії їх класифікують на загальні та спеціальні (інституційні). У свою чергу, загальні принципи залежно від форми юридичного закріплення поділяються на дві групи. До першої відносять фундаментальні принципи, закріплені в першому розділі Конституції України: унітаризм, найвища соціальна цінність людини, народовладдя, гуманізм, законність, демократизм, верховенство права, поділ влади [1]. Іншу групу складають принципи, які підпорядковані основам конституційного ладу: професіоналізм і компетентність, ефективність, рівний доступ до служби, самостійність, поєднання державних і місцевих інтересів, колегіальності та єдино начальства [3, с. 54].

На думку окремих учених, до загальних принципів організації й діяльності більшості органів публічної влади віднесено принцип гласності, який реалізується через елемент демократії, тобто прозорість діяльності органів, врахування думки громадськості в процесі розробки, прийняття й реалізації відповідних рішень, обов'язок щодо інформування населення про результати діяльності [5].

Принципами діяльності місцевих державних адміністрацій є: відповідальності перед людиною і державою за свою діяльність; верховенства права; законності; пріоритетності прав людини; гласності;

поєднання державних і місцевих інтересів [2].

Із визначених законом принципів діяльності місцевих державних адміністрацій до загальних, які є фундаментальними, належать такі: законність; верховенство права; пріоритетність прав людини; тобто найвища соціальна цінність людини та відповідальність перед державою за свою діяльність; підзвітність і підконтрольність органам виконавчої влади вищого рівня. До вихідних положень діяльності місцевих державних адміністрацій окреслених законом належить і такий загальний принцип, як поєднання державних і місцевих інтересів, який є таким, що підпорядкований основам конституційного ладу.

Звертаючись до іноземного досвіду, згадаємо про провідні принципи концепції належного управління були систематизовані та описані в базових положеннях програми SIGMA «Європейські принципи державного управління». Серед них найбільш значущими є:

- верховенство права, що означає правову сталість і передбачуваність управлінських дій та рішень, які базуються на законі;
- відкритість та прозорість - принцип, який забезпечує можливість нагляду за державною адміністративною діяльністю, її результатами на предмет їх відповідності існуючим правовим нормам;
- підзвітність органів державного управління судовим органам та вищим адміністраціям, що передбачає дотримання верховенства права в управлінській діяльності;
- продуктивність у використанні державних ресурсів та ефективність впровадження державної політики [6, с.126].

Таким чином, діяльність публічної адміністрації спирається на керівні ідеї, що визначають основу для формування та реалізації завдань і функцій у роботі даних органів. Саме тому, основними принципами, що керуються органи публічної адміністрації у своїй діяльності варто визначити такі як законність, пріоритетність прав людини, верховенство права, відкритість та прозорість.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 року № 586-XIV-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 20-21. – ст.190.
3. Ярмиш О. Н. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні : [навч. посіб.] / О. Н. Ярмиш, В. О. Серьогін ; за заг. ред. Ю. М. Тодика. – Х. : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2006. – 672 с.
4. Публічне адміністрування в Україні [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://info-library.com>.
5. Тодика Ю. Конституційний принцип гласності : поняття та сутність / Ю. Тодика, В. Серьогін // Вісник Академії правових наук України. – 1998. – № 1(12). – С. 57–58.
6. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні : підручник / І. І. Бодрова, С. В. Болдирєв, В. О. Величко та ін. ; за ред. С. Г. Серьогіної. — 2-ге вид. переробл. та доповн. — Х. : Право, 2011. — 360 с.

Іванова О.О. – студент магістратури ННІЗН НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного права і процесу НАВС Стрельченко О.Г.

Громадські об'єднання, що є елементом недержавної влади, відіграють значну роль як система протидії державній владі, яка виконує функції зворотного зв'язку в системі саморегуляції соціального організму країни. При цьому взаємодія між об'єднаннями громадян та органів влади може набувати, як свідчать історичні факти, різних форм. Практичний матеріал про об'єднання людей зі спільними поглядами на природу, суспільство, літературу, можна знайти в соціальній структурі давніх суспільств, Середньовіччі, у Новий час [1, с. 120-121].

Такими об'єднаннями, виходячи з того, що громадським об'єднанням є добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів [2], можна вважати філософські школи, релігійні та лицарські ордени, різноманітні таємні організації та суспільно-політичні клуби.

Починаючи із середньовіччя, мислителі намагалися розрізнити державу і суспільство. Вже у XVIII ст. Ш.Л. Монтеск'є розглядав ці два поняття як окремі феномени. На початку XIX ст. І. Кант втілював такий підхід у концепції громадянського суспільства, що характеризується правовим статусом і свободою. За вченням К. Маркса та його послідовників, політичні відносини у державі є суспільними, оскільки держава походить від суспільства. Отже, й виникнення громадських об'єднань – процес об'єктивний, закономірний, зумовлений потребою людей у колективній творчості, розвитку ініціативи, здібностей. Лише через об'єднання індивід досягає особистої свободи.

Уперше про політичні партії згадують ще мислителі стародавнього світу. Наприклад, грецький філософ Арістотель писав про боротьбу в VI ст. до н. е. у м. Атиці між партіями педієїв (великих землевласників, мешканців рівнини), параліїв (торгівельно-ремісничого населення побережжя) і діакріїв (селян, жителів гористої місцевості).

У Давньому Римі точилася боротьба між партіями оптиматів (представників патриціанської знаті) і популярів (представників переважно сільських плебеїв). У середні віки політичні угруповання – «партії» – виступали тимчасовими об'єднаннями. Їх виникнення було наслідком боротьби між різними верствами суспільства. Так, боротьба між Священною Римською імперією і папством у XII–XV ст. вилилася у боротьбу між партіями гвельфів (представників інтересів торговельно-ремісничих верств, прихильників світської влади Папи Римського) і гіббелінів (захисників інтересів феодалів, які виступали за підтримку сильної імператорської влади).

Прототипи сучасних політичних партій виникли у період ранніх буржуазних революцій. Проте повністю вони сформувалися у часи Великої французької революції – конституціоналісти, жирондисти, якобінці. У США після проголошення незалежності наприкінці XVIII – на початку XIX ст. виникли партії федералістів і антифедералістів.

У 1996 р. на планеті налічувалося 186 самостійних держав, у 19 з яких заборонялося створення будь-яких партій, а у 29 державах діяла лише одна – правляча (урядова) партія. У 143 країнах існувало кілька політичних партій (майже у половині з цих держав утворено коаліційні уряди з представників різних партій).

Поняття «громадські організації», звичне для української наукової літератури і практики, практично відсутнє або лише іноді вживається в іноземній правовій літературі та нормативних актах. За кордоном найчастіше застосовуються терміни «спілки», «асоціації», «об'єднання» і т. ін. По суті йдеться про одне й те саме: те, що у нас називається громадськими організаціями, у США та Великій Британії – спілками, асоціаціями, об'єднаннями громадян.

Окрім двох головних ознак суспільних організацій (недержавність і неприбутковість), є ще третя – добровільність об'єднання членів. Якщо до англійських Nongovernment і Non profit додати слово Voluntary (добровільність), отримаємо поняття «громадські організації», а відповідно до західної термінології – «спілки» та «асоціації».

Право і можливість громадян утворювати громадські формування закріплені низкою конституцій. Наприклад, у ст. 22 Конституції Іспанії визнається право на створення асоціацій, тобто громадських організацій, які можуть задовольняти різні інтереси громадян. У тій самій Конституції Іспанії закріплено право громадян на утворення політичних партій і діяльність профспілок. Окремо виділені асоціації, оскільки партії і профспілки визначаються як найзначніші громадські формування. Передбачається, що громадяни для задоволення своїх інтересів можуть утворювати такі організації.

Дуже чітко сформульовано право громадян на об'єднання у громадські формування у Конституції Греції 1975 р. Уст. 12 йдеться про те, що грецькі громадяни мають право утворювати спілки та об'єднання, що не мають за мету отримання прибутку і дотримуються при цьому законів держави. Для здійснення такого права законами не передбачено якогось попереднього дозволу. Тобто встановлено реєстраційний, а не дозвольний (як в інших країнах), порядок утворення спілок.

Радянський досвід опису і класифікацій суспільних організацій союзів і асоціацій величезний. У літературі наводилися різні класифікації, зокрема найчастіше така. Масові організації трудящих, до яких належали професійні спілки, комсомол, кооперація, ДТСААФ.

Органи громадської самодіяльності: будинкові, вуличні, квартальні комітети, товариські суди, добровільні народні дружини та ін.

Були і докладніші спроби класифікації. Вони включали не тільки масові організації та органи самодіяльності, а й поділяли громадські організації за сферами їх діяльності. Також окремо виділялися жіночі організації, організації у сфері культури, творчі союзи, Всесоюзне товариство «Знання». Ці організації утворювали чітку структуру, властиву соціалістичній державі.

Подібних організацій, які об'єднували б усю країну (за винятком альтернативних організацій), у західних (високорозвинутих) країнах практично немає. Важко уявити всеамериканську молодіжну організацію на зразок комсомолу в США, добровільні товариства, які об'єднують усіх французьких письменників, іспанських артистів, голландських художників. На Заході не прийнято об'єднувати всіх і все під один прапор. Там є і творчі, і молодіжні, і жіночі об'єднання, але вони не охоплюють громадян у масштабах усієї країни. Вони можуть об'єднати жителів одного регіону, міста, але такої централізації, яка була в СРСР, у країнах розвинутої демократії немає.

Найрозвиненіша мережа та найбільша кількість союзів й асоціацій утворилася у США – 20 тис. Є обширні енциклопедії, присвячені цим суспільним формуванням. У деяких із них наводиться не менше 17 груп союзів і асоціацій, які включають безліч підвидів.

Приблизний перелік, або типова схема американських союзів і асоціацій, виглядає так: організації промисловців, торговців і профспілкові (професійні) організації; група організацій у галузі сільського господарства і сільського виробництва; правові, проурядові об'єднання та організації військового типу; наукові, інженерні і технічні організації; освітні організації; група культурних організацій; організації соціальної допомоги; організації медичного та оздоровчого характеру; організації допомоги публічній службі; група національних (етнічних) організацій: грецька, вірменська, українська та інші общини за кордоном(сюди ж належать так звані братські організації та організації іноземних інтересів); релігійні організації; ветеранські та патріотичні організації; організації хобі і захоплення тощо.

Список використаних джерел:

1. Найчук А.В. Генезис громадських організацій : історична ретроспектива / А. В. Найчук // Збірник наукових праць «Політологічні студії». – 2011. – Випуск 2.

2. Про громадські об'єднання : Закон України від 22 бер. 2012 року № 4572-VI // Офіційний вісник України. – 2012 р. – № 30. – ст. 26.

Лоренц В.В. – студент магістратури ННІЗДН НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного права і процесу НАВС Стрельченко О.Г.

Однією із актуальних питань є захист прав дитини які почали усвідомлюватися й чітко визначатися лише у XX столітті. Минуло багато часу, доки люди дійшли до усвідомлення необхідності формування поняття прав дитини. Людство пройшло довгий шлях, щоб усвідомити, визнати й сформулювати права дитини, як невід'ємну частину суспільного життя. О.Ф. Скакун вважає, що система прав дитини є складовою прав людини, і дає визначення поняття «права дитини». Так, на її думку, «права дитини» – це можливості (свободи) дитини, необхідні для їх існування, виховання та розвитку. Численні права дитини збігаються з правами людини (право на життя, ім'я, отримання громадянства, вільне висловлювання думки тощо) [1, с. 201].

Ми вважаємо за необхідне дати власне визначення поняття «права дитини» як специфічні потреби та інтереси особливої соціально-демографічної, найбільш незахищеної та уразливої групи населення із соціальною і психологічною незрілістю, особливим психологічним сприйняттям навколишнього середовища, які необхідні для їх існування, виховання та розвитку.

Так, міжнародне право проголошує деякі специфічні «дитячі» громадянські права – на ім'я, на реєстрацію про народження, на набуття громадянства з моменту народження (ст. 7 Конвенції).

Тому ми вважаємо за необхідне здійснити характеристику індивідуальних (громадянських, приватних) прав. До яких слід віднести: право на ім'я та громадянство (ст. 7) і право на самобутність (ст. 8), право на життя, виживання та розвиток (ст. 6) і принципи недискримінації (ст.2), заборона тортур (ст. 37), право на захист від фізичного насильства (ст. 19 та 34), право на захист від свавільного арешту (ст. 37 та 40), право на захист особистого життя (ст. 16) тощо.

А тепер слід розглянути зазначену групи прав дітей більш детально. Сутність права дитини на ім'я та громадянство (ст. 7) полягає в тому, що батьки невідкладно, але не пізніше одного місяця від дня народження дитини зобов'язані зареєструвати народження дитини в державному органі реєстрації актів цивільного стану.

Підставою набуття громадянства України є народження дитини на території України, батьки або один з батьків якої на час її народження були: громадянами України; іноземцями, які на законних підставах проживають на території України (якщо вона не набула за народженням громадянства жодного з батьків); особами без громадянства, які на законних підставах проживають на території України; особами, яким надано статус біженця або притулок (якщо вона не набула за народженням громадянства жодного з батьків); народження дитини за межами України від осіб без громадянства, які на законних підставах проживають на території України (у випадку, коли вона не набула за народженням громадянства іншої держави).

Крім того, діти набувають громадянства України внаслідок встановлення над ними опіки чи піклування, усиновлення, внаслідок встановлення батьківства та у зв'язку з перебуванням у громадянстві одного чи обох батьків дитини. Новонароджена дитина, знайдена на території України, обоє батьків якої невідомі, є також громадянином України [2, с. 36].

Сутність права дитини на самобутність (ст. 8) полягає в тому, що дитина, яка досягла шістнадцяти років, має право на власний розсуд змінити своє прізвище та (або) власне ім'я.

Суть права дитини на життя, виживання та розвиток (ст. 6) полягає в тому, що згідно зі статтею 6 Закону України «Про охорону дитинства» кожна дитина має право на

життя з моменту визначення її живо народженою та життєздатною за критеріями Всесвітньої організації охорони здоров'я.

Суть принципу недискримінації (ст. 2) полягає в тому, що законодавство України будується на принципі відсутності дискримінації. Відповідно до Конституції та нормативно-правових актів України всі діти на території України, незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних або інших переконань, національного, етнічного або соціального походження, майнового стану, стану здоров'я та народження дітей і їх батьків (чи осіб, які їх замінюють) або будь-яких інших обставин, мають рівні права і свободи.

Суть права дитини не бути підданим катуванню або іншим жорстоким, нелюдським чи таким, що принижують гідність, видам поводження чи покарання, у тому числі тілесному покаранню (п.а) ст. 37). Право не бути підданим катуванню або іншим жорстоким, нелюдським чи таким, що принижують гідність, видам поводження чи покарання гарантується законодавством країни. За порушення цього права передбачена кримінальна відповідальність.

Суть права дитини на захист від фізичного насильства (ст. 19 та ст. 34), полягає в тому, що соціальна і психологічна незрілість дітей ставить їх у повну залежність від дорослих, а також нездатність захистити себе, робить їх особливо уразливими перед різними проявами насильства.

Сутність права на захист особистого життя (ст. 16) полягає в тому, що регулювання сімейних відносин здійснюється з урахуванням права на таємницю особистого життя їх учасників, їхнього права на особисту свободу та недопустимості свавільного втручання у сімейне життя.

Таким чином індивідуальні права дитини є особливими та їх не можна співвідносити із правами дорослої людини, так як це є права як специфічні потреби та інтереси особливої соціально-демографічної, найбільш незахищеної та уразливої групи населення із соціальною і психологічною незрілістю, особливим психологічним сприйняттям навколишнього середовища.

Список використаних джерел:

1. Скаун О. Ф. Теория государства и права : [учебник для вузов] / О. Ф. Скаун. - Х. : Консум, 2000. - 704 с.
2. Національний звіт «Зведена III та IV періодична національна доповідь про реалізацію Україною положень Конвенції про права дитини». - К. : Держаний ін.-т розвитку сім'ї та молоді, 2007. – 180 с.

Участь експерта в процесі доказування в справах про порушення на автомобільному транспорті

Ніколайцева А.К. – студент магістратури ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС Галай В.О.

Швидкий розвиток суспільства, наявність автомобільного транспорту зумовлює правовідносини, пов'язані з порушеннями на автомобільному транспорті. Доказування в справах про порушення на автомобільному транспорті пов'язана з встановленням об'єктивної істини по справі і визначенні долі людини. Види правопорушень визначаються Кодексом України про адміністративні правопорушення, а сам процес доказування регламентується Кодексом адміністративного судочинства України [1],[2].

Дослідженню даного питання приділяли увагу такі вчені, як Авер'янов В.Б., Бандурка О. М., Баулін О.В., Бахрах Д. Н., Волобуєв А.Ф., Голосніченко І. П., Жеребко О. І., Кісіль З.Р., Колпаков В. К., Коломоєць Т.О., Махіна С. М., Російський Б.В. та ін.

Провадження у справах про адміністративні правопорушення на автомобільному

транспорті представляє собою різновид адміністративно-процесуальної діяльності органів державної виконавчої влади, судів та їх посадових осіб, в основі змісту якого лежить необхідність вирішення адміністративно-правового конфлікту.

Таке вирішення має бути своєчасним, всебічним, повним та об'єктивним, воно повинне ґрунтуватися на вимогах чинного законодавства та відповідній доказовій базі.

Суб'єктами адміністративного процесу виступають державні органи (посадові особи), органи місцевого самоврядування та їх посадові особи, адміністрація державних підприємств, установ і організацій, об'єднання громадян, їх органи й посадові особи, власники, їх представники та уповноважені, громадяни України, іноземні громадяни і особи без громадянства [4].

Предмет доказування у справах про адміністративні правопорушення на автомобільному транспорті можна визначити, як передбачену законом сукупність обставин і фактів, що підлягає обов'язковому встановленню у справі про адміністративне правопорушення на автомобільному транспорті з метою її своєчасного, всебічного, повного, правильного та об'єктивного вирішення.

Під час провадження у справах про адміністративні правопорушення часто виникає потреба у проведенні експертизи. Юридична енциклопедія пропонує таке визначення експерта: «експерт - (французьке expert, від латинського expertus - досвідчений, випробуваний) - компетентна особа, яка має відповідну освіту, кваліфікацію, науковий або практичний досвід, володіє спеціальними знаннями».

Задачі експертизи знаходять своє відбиття в понятті предмета певного роду (виду) експертизи; їх зміст тісно пов'язаний із предметом доказування в справі, з обставинами, що служать підставою для винесення рішення компетентним органом у справі [3].

Аналіз юридичної літератури показує на відсутність єдиної характеристики спеціальних знань експерта. Так, узагальнюючи інформацію, що міститься в юридичній літературі щодо поняття “спеціальні знання», необхідно зазначити, що найбільш обґрунтованою є позиція тих дослідників, які включають у його зміст не лише наукові, а і технічні, а також інші знання, які не відносяться до загальновідомих і які є необхідними для заняття будь-якими іншими видами діяльності. Особа, яка володіє саме такими знаннями і може бути залучена до справи в якості експерта.

Незважаючи на широке застосування експертизи в адміністративному процесі, остання не має такої чіткої законодавчої регламентації експертизи, на відміну від цивільного та кримінального процесу.

Тому, доцільним є законодавче закріплення вимог до спеціальних знань експерта як про наукову інформацію, яка реалізується в практичній діяльності експерта, при дослідженні предмету правопорушення для встановлення об'єктивної істини в певній справі.

Список використаних джерел:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Введений в дію Постановою Верховної Ради Української РСР від 07 грудня 1984 р. (зі змінами та доповненнями, внесеними Законом України № 5411-VI від 02.10.2012 р.) // Відомості Верховної Ради Української РСР – 1984. – додаток до № 51. – Ст. 1122.

2. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06 липня 2005 р. № 2747-IV № (зі змінами та доповненнями, внесеними Законом України № 5413-VI від 02.04.2013 р.) // Відомості Верховної Ради України – 2005 р., № 5, (№№ 35-36, 37). – Ст. 446.

3. Кісіль З. Р., Кісіль Р. В. Адміністративне право: навч. посіб. – 3-тє вид. – К. Алерта; ЦУЛ, 2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.tneu.edu.ua/index.php/dovidka/novi-nadkhodzhennia/518--2011>

4. Кузьменко, О.В. Курс адміністративного процесу: навч. посібник / О.В. Кузьменко; Нац. акад. внутрішніх справ - Київ: Юрінком Інтер, 2012. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.naiu.kiev.ua/tslc/index.php?razdel=pidrozdily

Фурманович С.О. – студент магістратури ННІПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС Галай В.О.

Становлення громадянського суспільства та його інституцій є одним із головних складників переходу від авторитаризму до демократії. Адже саме ефективне функціонування правової держави та інститутів громадянського суспільства має першочергове значення для становлення, утвердження й самореалізації особистості в демократичній європейській спільноті.

Згідно з міжнародними оцінками, громадянське суспільство в Україні характеризують як неконсолідоване та перехідне, тобто таке, що не досягло рівня, який асоціюється зі сталою ліберальною демократією та зберігає ризик повернення до менш розвиненого стану [1, с. 6].

Показники розвитку громадянського суспільства в Україні протягом періоду незалежності поступово поліпшувалися, але останніми роками не мали позитивної динаміки, проте зберігали певну стабільність на досягнутому рівні [2, с. 7].

Громадянське суспільство України значно відстає у своєму розвитку від громадянського суспільства європейських країн. Воно відокремлює себе від апарату держави і певною мірою протистоїть йому. Але громадянське суспільство не може існувати осторонь держави, яка є інститутом, необхідним для суспільства [3, с. 288-289].

2012 рік було оголошено Роком громадянського суспільства в Україні, яке посідає досить вагомую позицію серед країн посткомуністичного минулого, але цього недостатньо для європейської демократичної країни. Основні напрями та заходи покращення правового середовища для діяльності інститутів громадянського суспільства в Україні були визначені у Стратегії розвитку громадянського суспільства.

Стратегія спрямована на реалізацію принципів, пріоритетів, завдань державної політики у сфері розвитку громадянського суспільства, а також на утвердження громадянського суспільства як гарантії демократичного розвитку держави, запровадження громадського контролю за діяльністю влади, забезпечення незалежної діяльності інститутів громадянського суспільства [4].

Також була затверджена велика кількість пов'язаних законодавчих актів, в тому числі План першочергових заходів, яким передбачалося реалізувати низку дуже важливих та актуальних заходів для відбудови відповідних інституційних основ стимулювання розвитку громадянського суспільства. Окремі завдання Стратегії та Плану першочергових заходів щодо її реалізації передбачають необхідність розробки та ухвалення нормативно-правових актів місцевого рівня, використання регіональних програм сприяння розвитку громадянського суспільства [5, с. 33].

Водночас, багато механізмів та форматів демократії участі не знайшло належного відображення в Стратегії державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства. Цей документ містить сфокусовані короткотермінові цілі та має обмеження, пов'язані з чинною нормативно-правовою базою.

Отже, можна сказати, що дії української влади мають бути спрямовані на демократизацію країни, запорукою якої є розвиток громадянського суспільства.

Формування громадянського суспільства в Україні є необхідною умовою для інтеграції нашої держави у європейське суспільство.

Список використаних джерел:

1. Правові умови розвитку громадянського суспільства в Україні. Що потрібно зробити?/ М. В. Лациба, А. О. Красносільська [та ін.]; Укр. незалеж. центр політ. дослідж. – К.: Агентство «Україна», 2011. – 132 с.
2. Показники розвитку громадянського суспільства в Україні / О. Ю. Вінніков, А. О.

Красносільська, М. В. Лациба ; Укр. незалеж. центр політ. дослідж. — К. : Агентство «Україна», 2012. — 80 с.

3. Вишневецький О.І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки / О. І. Вишневецький. — 3 є вид., доопр. і доп. — К.: Знання. — 2008. — 566 с.

4. Про Стратегію державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні та першочергові заходи щодо її реалізації: Указ Президента України від 24 березня 2012 р. № 212/2012 (Із змінами, внесеними згідно з Указом Президента № 342/2013 від 25.06.2013 р.) // Офіційний вісник України від 13.04.2012 р. - № 26. - ст. 17.

5. Державна політика сприяння розвитку громадянського суспільства. Методичні рекомендації / Укр. незалеж. центр політ. дослідж.: А. О. Красносільська, М. В. Лациба, А. В. Волошина, В. О. Купрій, Н. М. Чермошенцева, О. Л. Ващук — К. : Агентство «Україна», 2013. — 180 с.

До питання делегування органам місцевого самоврядування окремих державних повноважень

Середа А.П. – студент магістратури ННІПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС Галай В.О.

В умовах, коли місцеве самоврядування являє собою формально самостійний інститут публічної влади, організаційно відокремлений від системи державних органів, проблема взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування набуває особливої актуальності. Визначення компетенції та розмежування повноважень цих органів пов'язано з певними правовими колізіями окремих положень Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про місцеві державні адміністрації», через що ці органи часто вступають в конфлікти між собою [1],[2].

Серед учених наукові дослідження у напрямку розподілу владних повноважень органів публічної влади, зокрема і проблемам делегування повноважень провели С. Авак'ян, В. Бабаєв, М. Баймуратов, В. Борденюк, Ф. Веніславський, Є. Глухачов, О. Градовський, Т. Зражевська, В. Керецман, М. Ковалевський, В. Корж, А. Крусян, Р. Колишко, В. Куйбіда, В. Кампо, К. Колісник, Н. Колосова, В. Копейчиков, Б. Лазарєв, Н. Нижник та інші, проте проблема делегування повноважень наявна і на сьогодні.

Витоки конфліктів між місцевими державними адміністраціями (далі - МДА) та органами місцевого самоврядування (далі - ОМС) мають законодавчу основу, закладену в Конституції України, в якій недостатньо чітко визначено розподіл повноважень між ними. Конституція України передбачає, що окремі повноваження органів виконавчої влади можуть надаватися органам місцевого самоврядування, тобто безпосередньо радам [3].

У подальшому часткове закріплення здійснення делегованих повноважень проглядається в Законах «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації». Крім того, через недостатню урегульованість процедур делегування повноважень, були спроби прийняти окремий нормативний акт, де було б передбачено делегування органам місцевого самоврядування окремих державних повноважень. Проте, даний документ так і не був прийнятий.

У науковій літературі існує думка, що з обох законів («Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про місцеві державні адміністрації») слід виключити переліки повноважень, які можуть делегуватись, адже предмет делегування доцільно передати на узгодження сторін, передбачивши чіткий перелік державно-владних повноважень, які взагалі не можуть делегуватись від органів державної виконавчої влади органам місцевого самоврядування. На нашу думку, дане положення є неприпустимим, тому що у такому разі з'явиться ще більше конфліктних ситуацій та непорозумінь між МДА та ОМС (а їх і на даному етапі чимало) [4, с.67].

Істотні розбіжності у наукових колах виникають з питань, чи потрібна згода сторін в процесі делегування та чи можливі односторонні дії. Висловлюються думки як про обов'язкове виконання органами місцевого самоврядування окремих державних повноважень, переданих їм без їхньої згоди з ініціативи первинного власника за законом, так і про необхідність попереднього погодження такої передачі з муніципальними органами. Вважаємо, що згода потрібна, оскільки зменшується обсяг прав і обов'язків однієї сторони і збільшується у іншій. Органи державної влади повинні утримуватися від прийняття рішень про наділення органів місцевого самоврядування окремими державними повноваженнями у випадку, якщо з заперечень відповідних органів випливає об'єктивна неможливість виконання ними зазначених повноважень. При цьому органи місцевого самоврядування не вправі шляхом прийняття юридично владного рішення відмовитися від наділення їх окремими державними повноваженнями в односторонньому порядку без вказівки об'єктивних причин такої відмови.

Таким чином, виходячи із вищенаведеного, є об'єктивна необхідність законодавчого регулювання питань делегування повноважень МДА і ОМС, яке слід виконати шляхом прийняття спеціального окремого закону «Про делегування органам місцевого самоврядування окремих державних повноважень», в якому будуть визначені переліки можливих сфер делегування, порядок, строки, контроль та оскарження.

Список використаних джерел:

1. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. (зі змінами, внесеними Законом України № 5498-17 від 05.01.2013 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.
2. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. (зі змінами та доповненнями внесеними Законом України №5067-17 від 01.01.2013 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – №20-21. – Ст. 190.
3. Конституція України : Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. (зі змінами та доповненнями, внесеними Законом України № 2952-VI від 01.03.2013 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
4. Проблемні питання делегування повноважень органам місцевого самоврядування / К. А. Онупрієнко // Теорія та практика державного управління. - Вип. 2 : Державне управління та місцеве самоврядування : тези III Міжнар. наук. конгресу, 26 лютого 2010 р. - Х. : Вид-во ХарРі НАДУ «Магістр», 2010. - С. 67-69.

Роль державної політики в розвитку інституту адміністративних послуг

Чамара І.О. – студент магістратури ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС Галай В.О.

Державна політика відіграє надзвичайно важливу роль у суспільному житті. Саме вона має на меті своєчасно виявляти назрілі проблеми розвитку суспільства, аналізувати їх, установлювати причини виникнення, складність, суперечливість та знаходити шляхи вирішення. Реформування політичного життя України, становлення демократичної, соціальної, правової держави, багатопартійності й інших демократичних інститутів у процесі трансформації українського суспільства вимагають удосконалення розуміння поняття «державної політики».

В. І. Дженкінс розглядає державну політику як «набір взаємопов'язаних рішень, прийнятих суб'єктом політики чи їх групою для вибору цілей і засобів їх досягнення в рамках специфічної ситуації, в якій ці рішення мають, в принципі, бути в межах повноважень цих суб'єктів» [1]. Р. Роуз розглядає державну політику як «тривалу серію більш або менш відповідальних дій та їх узгодження з метою прийняття конкретного рішення» [2, с.4-5]. Але подібне визначення не можна вважати повним, оскільки воно

зводиться лише до процесу прийняття управлінських рішень, а процес державної політики значно ширший, і саме прийняття управлінських рішень є лише етапом здійснення державної політики.

В. А. Ребкало і В. В. Тертичка дають таке визначення державної політики, як «відносно стабільної, організованої й цілеспрямованої діяльності/бездіяльності державних інституцій, здійснюваної ними безпосередньо чи опосередковано щодо певної проблеми або сукупності проблем, яка впливає на життя суспільства» [3, с.6; 4].

Державна політика – пропонується курс діяльності уряду для задоволення потреб чи використання можливостей, сформульований із зазначенням очікуваних результатів та їх впливу на наявний стан справ і конкретне розв'язання проблем. Вироблення державної політики є послідовним процесом виокреслення складових гуманітарної, соціальної, економічної мозаїки, які логічно поєднуються і доповнюють одна одну. Отже, ефективність державної політики, як і державного управління, полягає в поліпшенні якості життя громадян, у гарантуванні соціальної стабільності, забезпеченні національної безпеки країни» [5, с.144-145].

З'ясування сутності державної політики є надзвичайно важливим насамперед для розуміння її зв'язку з публічним адмініструванням. Рівень, характер, якість, результативність державної політики залежить від адміністрування публічною адміністрацією певних сфер суспільного життя з використанням відповідних підходів і напрямів. Державна політика необхідна не тільки як форма публічного адміністрування, а як його найбільш міцний організаційний потенціал. І навпаки, публічне адміністрування виступає як своєрідна форма державної політики і як засіб її практичного проведення в життя. Саме в цьому виявляється взаємозв'язок, взаємозумовленість державної політики і публічного адміністрування.

Насамперед необхідно відмітити, що державна послуга виникає як спосіб впливу в процесі управління [6]. В ході реалізації ідеї «сервісної держави» будується відношення чиновника до громадянина не як до «просителя», а як до клієнта. Ця функція держави відповідає принципу соціальності. Ступінь розвитку діяльності державних органів в сфері надання адміністративних послуг відображає якість державного управління, «є певним лакмусом у визначенні політики в державі».

Суттєвому прискоренню розвитку інституту адміністративних послуг як інструменту державного управління сприятиме послідовна реалізація положень адміністративної реформи. При чому, надання адміністративних послуг необхідно виділити як окремий тип функцій органу виконавчої влади поряд з такими функціями як ухвалення нормативно-правових актів, формування державної політики, контроль і нагляд у визначеній сфері діяльності та управління державним майном.

Враховуючи вище викладене, можна зазначити, що державна політика в сфері надання адміністративних послуг – це організована та цілеспрямована діяльність публічної адміністрації, направлена на створення сприятливих умов для забезпечення юридичного оформлення умов реалізації фізичними та юридичними особами прав, свобод і законних інтересів за їх заявою.

Список використаних джерел:

1. William I. Jenkins. Policy Analysis: A political and Organizational Perspective – London : Martin Robertson, 1978. – 56с.
2. Пал Леслі А. Аналіз державної політики / Леслі А. Пал ; [пер. з англ. І. Дзюб]. – К. : Основи, 1999. – 422 с.
3. Державна політика: аналіз та впровадження в Україні : [конспект лекцій до навчального модуля] / [укл. В. А. Ребкало, В. В. Тертичка]. – К. : Вид-во УАДУ, 2002. – 80 с.
4. Головченко В.Д. Теоретичні та політико-правові аспекти ефективності державного управління / В.Д. Головченко // Право України. – 1997. - № 5. – С. 93-98.
5. Енциклопедичний словник з державного управління / [укл. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін.] ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П.

Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. – 820 с.

6. Венедіктова І. В. Юридична природа публічних послуг / І. В. Венедіктова // Вісн. Харків. нац. ун-ту. – 2009. – № 841. – С. 88 – 91.

Природа державної реєстраційної служби

Юрченко А.А. – студент магістратури ННІЗН НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного права і процесу НАВС Стрельченко О.Г.

Відповідно до Положення про Державну реєстраційну службу, затвердженого Указом Президента України від 6 квітня 2011 р. № 401 Державна реєстраційна служба України (Укрдержреєстр) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра юстиції України та входить до системи органів виконавчої влади¹.

Укрдержреєстр є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з питань реалізації державної політики у сферах державної реєстрації актів цивільного стану, державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, реєстрації (легалізації) об'єднань громадян, інших громадських формувань, статутів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, якщо їх реєстрація передбачена законами, статуту територіальної громади м. Києва, друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності.

Структура Державної реєстраційної служби.

1. Керівництво служби: Голова Служби, Перший заступник Голови, Заступник Голови. 2. Прес-служба (сектор). 3. Департамент у справах цивільного стану громадян. 4. Департамент державної реєстрації речових прав на нерухоме майно. 5. Департамент державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців. 6. Департамент легалізації об'єднань громадян, державної реєстрації друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств. 7. Управління кадрової роботи та державної служби. 8. Юридичне управління. 9. Департамент контролю, документального забезпечення, роботи зі зверненнями громадян та адміністративно-господарської роботи. 10. Управління бухгалтерського обліку, планування та звітності. 11. Управління організаційно-аналітичної роботи. 12. Контрольно-ревізійний сектор. 13. Сектор режимно-секретної та мобілізаційної роботи. 14. Відділ інформаційних технологій та захисту інформації. 15. Відділ міжнародного співробітництва.

Основними завданнями Укрдержреєстру є:

1) реалізація державної політики у сферах державної реєстрації актів цивільного стану, державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, реєстрації (легалізації) об'єднань громадян, інших громадських формувань, статутів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, якщо їх реєстрація передбачена законами, статуту територіальної громади міста Києва, друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності;

2) внесення на розгляд Міністра юстиції України пропозицій щодо формування державної політики у зазначених сферах.

Нотаріат в Україні - система органів і посадових осіб, на яких покладено обов'язок посвідчувати права, в також факти, що мають юридичне значення, та вчиняти інші передбачені законодавством нотаріальні дії з метою надання їм юридичної вірогідності. Учинення нотаріальних дій в Україні покладається на нотаріусів, які працюють у державних нотаріальних конторах, державних нотаріальних архівах (державні нотаріуси) або мають приватну нотаріальну практику (приватні нотаріуси). Документи, оформлені

державними і приватними нотаріусами, мають однакову юридичну силу.

У населених пунктах, де немає нотаріусів, певні визначені законом нотаріальні дії вчиняються уповноваженими на це посадовими особами виконавчих комітетів сільських, селищних, міських рад народних депутатів. Учинення нотаріальних дій за кордоном покладається на консульські установи України, а у випадках, передбачених чинним законодавством, на дипломатичні представництва України.

Посвідчення заповітів і доручень, прирівняних до нотаріальних, може провадитись в особливих випадках також:

- головними лікарями, їхніми заступниками з медичної частини або черговими лікарями цих лікарень, лікувальних закладів, санаторіїв, а також директорами й головними лікарями будинків для престарілих та інвалідів;
- капітанами морських суден або суден внутрішнього плавання, що плавають під прапором України;
- начальниками розвідувальних, арктичних та інших подібних до них експедицій; начальниками, їхніми заступниками з медичної частини, старшими та черговими лікарями госпіталів, санаторіїв та інших військово-лікувальних закладів;
- командирами (начальниками) військових частин, з'єднань, установ і закладів;
- начальниками місць позбавлення волі.

Нотаріусом може бути громадянин України, який має вищу юридичну освіту (університет, академія, інститут) і пройшов стажування протягом шести місяців у державній нотаріальній конторі або в нотаріуса, що має приватну нотаріальну практику, склав кваліфікаційний іспит та одержав свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю. Не може бути нотаріусом особа, яка має судимість.

Нотаріус не може перебувати в штаті інших державних, приватних і громадських підприємств та організацій, вдаватися до підприємницької та посередницької діяльності, виконувати іншу оплачувану роботу, крім складання проектів угод і заяв, виготовлення копій документів і виписок із них, давання роз'яснень із питань учинення нотаріальних дій, консультацій правового характеру, а також викладацької та наукової роботи у вільний час.

Нотаріус зобов'язаний:

- виконувати свої професійні обов'язки відповідно до закону і принесеної присяги;
- сприяти громадянам, підприємствам, установам та організаціям у здійсненні їхніх прав та захисті законних інтересів, роз'яснювати права та обов'язки, попереджати про наслідки вчинюваних нотаріальних дій для того, щоб юридична необізнаність не могла бути використана їм на шкоду;
- зберігати в таємниці відомості, одержані ним за вчинення нотаріальних дій;
- відмовити у вчиненні нотаріальної дії в разі її невідповідності законодавству України або міжнародним договорам.

Органами нотаріату вчиняються такі нотаріальні дії:

- 1) посвідчуються угоди (договори, заповіти, доручення, шлюбні контракти та ін.);
- 2) вживаються заходи з охорони спадкового майна;
- 3) видаються свідоцтва про право на спадщину;
- 4) видаються свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя;
- 5) видаються свідоцтва про придбання жилих будинків із прилюдних торгів;
- 6) видаються дублікати документів, що зберігаються у справах нотаріальної контори;
- 7) накладається заборона відчуження жилого будинку, квартири, дачі, садового будинку, гаража, земельної ділянки, іншого нерухомого майна;
- 8) засвідчується вірність копій документів та виписок із них;
- 9) засвідчується справжність підпису на документах;
- 10) засвідчується вірність перекладу документів з однієї мови на іншу;
- 11) посвідчується факт, що громадянин є живим;
- 12) посвідчується факт перебування громадянина в певному місці;
- 13) посвідчується тотожність громадянина з особою, зображеною на фотокартці;

- 14) посвідчується час пред'явлення документів;
- 15) передаються заяви фізичних і юридичних осіб іншим фізичним і юридичним особам;
- 16) приймаються в депозит грошові суми та цінні папери;
- 17) вчиняються виконавчі написи;
- 18) вчиняються протести векселів;
- 19) пред'являються чеки до платежу і посвідчується неоплата чеків;
- 20) вчиняються морські протести;
- 21) приймаються на зберігання документи. Державні нотаріуси в державних нотаріальних архівах видають дублікати й засвідчують вірність копій та виписок із документів, що зберігаються у справах цих архівів.

Правове регулювання нотаріату в Україні, видів і порядку вчинення нотаріальних дій здійснюється Законом України «Про нотаріат» від 2 вересня 1993 р., зі змінами і доповненнями від 7 квітня 2011 р.

Поняття правового статусу прокуратури України

Юр'єва О.Ю. – студент магістратури ННІЗН НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного права і процесу НАВС Стрельченко О.Г.

В Україні здійснюються великомасштабні перетворення, спрямовані на зміцнення демократії й створення правової держави. Однією з головних проблем громадянського розвитку є зміцнення законності та правопорядку. Це висуває на перший план завдання забезпечення законності, захист прав і законних інтересів громадян, верховенство закону. Зростає протидія силам правопорядку.

Майже повсюдно, особливо у великих промислових центрах, збільшується кількість небезпечних злочинів, поєднані з насильством, жорстокістю й цинізмом. Злочинність стає більш організованою. Вона є одним з головних факторів, що негативно впливають на забезпечення правопорядку і внутрішньої безпеки держави. Характерною ознакою суспільних відносин стала зневага до закону та їх ігнорування.

Кримінальні структури проникли у сферу економіки, зовнішньоекономічну діяльність, кредитно-банківську систему. Рекет контролює діяльність суб'єктів бізнесу.

За такої ситуації правоохоронні органи, інші державні органи в окремих випадках проявляють терпимість до грубих порушень громадського порядку та інших фактів беззаконня.

На стан закону та правопорядку негативно впливає відсутність чіткого механізму виконання законів, що поряд з халатністю, безвідповідальністю та низькою дисципліною створює сприятливе для пограбування держави, для корупції, хабарництва, інших службових законів, формує негативну думку в суспільстві.

Органом на який покладено завдання є прокуратура (від лат. “prokuro” – піклуюся, забезпечую, попереджую) – є державним правоохоронним органом, на який покладено здійснення нагляду за додержанням та правильним застосуванням законів в Україні.

Прокуратура в своїй діяльності керується Конституцією України та Законом України “Про прокуратура”. Водночас співробітники прокуратури незалежні від політичного впливу, не можуть бути членами партій, політичних рухів.

У юридичній науці України нема єдності у питанні, до якого виду влади належить прокуратура: законодавчої, виконавчої чи судової. Чине законодавство України також не дає чіткої відповіді на це питання. Досвід зарубіжних країн свідчить, що існують різні варіанти вирішення питання про місце прокуратури у системі державної влади. В одних країнах прокуратура перебуває у складі. Міністерства юстиції, в інших – при судах, в третіх – виділена в окрему систему.

Аналіз функцій прокуратури, визначених Конституцією України і законом України «Про прокуратуру», показує, що одні функції прокуратури України тяжіють до виконавчої влади, інші – до судової. Виходячи з цього, а також враховуючи, що принцип поділу влади на законодавчу, виконавчу, судову не позбавлений умовності, логічним буде висновок, що в сучасному вигляді прокуратуру України ні до однієї гілки влади не можна віднести, вони за своєю державно – правовою природою є самостійним державним інститутом у механізмі влади, покликаним здійснювати визначені законодавством функції. Закон України «Про прокуратуру» закріплює принципи організації та діяльності прокуратури:

становлять єдину централізовану систему, яку очолює Генеральний прокурор України, з підпорядкуванням нижчестоящих прокурорів вищестоящим;

здійснюють свої повноваження на підставі додержання Конституції України та чинних на території республіки законів, незалежно від будь-яких органів державної влади, посадових осіб, а також рішень громадських об'єднань чи їх органів;

захищає у межах своєї компетенції права і свободи громадян на засадах їх рівності перед законом, незалежно від національного чи соціального походження, мови, освіти, ставлення до релігії, політичних переконань, службового чи майнового стану та інших ознак;

вживають заходів до усунення порушень закону, від кого б вони не виходили, поновлення порушених прав і притягнення у встановленому законом порядку до відповідальності осіб, які допустили ці порушення; діють гласно, інформують державні органи влади, громадськість про стан законності та заходи щодо її зміцнення.

Чинне законодавство України визначає гарантії незалежності прокуратури у здійсненні повноважень. Забороняється втручання органів державної влади і управлінь, посадових осіб, засобів масової інформації, об'єднань громадян та їх представників у діяльність прокуратури по нагляду за додержанням законів або по розслідуванню діянь, що містять ознаки злочину. Вплив у будь-якій формі на працівників прокуратури з метою перешкодити виконанням ним службових обов'язків або вимаганням прийняття неправомірного рішення тягне за собою відповідальність, передбачену законом. Звернення представників влади, інших посадових осіб до прокурора з приводу конкретних справ і матеріалів, що перебувають у провадженні прокуратури, не можуть містити будь-яких вказівок або вимог щодо результатів їх вирішення. Ніхто не має права без дозволу прокурора або слідчого розголошувати дані перевірок і попереднього слідства до їх закінчення. Вимоги прокурора, які відповідають чинному законодавству, є обов'язковими для всіх органів, підприємств, установ, організацій, посадових осіб та громадян і виконують невідкладно або у передбачені законом чи визначені прокурором строки, невиконання без поважних причин законних вимог прокурора тягне за собою передбачену законом відповідальність.

Повноваження прокурорів, організація, засади та порядок діяльності прокурора визначаються Конституцією України, Законом України « про прокуратуру » та іншими законодавчими актами. Органи прокуратури у встановленому порядку в межах своєї компетенції вирішують питання, що впливають із загальноновизначених норм міжнародного права, а також у складених Україною міжнародних договорів.

Відповідність видів звернень громадян потребам адміністративної діяльності

Богашова Т.Г. – студент магістратури ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС Сергєєв І.С.

Інтенсивний розвиток системи адміністративної взаємодії громадян з органами державної влади та місцевого самоврядування в Україні демонструє потребу запровадження гнучкого регулювання у роботі зі зверненнями громадян. Це обумовлено розвитком сфери надання адміністративних послуг та цифрових комунікаційних технологій «електронного

врядування» в Україні. Закон України «Про звернення громадян» досить детально врегулює юридичний характер звернень та вимоги до їх зовнішньої форми [2]. Проте, тут виникають питання приналежності окремих адміністративних відносин до сфери регулювання звернень громадян, зокрема: інтерактивні он-лайн консультації представників влади, електронне листування з органами влади, відповіді на форумах офіційних веб-сайтів та інше.

У цьому зв'язку постає питання про розмежування різних видів звернень, що має важливе значення для визначення процедур їх розгляду і вирішення. Так, паралельно з вказаними в Законі України «Про звернення громадян» від 2.10.1996 року видами звернень в Україні виникло поняття інформаційного запиту, який може здійснюватися громадянами у порядку визначеному Законом України «Про доступ до публічної інформації» [3]. Згідно ст. 19 вказаного Закону запит на інформацію – це прохання особи до розпорядника інформації надати публічну інформацію, що знаходиться у його володінні. Така адміністративна взаємодія з органами влади у повній мірі вкладається у широке поняття звернення громадян і при цьому безумовно є самостійним видом, адже має власний неповторний зміст та мету і, більш того, має самостійні формально-юридичні вимоги до оформлення.

Ще однією сферою розвитку звернень громадян є система електронного врядування. Електронне урядування (е-урядування) - це форма організації державного управління, за якого відбувається активна взаємодія органів державної влади та органів місцевого самоврядування між собою, з суспільством, громадянином, бізнесом за допомогою інформаційно-комунікативних технологій. Однією з основних цілей цієї системи є забезпечення прав людини і громадянина на віддалений доступ до всіх видів відкритої державної інформації, що має індивідуальну та суспільну значимість. Цей механізм можливий виключно через інститут звернення громадян. Україна направила власні організаційні зусилля на запровадження цієї системи. Основою цьому є прийняття Концепції розвитку електронного урядування в Україні [4]. Однією з позицій Концепції стало констатування факту, що існує не врегульованість на законодавчому рівні питання надання адміністративних послуг та звернення громадян до органів державної влади та органів місцевого самоврядування через Інтернет. Таким чином, звернення через Інтернет було фактично визнано самостійним видом звернень громадян, який, на наш погляд, не може врегульовуватися нормами загального закону. Дослідники проблем електронного врядування зазначають, що становлення електронного урядування суттєво наблизить Україну до демократичних стандартів діяльності публічної адміністрації і сприятиме кращому забезпеченню в Україні прав і свобод людини і громадянина [5, С. 304]. Разом з тим система має ряд недоліків пов'язаних з адміністративно-правовим регулюванням її функціонування (реєстрація органів влади, відповідальність посадових осіб та ін.).

У цьому зв'язку слід відзначити появу, а точніше відродження у адміністративній науці поняття «петиція». Словники трактують термін «петиція» як колективне прохання у письмовій формі, звернене до влади, як колективне клопотання, як прохання, яке подають громадяни главі держави чи вищим органам державної влади. Відповідно до ч. 3 ст. 55 Конституції України [1], законодавець фактично використовує поняття петиція де вказується, що кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, а відповідно до ч. 4 ст. 55 Конституції України, кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ або до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна [6, С. 371-372].

Отже, характеристики різних видів звернень показують їх значну неоднорідність та їх співвідношення з різними сторонами суспільних інтересів й публічного адміністрування. Крім того, вони відрізняються за своєю юридичною природою і змістом, мають різний правовий статус і повинні урегульовуватись не загальними, а конкретними матеріальними і процедурними нормами, а діюче законодавство має бути розширене, доповнене та уніфі-

коване з урахуванням тих змін які фактично відбулися у системі публічного адміністрування.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – ст. 141.
2. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – Ст. 256.
3. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – ст. 314.
4. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : розпорядження Кабінету міністрів України від 13 грудня 2010 р. N 2250-р // Офіційний вісник України . – 2010. – № 97. – ст. 48.
5. Міхровська М.С. Розвиток електронного урядування як пріоритетне завдання становлення публічної адміністрації в Україні / М. С. Міхровська// Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия: Юридические науки. – 2012. – Т. 25 (64). № 1. 2012. – С. 298-304.
6. Мазурчак О.В. Звернення громадян як інститут адміністративного права / О.В. Мазурчак // Митна справа. – 2011. – № 4 (76), частина 2. – С. 368–371.

Роль органів публічного управління щодо попередження насильства в сім'ї

Микитюк Ю.С. – учень 10-Б класу спеціалізованої школи № 43 «Грааль» м. Києва.

Науковий керівник: вчитель правознавства спеціалізованої школи №43 «Грааль» Бондаренко С.Ю.

Насильницькими є дії із застосуванням сили, з опорою на силу. Насильство можливе тільки у відносинах між людьми, оскільки лише вони мають свободу волі. Насильницькими вважають дії одних людей, безпосередньо спрямовані проти життя, здоров'я чи власності інших людей (убивства, каліцтва, розбій, пограбування, погрози, завоювання).

За даними Міністерства внутрішніх справ України на обліку за вчинення насильства в сім'ї знаходяться близько 85 000 осіб, деяким з них винесено офіційних попереджень чи застосовано захисних приписів; інших притягнуто до штрафу або направлено на виправні роботи; окремим накладено адміністративний арешт. Державна соціальна служба для дітей, сім'ї та молоді веде банк кризових сімей, де значаться близько 200 тисяч українських сімей. Дані неурядових організацій підтверджують гостроту проблеми щодо поширення різних форм насильства в українських сім'ях.

Ідеальна сім'я уявляється ледь не раєм, в якому можна сховатися від усіх небезпек незнайомого світу. Проте для багатьох сімей реальністю є постійні випадки насильства, а рідний будинок стає небезпечнішим, ніж вулиця. Вірогідність отримати травму від близької людини, іноді набагато вища, ніж від незнайомця. Дуже багато людей стикаються з тим, що удома, за закритими дверима, їх чекає:

- приниження;
- ізоляція від друзів і родичів;
- реальні фізичні ушкодження або загроза їх отримання;
- сексуальне примушення.

Все описане вище – це приклади домашнього насильства, яке включає насильство з боку друга, партнера, подружні образи і биття, жорстоке поводження з дітьми. Сімейне насильство представлене як фізичними і сексуальними образами, так і психологічним тиском.

Сімейне насильство – це ситуації, що постійно повторюються, коли один з членів сім'ї контролює або намагається повністю підпорядкувати іншого. Сімейне насильство є наслідком мінливого розуміння того, що таке влада, яке веде до спричинення психологічного, соціального, економічного, сексуального або фізичного збитку одному або декільком членам сім'ї.

Причина насильства в сім'ї – банальний страх

Розірвати порочне коло заважає страх того, що буде ще гірше. Чоловік знайде спосіб помститися. В українському менталітеті не прийнято вірити в правосуддя. Піти в міліцію і написати заяву на чоловіка-садиста викликає просто жах. А якщо в жінки є діти, то його лють може бути спрямована проти них.

Причина насильства в сім'ї – сором перед близькими і друзями.

Деяким жінкам просто соромно зізнатися в тому, що власний чоловік над ними знущається. Що подумают люди – от питання, що турбує їх. Власна безпека вже не так важлива, як публічні плітки й обговорення.

Причина насильства в сім'ї – соціально-побутові проблеми

Квартирне питання зіпсувало людей. Жінці найчастіше просто нікуди піти від садиста. А звернутися по допомогу і повернутися в квартиру до мучителя навіть небезпечно. Фінансова залежність від чоловіка також вселяють у жертву ще більше комплексів і переживань.

Причина насильства в сім'ї – б'є, значить любить.

Страх самотності змушує жінок терпіти приниження і побої. Статус розведеної жінки дотепер багато хто вважають ознакою невдалого життя. Стереотип, що дотепер не може жжити себе.

Причин, по яких жінки терплять побутове насильство багато. Але щоб вийти з хворобливої залежності від садиста необхідно полюбити себе. Згадати, що ви вільна особистість. Завжди вкрай складно зробити крок до своєї волі. Причини, що тримають поруч починають здаватися безвихідними. Однак у людини завжди є вибір. Терпіти далі знущання чи почати рухатися вперед.

Органи, які відповідають за здійснення заходів по попередженню насильства в сім'ї:

- уповноважений орган державної влади з питань попередження насильства в сім'ї, який приймає і розглядає заяви про здійснення насильства в сім'ї і направляє жертви насильства в сім'ї і членів сім'ї, що знаходяться під загрозою насильства, в кризові центри, центри медико-санітарної реабілітації;

- дільничні інспектори міліції і кримінальна міліція у справах дітей (у випадках, коли жертва насильства або особа, відносно якої є реальна загроза насильства в сім'ї, або особа, що зробила насильство в сім'ї, не досягли 18 років);

- органи опіки, що надають допомогу у відновленні порушених прав і захищають законні інтереси неповнолітніх, які мають батьків і стосовно їх здійснено або існує загроза здійснення насильства в сім'ї);

- члени їх сім'ї, що надають психологічну, педагогічну, медичну і юридичну допомогу, а також (за можливості) притулок для тимчасового перебування членів сім'ї, які можуть стати або стали жертвами насильства;

- центри медико-соціальної реабілітації жертв насильства в сім'ї, де потерпілі перебувають добровільно на якийсь час, який є необхідним для лікування і психосоціальної реабілітації;

- центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, які проводять соціальну інспекцію неблагополучних сімей. Об'єкти інспекції: діти, що знаходяться на обліку в органах внутрішніх справ, діти, що пережили насильство в сім'ї, дорослі члени сім'ї, що

перебувають на обліку в наркологічному диспансері, в органах внутрішніх справ.

Заяви і повідомлення приймаються по місцю мешкання потерпілого.

Основні риси адміністративної відповідальності неповнолітніх

Болото Є.О. – учень 10-А класу середньої загальноосвітньої школи №221 м. Києва

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС Галай В.О.

Адміністративна відповідальність до неповнолітніх застосовується як захід впливу, що має виховний характер. Такі заходи необхідні для того, щоб відбулося виправлення правопорушника без застосування до нього адміністративного стягнення.

Стаття 13 КУпАП України [1] визначає, що неповнолітніми є особи віком від 16 до 18 років, які вчинили адміністративні правопорушення. Адміністративна відповідальність неповнолітнього настає тільки тоді, коли 16 років йому виповнилось до моменту вчинення протиправного діяння, а не до вирішення питання про притягнення його до адміністративної відповідальності.

До заходів впливу, передбачених ст.24-1 КУпАП, [1] належать: зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого; попередження; догана або суворая догана; передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання.

Рішення про застосування цих заходів можна вважати одним з можливих наслідків врахування органом (посадовою особою), що вирішує справу про адміністративні правопорушення, такої пом'якшуючої обставини, яка враховується при вирішенні питання про адміністративну відповідальність особи, як вчинення правопорушення неповнолітнім.

На нашу думку, ефективність застосування таких заходів викликає сумнів та спрямовує на пошук більш сучасних підходів до впливу на неповнолітніх, зокрема застосовуючи досвід іноземних країн.

Важливим аспектом адміністративної відповідальності неповнолітніх є особливості застосування до них адміністративних стягнень. Так, за загальним правилом, до неповнолітніх не застосовується найсуворіше стягнення – адміністративний арешт. Також, до неповнолітніх не застосовуються виправні роботи, а громадські роботи відбуваються не більше як 2 годин на день [2, с.23].

У випадку, коли відбувається вчинення адміністративного правопорушення неповнолітнім від 14 до 16 років, до адміністративної відповідальності у вигляді штрафу притягаються їх батьки або особи, що їх замінюють. У такому випадку законодавець спонукає до забезпечення належного виховання дітей у родині та здійснення постійного нагляду за ними. Зв'язок між здійсненням адміністративних правопорушень неповнолітніми та протиправною поведінкою їх батьків, що має шкідливий вплив на дітей, зазначив у своїх працях і Л.В. Коваль [3, с.67].

Окремо необхідно розглянути і процесуальні аспекти притягнення до адміністративної відповідальності неповнолітніх.

В першу чергу це стосується необхідності розгляду справ про адміністративні правопорушення за участю неповнолітніх безпосередньо судом. Тому є важливим зазначення у протоколі про адміністративне правопорушення віку винної особи. Також, загальним правилом є обов'язкове повідомлення батьків або осіб, які їх замінюють, у випадку затримання неповнолітнього за адміністративне правопорушення.

По-друге, якщо порушник – підліток віком до 16 років, у протоколі зазначаються відомості про його батьків або осіб, які їх замінюють, тому що до відповідальності за такі дії притягаються не самі підлітки, а особи, які відповідають за їх виховання [2, с.40].

По-третє, коли шкоду заподіяно неповнолітнім, який досяг шістнадцяти років і має

самостійний заробіток, а сума шкоди не перевищує одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян, суддя має право покласти на неповнолітнього відшкодування заподіяної шкоди або зобов'язати своєю працею усунути її.

Підводячи підсумок, необхідно зазначити і такий важливий момент як визнання скоєння адміністративного проступку неповнолітнім пом'якшувальною обставиною адміністративної відповідальності [4, с.92]. Це пояснюється відсутністю у неповнолітнього усталеної психіки, достатнього життєвого досвіду, не вміння усвідомлювати шкідливість проступку та вплив інших осіб на їх поведінку.

Також, важливим кроком для попередження адміністративних правопорушень є проведення профілактичних заходів щодо недопущення здійснення адміністративних правопорушень неповнолітніми особами. Для цього необхідно створювати умови для доведення до свідомості таких осіб необхідності правомірної поведінки. Це необхідно робити не тільки шляхом проведення виховних бесід з неповнолітніми, але і застосовуючи правопросвітні заняття з протидії насильству та правопорушень у загальноосвітніх закладах.

Список використаних джерел:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення: закон України 1983 року // Відомості Верховної Ради УРСР від 18.12.1984 р. - № 51. - ст. 1122.
2. Адміністративна відповідальність в Україні: Навчальний посібник / За заг. ред. доц. А.Т. Комзюка. 2-е вид., перероб. і доп. – Харків: Ун-т внутр. справ, 2000. – 99 с.
3. Коваль Л. В. Адміністративно-деліктне відношення / Л.В. Коваль. – К.: Видавниче об'єднання «Вища школа», 1979. - 231 с.
4. Миколенко О.І. Адміністративний процес і адміністративна відповідальність в Україні [Навчальний посібник] / О.І. Миколенко. - Х.: «Одіссей», 2004. - 272 с.

Сучасний стан публічної адміністрації та об'єктивні передумови адміністративної реформи в Україні

Павлюченко В.В. – студент 1 курсу ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС Мозоль Н.І.

За період з 1991 року в Україні практично сформовано більшість інститутів публічної адміністрації – органів та інших інституцій, підпорядкованих політичній владі, які забезпечують виконання закону та здійснюють інші публічно-управлінські функції. Зокрема, функціонують органи виконавчої влади та виконавчі органи місцевого самоврядування на рівні села, селища, міста, а також запроваджено державну службу та службу в органах місцевого самоврядування[1,с.118].

Проте чинна публічна адміністрація в Україні не відповідає стратегічному курсу держави до демократії та європейських стандартів належного врядування, оскільки залишається неефективною, схильною до корупції, внутрішньо суперечливою і надмірно централізованою, закритою від суспільства, громіздкою і відірваною від потреб простої людини, і внаслідок цього стала гальмом у проведенні соціально-економічних і політичних реформ.

Можна виділити такі основні причини цього стану: 1) незавершеність трансформації Кабінету Міністрів (Уряду) в орган політичного керівництва; 2) неефективна організація діяльності міністерств; 3) нераціональна система органів виконавчої влади на центральному рівні; 4) неефективна організація публічної влади на регіональному та місцевому рівнях; 5) неефективне місцеве самоврядування та нераціональний адміністративно-територіальний устрій; 6) неефективна система державної та муніципальної служби; 7) відсутність паритетних засад у відносинах особи з органами [2,с.89].

Реформування публічної адміністрації є виконанням суспільного замовлення на

ефективні, відповідальні і відкриті інститути виконавчої влади та територіального самоврядування, а значить і на належне врядування. Нова модель публічної адміністрації повинна бути інструментом інтеграції України до Європейського Союзу та інших економічних і політичних структур цивілізованого світу.

Метою реформи є створення ефективної системи публічної адміністрації, яка б сприяла досягненню високого рівня життя громадян, соціальної стабільності та демократії.

Для досягнення мети адміністративної реформи в ході її проведення має впроваджуватись ідеологія «служіння суспільству» як принципу функціонування публічної адміністрації та повинні бути вирішені наступні завдання: 1) формування стабільної та ефективної організації виконавчої влади; 2) створення системи спроможного місцевого самоврядування; 3) організації професійної, політично нейтральної та відкритої публічної цивільної служби (служби в органах виконавчої влади та служби в органах місцевого самоврядування); 4) зміцнення становища громадян у відносинах з органами публічної адміністрації; 5) гарантування підконтрольності публічної адміністрації політичній владі та суспільству.

В основу реформи публічної адміністрації має бути покладено засади організації та діяльності публічної адміністрації правових демократичних країн, зокрема, принципи: 1) верховенства права як пріоритету прав та свобод людини і громадянина, гуманізму та справедливості в діяльності публічної адміністрації; 2) законності як діяльності публічної адміністрації відповідно до повноважень і в порядку, визначених законом; 3) відкритості як оприлюднення та доступності для громадян інформації про діяльність та рішення публічної адміністрації, а також надання публічної інформації на вимогу громадян; 4) пропорційності як вимоги щодо обмеження рішень публічної адміністрації метою, якої необхідно досягти, умовами її досягнення, а також обов'язку публічної адміністрації зважати на наслідки своїх рішень, дій та бездіяльності; 5) ефективності як обов'язку публічної адміністрації забезпечувати досягнення необхідних результатів у вирішенні покладених на них завдань при найменших витратах ресурсів.

При проведенні реформи публічної адміністрації важливо наголосити на принципі законності, який має особливе методологічне значення. Досвід реформування органів виконавчої влади України протягом 1999-2004 років переконує, що недотримання вимог легітимності призводить до спотворень, непослідовності та регресних процесів. Тому винятково важливим є неухильне дотримання вимог Конституції України щодо врегулювання виключно законом повноважень, організації та порядку діяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб.

Такий підхід дозволить забезпечити стабільність інститутів публічної адміністрації, які гарантують демократію, верховенство права та забезпечення прав людини, що також є неодмінною вимогою для майбутнього членства України в Європейському Союзі і при цьому не створить необґрунтованих бар'єрів для постійного вдосконалення системи врядування, врахування наявних фінансових та кадрових ресурсів. Лише закон може делегувати врегулювання певних питань у сфері виконавчої влади Кабінетові Міністрів та у сфері місцевого самоврядування – місцевим радам [3, с. 145-149].

Список використаних джерел:

1. Адміністративне право і процес: шляхи вдосконалення законодавства і практики: зб. матеріалів наук.-практ. конф. (Київ, 22 грудня 2006 р.) / Київський національний ун-т внутрішніх справ / О. М. Джу́жа (голова ред. кол.) — К., 2006. — 360 с.

2. Адміністративне право України: Навчальний посібник / За ред. Т.О. Коломоєць, Г. Ю. Гулевської. – К.: Істина, 2007. – 216 с.

3. Грянкa Г.В. «Співвідношення органів державної і місцевої влади: стан і перспективи в Україні», Актуальні питання адміністративного права і процесу: матеріали VIII наук.-практ. семінару (Київ, 25 квіт. 2013 р.) / Ред. колегія: О.В. Кузьменко (голова), І.Д. Пастух, О.К. Волох. – Х., – 324 с.

Булик І.Л. – викладач кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС

Єсіпок А.В. – студент 2 курсу ННІПП НАВС

Сучасні проблеми трансформації суспільних відносин в Україні, розроблення нових правових механізмів реалізації положень Конституції України, проведення адміністративної реформи в Україні внесли і продовжують вносити істотні зміни до змісту державно-управлінської діяльності, формування та реалізації державно-службових відносин. Саме тому на нинішньому етапі розвитку суспільства метою адміністративно-правового регулювання є вдосконалення форм і методів управлінської діяльності, установлення і регламентація таких взаємовідносин громадян і державних інституцій, коли кожній людині має гарантуватися реальне дотримання й охорона прав і свобод, а також ефективний захист цих прав і свобод у випадках їх порушень, згідно досвіду щонайменше країн Європи.

Сьогодні поняття «публічна адміністрація» досить часто зустрічається у нормативно-правових актах України та працях деяких науковців. Дослідженню даного питання приділяли певну увагу такі вчені-юристи: В. Авер'янов, Т. Білозерська, В. Борденюк, Н. Гнидюк, І. Козара, І. Коліушко, В. Малиновський, В. Тимошук та інші.

Термін «публічна адміністрація» вперше було використано в праві Європейського Союзу [1, с. 522].

Публічна адміністрація - це певним чином побудована система органів державної виконавчої влади та виконавчих органів місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації та інші суб'єкти, наділені адміністративно-управлінськими функціями, які діють з метою забезпечення як інтересів держави, так і інтересів суспільства в цілому [2, с.11].

Проблеми публічного адміністрування в Україні полягають в високому рівні централізації та одержавлення публічних послуг, в тому числі через: нераціональний адміністративно-територіальний устрій, адміністративну та фінансову неспроможність базової ланки місцевого самоврядування, відсутність повноцінного місцевого самоврядування на рівні району та значні відмінності у розмірах районів. Незавершеність розмежування політичного та адміністративного керівництва в міністерствах.

Неефективна публічна служба: значна плинність кадрів; суб'єктивізм в управлінні публічною службою; покладення на публічних службовців політичних функцій та незахищеність публічних службовців від партійно-політичних впливів; слабкість вищого корпусу державної служби, неналежне правове регулювання відносин між приватними особами та публічною адміністрацією - домінування відомчих інтересів, бюрократія, корупція [3].

Для вирішення перелічених проблем потрібно модернізувати систему центральних органів виконавчої влади – це найбільш важливий крок, з нього слід починати, оскільки він є структурною основою для реформи. Саме впорядкування системи центральних органів виконавчої влади відкріє резерви для суттєвого скорочення видатків на державне управління. Важливо не втратити при впровадженні реформи людського потенціалу, зберегти кадрових державних службовців, професіоналів.

Іншими не менш важливим кроком для вирішення поставлених проблем є скорочення контрольно-наглядових функцій та дерегуляція.

Головний принцип змін є не розмежування правотворчих і правозастосовних функцій, а зосередження в окремих органах функцій щодо вироблення політики, управління державним майном і реалізації державних програм, надання державних послуг, контролю та нагляду. Такий підхід дозволить уникнути повсюдно поширеного сьогодні інституціонального конфлікту інтересів [4, с.4-13].

Також нам допоможе досвід європейських країн, оскільки публічне адміністрування західних країн діє на засадах демократії та світових стандартів.

Отже, слід працювати над тим, щоб категорія публічне адміністрування з суто

наукового рівня була перенесена на законодавчий. Варто також звернути увагу, що перенесення досвіду країн Європи на публічне адміністрування України доречно трансформувало б систему державного управління, що склалася на даний час, зокрема поліпшилося питання використання модернізації моделі адміністративного управління, вирішився б територіальний фактор проблеми тощо.

Список використаних джерел:

1. Кравцова Т. М. Поняття та принципи діяльності публічної адміністрації // Т. М. Кравцова, А. В. Солонар // Форум права. – 2010. – № 4. – С. 522–525.
2. Білозерська Т. О. Реформування публічної адміністрації в Україні як крок до європейської інтеграції / Т. О. Білозерська // Форум права. - 2007. - № 2. - С. 11-19
3. Оцінка системи урядування України Програмою SIGMA (Governance Assessment SIGMA, SIDA March 2006) //: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/site/sigma/publicationsdocuments/37127312.pdf>
4. Симоненко В. Реформа публічної адміністрації в Україні: фальстарт тривалістю в 15 років / В. Симоненко // Економіка України. - 2010. - № 11. - С. 4-13.

Детермінація суб'єктів протидії насильству в сім'ї в Україні

Стрельченко О.Г. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного права і процесу НАВС

Сущенко А.О. – студент юридичного факультету ННІЗН НАВС

Насильство в сім'ї – це комплексна проблема, що потребує спільних та скоординованих зусиль спеціалістів різної фахової орієнтації та населення. У своїй діяльності щодо попередження насильства в сім'ї всі органи та установи керуються Конституцією України, чинним законодавством України, актами Президента України, Кабінету міністрів України, відомчими та іншими нормативно-правовими актами [1].

Згідно із Законом України «Про попередження насильства в сім'ї», органами та установами, на які покладається здійснення заходів із попередження насильства в сім'ї є: центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики з питань попередження насильства в сім'ї; центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань попередження насильства в сім'ї; відповідні підрозділи органів внутрішніх справ; органи опіки і піклування; спеціалізовані установи для осіб, які вчинили насильство в сім'ї, та жертв такого насильства: кризові центри для членів сімей, в яких вчинено насильство в сім'ї або існує реальна загроза його вчинення; центри медико-соціальної реабілітації жертв насильства в сім'ї. А також можуть сприяти у здійсненні заходів з попередження насильства в сім'ї органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи і організації незалежно від форми власності, об'єднання громадян та окремі громадяни [2].

На жаль, аналізуючи практичну діяльність суб'єктів попередження насильства в сім'ї можна зазначити, що сьогодні їх рівень взаємодії є недостатнім. Наприклад, працівники міліції, працюючи з сім'ями, у яких актуалізована проблема насильства, часто змушені діяти самостійно, без допомоги відповідних соціальних служб. У цьому аспекті не менш суттєвою є проблема, яка полягає у тому, що у переважній більшості випадків із постраждалими від насильства жінками спілкуються працівники міліції-чоловіки. Зрозуміло, що жінка, яка потерпіла від сімейного насильства, як правило, не може говорити відверто про те, що сталося, з чоловіком. Тут цікавим є досвід Білорусії, де у межах проведення акції «Сім'я без насильства» на виклики, які надійшли до органів внутрішніх справ та були пов'язані з вирішенням сімейних конфліктів, разом із працівниками міліції виїжджали психологи, працівники культури, соціального забезпечення, виховних, навчальних та медичних закладів. Особливості виїзду таких об'єднаних груп полягає в

тому, що підвищується якість профілактичної роботи, вирішення сімейних конфліктів «на місці», а жертви насильства в сім'ї мають можливість отримати швидку психологічну і медичну допомогу. Використання більш широких заходів пропонує В. Гранчак, який вважає, що при отриманні сукупності ознак, що свідчать про наявність фактів насильства у сім'ї, така сім'я повинна стати причиною для серйозного дослідження ситуації у ній. При цьому участь у такому дослідженні дільничного інспектора міліції, психолога, лікаря, фахівця із соціальної роботи має дати об'єктивну картину того, що відбувається, й допомогти покласти край насильству.

Таким чином, попередження насильства в сім'ї здійснюється різними органами виконавчої влади, місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, об'єднаннями громадян та окремими громадянами. Однак, необхідно пам'ятати, що їх діяльність буде ефективною лише за умови спільності та узгодженості дій [1].

Підсумовуючи зазначене вище, необхідно окреслити деякі шляхи підвищення ефективності діяльності суб'єктів профілактики насильства в сім'ї:

1. Необхідно внести зміни до Закону України «Про попередження насильства в сім'ї», згідно з якими доповнити його відповідним положенням про спеціальне фінансування служб підтримки для жертв, ввести стабільне, довготермінове фінансування з національного бюджету для створення необхідної кількості притулків по всій країні.

2. Звернути увагу на кадрове забезпечення суб'єктів профілактики насильства в сім'ї. Пропонується встановити вимогу до кандидатів на посади зазначених органів та установ, які б передбачали наявність вищої педагогічної та (чи) психологічної освіти, при цьому забезпечити повноцінне фінансування цих установ.

3. Розробити механізм, який би унеможлиблював клопотання жертви насильства в сім'ї щодо закриття кримінальної справи за її проханням, таким чином зменшивши ризик впливу на жертву з боку порушника.

Широкий доступ до інформації з проблеми насильства в сім'ї, плідне співробітництво громадських організацій і органів влади, ефективне застосування законодавства з профілактики насильства в сім'ї, активні дії всіх суб'єктів у боротьбі із цим явищем незмінно приведуть до бажаного результату [9].

Список використаних джерел:

1. Ковальова Олена Володимирівна. Діяльність служби дільничних інспекторів міліції щодо попередження насильства в сім'ї: дис... канд. наук: 12.00.07 - 2008.

2. Про попередження насильства в сім'ї: Закон України від 15 листопада 2001 р. № 2789-III // Відомості Верховної Ради. – 2002. - №10. – ст.70 (із змінами).

Проблеми місцевого самоврядування в контексті адміністративної реформи України

Булик І.Л. – викладач кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС

Жовкла І.В. – студент 2 курсу ННІПП НАВС

На сучасному етапі розбудови України як демократичної, соціальної та правової держави, розвиток місцевого самоврядування має бути одним з пріоритетних напрямів державної політики.

Місцеве самоврядування є одним з найефективніших інструментів місцевого управління та розвитку територій. Там, де воно дійсно функціонує, де місцеве населення має реальне право та можливість самостійно вирішувати питання місцевого значення, спостерігається зростання доходів місцевих бюджетів і соціально-економічний розвиток в цілому.

Проблема ефективності місцевого самоврядування є однією з найважливіших на сучасному етапі розвитку державності України. Головним чинником якісного управління є

чіткій розподіл повноважень та компетенцій між всіма органами державної влади як по горизонталі, так і по вертикалі, а також між органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

Дослідженням проблем місцевого самоврядування займалися багато українських науковців, зокрема: М. О. Баймуратова, О. В. Батанова, В. Ф. Погорілка, О. В. Прієшкіної та інші.

Основними проблемами є:

1. У місцевої влади в Україні немає прав, у неї є лише обов'язки;
2. Недостатня інформованість громадян про діяльність місцевої влади. В Україні поки що громадяни знаходяться в підлеглому становищі відносно місцевого керівництва і можуть лише сподіватися на його справедливі рішення. Прості громадяни про місцеве самоврядування згадують лише у крайньому випадку, їм важко інколи навіть назвати імена місцевого керівництва;
3. Недостатня увага місцевих властей до вивчення іноземного досвіду;
4. Недосконалість механізмів формування органів МСВ;
5. Відсутність діалогу населення і властей
6. Відсутність чіткого розподілу функцій та повноважень між органами місцевого самоврядування та органами місцевої виконавчої влади, що має бути забезпечено відповідним законодавством;
7. Недостатня можливість самостійності у прийнятті рішень органами місцевого самоврядування. Зокрема, це стосується формування місцевих бюджетів і спрямування їх витрат; можливості створювати додаткові послуги для населення у кількості, що визначатиме сам орган місцевої влади; право органів місцевого самоврядування (за власні кошти та під власну відповідальність) самостійно визначати власну структуру для того, щоб ефективно виконувати свої функції.
8. Нечіткість нормативно-правового визначення статусу МСУ, а саме чіткої відокремленості від органів державної влади, тобто дійсної самоврядності територіальних громад [2].

Суть місцевого самоврядного управління полягає у реальній можливості місцевого населення вирішувати питання розвитку громад і всіх важливих питань, що належать до компетенції місцевого самоврядування. Більшість з громадян України взагалі вважає, що місцеве самоврядування також відноситься до органів державної влади. Тобто, місцеве населення не знає своїх реальних прав та можливостей впливу на ситуацію в їх регіоні [1].

Реформування місцевого самоврядування має відбуватися на засадах децентралізації владних повноважень, консолідації ресурсного забезпечення та стратегічного планування розвитку територіальних громад.

В першу чергу потрібно розробити та ухвалити рішення, що стосуються фінансування органів місцевого самоврядування, механізму перерозподілу доходів між державним і місцевими бюджетами, відшкодування витрат місцевим бюджетам на виконання делегованих повноважень;

надання широких повноважень органам місцевого самоврядування щодо територіального розвитку, а місцевим державним адміністраціям винятково контролюю-наглядових функцій;

введення базової територіальної одиниці - громади (сільської, селищної, міської).

За своєю природою місцеве самоврядування – це не тільки публічна влада (право на володарювання у громадянському суспільстві), це більш складний за своєю внутрішньою структурою феномен. Цінність місцевого самоврядування полягає в тому, що його необхідність у громадянському суспільстві обумовлюється як фактор запобігання громадянським (цивільним) та міжособистісним (сусідським) війнам населення на тій чи іншій території держави шляхом встановлення місцевого правового світопорядку, і в той же

час, це інструмент розвитку і вдосконалення первинних ланок громадянського суспільства, тобто місцеве самоврядування – це інститут демократії.

На мою думку, реформа місцевого самоврядування приречена на успіх... Вона назріла, для неї є всі об'єктивні передумови... І політична воля керівництва країни, і готовність та бажання територіальних громад жити по-новому і бути господарями у своєму домі. А це головне!

Список використаних джерел:

1. Галіяхметов І. А. Сучасні проблеми місцевого самоврядування в Україні// Вісник Маріупольського державного університету. – 2013. – Вип. 5. – С. 91-97.
2. Муніципальне право України: Підручник / В.Ф. Погорілко, М.О. Баймуратов, Ю.Ю. Бальций [та ін.]; За ред. М.О. Баймуратова. – 2-ге вид., доп. – К.: Правова єдність, 2009. – 720 с.

Функції державного регулювання нотаріальною діяльністю

Коваленко К.О – студент 2 курсу ННІПП НАВС.

Науковий керівник: викладач кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС Булик І.Л.

Державне регулювання у суспільстві – важлива умова створення стабільного правового порядку, а також органів, інститутів і установ, здатних забезпечити захист і охорону від порушень тих прав і законних інтересів громадян та інших осіб, що закріплені діючими нормами права. Державне регулювання нотаріальною діяльністю викликане такими завданнями: по-перше, забезпечення діяльності нотаріату; по-друге забезпечення ефективного, законного, своєчасного та якісного здійснення нотаріальної діяльності уповноваженими особами, по-третє забезпечення розвитку та удосконалення нотаріальної діяльності. Мета державного регулювання конкретизується у завданнях й реалізується за допомогою функцій.

Функції державного управління слід розуміти як основні напрямки управлінської діяльності, які в конкретних умовах є етапами досягнення мети управління.

Серед науковців не викликає заперечень той факт, що зміст державного управління розкривається, зокрема, через зміст і характер функцій, які реалізуються в процесі такої діяльності.

Аналіз літератури дає підстави стверджувати, що, не дивлячись на різноманітність визначень функцій управління, фактично в більшості з них ці функції пов'язуються саме із управлінською діяльністю. Вид управлінської діяльності є основною ознакою функцій державного управління, визначає їх як найбільш типові, однорідні та чітко виражені види (напрямки) управлінської діяльності, що служать інтересам досягнення цілей управляючого впливу [1].

Проведений аналіз дозволяє нам зробити висновок про те, що функції державного управління – це обумовлені досягненням мети та підпорядковані вирішенню конкретних завдань основні види управлінської діяльності суб'єкта, пов'язані із його впливом на об'єкти управління.

Не менш дискусійним є питання класифікації функцій управління. Поширеною є їх класифікація на загальні (основні) та особливі (спеціальні, специфічні, або функції спеціалізованого управління). Загальні функції управління визначаються як універсальні види (напрямки) діяльності суб'єктів державного управління, в межах яких вирішуються найбільш загальні завдання, що мають відношення до всіх суб'єктів і об'єктів. В переважній більшості випадків до них відносять прогнозування, планування, організацію, регулювання, керівництво, координацію, контроль та облік. Деякі дослідники в якості основних функцій державного управління називають також цілепокладання, інформування, активізацію. В науковій літературі виділяються також функції-операції (відповідають конкретним стадіям управлінського циклу, здійснюються будь-яким суб'єктом до будь-якого

об'єкту) та функції-завдання (є конкретними).

Поряд із загальними функціями та їх численними варіантами виділяють спеціальні функції, які характеризуються тим, що забезпечують врахування характеристик конкретного суб'єкту управління та об'єкту його впливу, розрізняючись залежно від особливостей галузей управління, підприємств, установ, організацій тощо. Часто поряд із загальними та спеціальними функціями управління виділяють допоміжні (обслуговуючі), які мають важливе практичне значення (діловодство, управління персоналом, бухгалтерський облік, управління майном тощо).

В процесі здійснення державного регулювання нотаріальною діяльністю реалізуються наступні функції, тобто обумовлені досягненням мети та підпорядковані вирішенню конкретних завдань основні види регулюючої діяльності суб'єктів, що наділені владними повноваженнями в сфері нотаріально-адміністративних відносин та пов'язані із його впливом на об'єкти регулювання, а саме: прогнозування, планування, організацію, керівництво, координація, контроль та облік [2].

Як підсумок, слід вказати на державно-правовий характер регулювання нотаріальною діяльністю. В його процесі, по-перше, реалізуються завдання, функції та інтереси держави, громадян та суспільства в цілому. По-друге, функції регулювання нотаріальною діяльністю реалізуються відповідними суб'єктами, які формуються державою (відповідні органи управління в галузі юстиції). По-третє, ці суб'єкти діють за дорученням держави і наділені необхідними владними повноваженнями. По-четверте, вони діють в рамках встановлених державою відповідних нормативних правових актів.

Список використаних джерел:

1. Гулевська Г.Ю. До питання про державне регулювання нотаріальної діяльності в Україні: аналіз сучасного стану та основні тенденції розвитку // Підприємництво, господарство та право. – 2002.- № 4.- С.20-22.

2. Баранкова В. Функции нотариальной деятельности // Підприємництво, господарство та право. – 2003. – № 11.-С. 89-91.

Загальний розвиток освіти в Україні: прогалини та шляхи щодо їх вирішення

Булик І.Л. – викладач кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС

Мегега М.М. – студент 2 курсу ННПП НАВС.

В Україні протягом останніх двох десятиліть тривав складний процес інституційних структурних і когнітивних змін у сформованій державно-адміністративній, специфічно організованій науковій системі. Становлення нової наукової системи, що організується та фінансується в Україні, в умовах переходу до ринкової економіки та демократичних принципів керування відбувалася повільно.

Причини полягали, перш за все, в глибокій економічній кризі, що за порівняно незначний час існування Нової України призвела до економічних втрат. Причиною негативних процесів, що супроводжувала трансформацію вітчизняної наукової системи, була її слабка підготовленість до швидкоплинних радикальних перетворень суспільства та запровадження нових функціональних механізмів.

Над дослідженням даної проблеми працювали такі вчені як: В. Кузьменко, Б. Ананьєв, О. Леонтьєв та інші.

Найголовнішими проблемами на теперішній час в сфері освіти: це потреба в постійному оновленні змісту освіти та організація навчально-виховного процесу відповідно до демократичних цінностей, ринкових засад економіки, сучасних науково-технічних досягнень, критичний стан фінансування освіти і науки, потребує особливої підтримки освіти у сільській місцевості, навчання дітей з особливими потребами. Необхідно докорінно змінити і оновити матеріальну базу, здійснити комп'ютеризацію навчальних закладів, впровадити інформаційні технології, забезпечити сучасні підходи до підготовки і

підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, запровадити нові економічні та управлінські механізми розвитку освіти. Усі ці проблеми вимагають першочергового розв'язання.

В ХХІ столітті проблема освіти набула ще більшого загострення в зв'язку з новими змінами в її тенденції та нових, поставлених до неї вимог: глобалізація, швидка зміна технологій, утвердження пріоритетів сталого розвитку суспільства зумовлюють зростання ролі освіти. Людство помітно змінює орієнтації в напрямі розвитку демократії, піднесення гідності особистості, її культури, національної самоідентифікації, толерантності, розвитку в умовах ринкових відносин, утверджує їх як ознаки нової світової динаміки. Все це зумовлює потребу радикальної модернізації освіти.

Однією з основних проблем освіти є недосконалість її якості. Неякісна освіта викликана низкою чинників. В навчальних закладах часто навчаються за книгами 30 річної давності, в той час як їх треба переписувати із-за технічного прогресу та старіння інформації, мало не щороку.

Економіка освіти має створити сталі передумови для розвитку усіх напрямів галузі з метою формування високого освітнього рівня. Обсяг фінансування освіти і науки має задовольняти потреби суспільства і особистості у якісній освіті. Рівний доступ до якісної освіти має забезпечуватися всім громадянам України, незалежно від національності, статі, соціального походження і майнового стану, віросповідання, місця проживання та стану здоров'я.

Для вирішення проблем у сфері освіти, насамперед, потрібно виробити стратегію прискореного, випереджувального інноваційного розвитку освіти і науки; повинні забезпечуватись умови для особистісного розвитку, самоствердження і творчої самореалізації кожного громадянина України, формувати покоління, створювати й розвивати цінності громадянського суспільства; сприяти інтеграції України в європейський і світовий простір.

Необхідно ввести в українській освіті процес структурного реформування національних систем освіти. Слід прийняти зручні та зрозумілі градації дипломів, ступенів і кваліфікацій; запровадити двоступеневу системи освіти; впровадити єдину системи кредитних одиниць; визначити та дотримуватися європейських стандартів якості освітніх послуг; усунути перепони для більшої мобільності студентів, викладачів, дослідників та управлінців вищої школи.

Список використаних джерел:

1. Про Концепцію переходу України до сталого розвитку: Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>

Особливості напрямів вдосконалення розподілу функцій між органами державної влади та органами місцевого самоврядування

Стрельченко О.Г. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного права і процесу НАВС

Федченко М.С. – студент 2 курсу ННІПП НАВС

Необхідною умовою стабільного розвитку суспільства та ефективного функціонування держави є забезпечення балансу загальнодержавних інтересів з інтересами населення регіонів і територіальних громад.

Конституція України закріпила дві системи влади на місцях: місцеві державні адміністрації, які є місцевими органами виконавчої влади, та місцеве самоврядування, які є публічною владою територіальних громад. Конституція України гарантує місцеве самоврядування і тим самим не допускає можливості його підміни місцевими державними адміністраціями. Демократизація всіх сфер суспільного життя та побудова громадянського суспільства в Україні неможливі без проведення децентралізації й деконцентрації державних функцій і повноважень та втілення в життя принципів реального місцевого самоврядування.

Відтак, питання взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, необхідність утворення такої моделі управління, яка насправді об'єднає широкий місцевий демократизм зі стабільною, відповідальною і сильною політикою держави на місцях, набувають особливої гостроти [1].

Дослідження проблеми зумовлене надмірною централізацією системи державного управління, що була обґрунтованою в умовах здійснення радикальної трансформації суспільної системи країни, а також необхідністю адаптації вітчизняної законодавчої бази та управлінських практик до відповідних стандартів Ради Європи.

Для розв'язання проблем, в першу чергу, необхідно ліквідувати недосконалість критеріїв класифікації територіальних громад з точки зору надання їм того чи іншого обсягу повноважень. Зокрема, через відмінності у кількості населення та розмірі місцевих бюджетів недоцільною є повна уніфікація обсягу наданих повноважень для сіл, селищ та міст різного ступеня підпорядкування. Разом з тим, існує недосконалість системи державного контролю на рівні села, селища й міста, зокрема за виконанням органами самоврядування власних повноважень.

Так, відповідно до ст. 35 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», контроль за їх діяльністю, що формально здійснюється районними та обласними державними адміністраціями, стосується, перш за все, делегованих місцевим радам та їх виконавчим органам повноважень, однак чітко визначає, що «місцеві державні адміністрації не мають права втручатися у здійснення органами місцевого самоврядування власних повноважень» [2].

Об'єктом контролю з боку Рахункової палати є центральні органи виконавчої влади. Прокурорський нагляд за діяльністю органів місцевого самоврядування дещо ускладнений. Наявність у прокуратури наглядових функцій зазвичай ставала предметом критики України з боку Європейської комісії за демократію через право (Венеціанської комісії), оскільки дана сфера компетенції не властива органам прокуратури у країнах – членах Ради Європи [3]. Також нечітким є розподіл компетенції органів місцевого управління та місцевого самоврядування на різних рівнях адміністративно-територіального поділу між районними та обласними радами, районними й обласними державними адміністраціями.

Проблемою є пряме втручання державної виконавчої влади у справи територіальних громад всупереч певним міжнародним нормативно-правовим актам. Зокрема, у статті 44 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» визначено, що на районному та обласному рівнях ради делегують відповідним місцевим державним адміністраціям повноваження щодо ініціатив з розробки бюджетів та програм місцевого розвитку районів, а також щодо місцевого управління практично в усіх можливих сферах [4].

Обласні та районні ради, що представляють спільні інтереси територіальних громад, можуть лише затверджувати проекти бюджетів та програм, а їхній вплив на рішення місцевих державних адміністрацій є незначним. Натомість одними з головних принципів самоврядування, які визначені в Європейській хартії місцевого самоврядування, є виключність його повноважень, а також небажаність передання повноважень органів місцевого самоврядування органам влади [5].

Недоліками чинної системи розподілу компетенції між органами місцевого самоврядування та місцевими державними адміністраціями є уніфікація повноважень органів місцевого самоврядування територіальних громад незалежно від їх категорії, кількості населення та матеріального забезпечення; нечіткий розподіл повноважень між органами місцевого та державного управління на субрегіональному та регіональному рівнях; недосконала система контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування.

З огляду на це можна говорити, що для ефективної реконструкції співвідношення державного управління і місцевого самоврядування система розподілу компетенції має бути реформована в напрямку її децентралізації та максимального передання повноважень органам місцевого самоврядування та регіональної влади.

Також слід враховувати можливий негативний вплив на систему управління

недостатності фінансування виконання розширених повноважень органів місцевого самоврядування; організаційну та кадрову неспроможність до виконання поставлених перед органами місцевого самоврядування завдань внаслідок низького рівня кваліфікації службовців, а також недостатній рівень розвитку громадянської активності на місцевому рівні, що в разі децентралізації може суттєво посилити безконтрольність роботи органів місцевого самоврядування.

Розв'язання цих питань забезпечить належне співіснування двох систем управління – місцевих державних адміністрацій як низової ланки системи державної виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Таким чином, сучасний стан державотворення в Україні вимагає якісного перетворення системи владних відносин як на загальнодержавному, так і на місцевому рівнях. Ще законодавчо не визначені й не розмежовані функції та сфери відання органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування різних рівнів. Законодавчо неврегульованою залишається сфера делегованих повноважень органів виконавчої влади органам місцевого самоврядування. Система влади на цей час здається громіздкою й неефективною, що є однією з основних причин суттєвої диспропорції соціально-економічного розвитку регіонів України. Недосконалість чинного законодавства з цих питань породжує численні конфлікти між різними рівнями влади як по горизонталі, так і по вертикалі, вносить додаткове напруження у відносини між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування і вимагає прийняття відповідних рішень.

Список використаних джерел

1. Майстро С. Б. Розмежування повноважень органів державної влади та органів місцевого самоврядування [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.kbuara.kharkov.ua
2. Про місцеві державні адміністрації: Закон України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Напрями вдосконалення системи публічної адміністрації в частині розподілу функцій між органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Аналітична записка // [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/>
4. Про місцеві державні адміністрації: Закон України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Європейська хартія місцевого самоврядування // Електронний ресурс // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

Характеристика основних причин правопорушень серед неповнолітніх

Юсіфлі Б.То. – студент 2 курсу ННІППНАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного права і процесу НАВС Стрельченко О.Г.

На сьогоднішній день проблема правопорушень неповнолітніх є і залишається однією з гострих проблем українського суспільства. над пошуком шляхів її вирішення працює широке коло фахівців різних наукових галузей: кримінології, юриспруденції, психології, педагогіки, соціальної педагогіки, соціології, правознавства тощо. За статистичними даними на сьогодні правопорушення серед неповнолітніх мають таку структуру: проступки, пов'язані з наркотиками – 2,8 %; дрібне хуліганство – 6,2 %; дрібне викрадення – 70,5 %; правопорушення проти життя та здоров'я – 2,1 %; інше – 9,4 %.

Основними причинами правопорушень неповнолітніх є:

1. Соціально-економічні: зубожіння населення; відсутність цивілізованих ринкових відносин; розвиток тіньової економіки; зростання в суспільстві соціальної напруги, рівня безробіття, зокрема серед молоді (кожний третій випускник школи й ПТУ та кожний п'ятий випускник вищих навчальних закладів – безробітні). Окрім цього, політична нестабільність загострює економічну та соціальну ситуацію в Україні.

2. Несприятливе сімейне оточення (сорок відсотків неповнолітніх правопорушників виховувалося в неблагополучних сім'ях: з них 30 % – у неповних, 45% – у конфліктних, 25 % - в асоціальних сім'ях). У той же час шістдесят відсотків неповнолітніх правопорушників виховувалося в зовнішньо благополучних сім'ях, проте, з них 55 % виховувалося в матеріально незабезпечених сім'ях, 35 % – у сім'ях із низьким культурно-освітнім рівнем батьків, а 10 % – у досить заможних родинах).

3. Проблеми у взаємостосунках неповнолітнього в шкільному середовищі (антипедагогічні методи роботи вчителів із важковиховуваною дитиною, конфліктні ситуації в класному колективі, неуспішність у навчанні, слабкий зв'язок між школою та сім'єю).

Окремо потрібно виділити низький рівень правової освіти та виховання в школі та сім'ї й формування на цій основі правового нігілізму – негативного або байдужого ставлення до норм державного права.

4. Негативний вплив позашкільного середовища: скорочення системи закладів дозвілля для неповнолітніх призводить до незайнятості вільного часу дітей та підлітків (в Україні три тисячі населених пунктів не мають жодного закладу культури, 6,5 тисяч культурних закладів зачинено, а ще 500 знаходяться в аварійному стані); негативний вплив засобів масової інформації, що пропагують культ фізичної сили та агресію.

Окрім цього, неформальні та кримінальні об'єднання втягують неповнолітніх до вчинення правопорушень такими шляхами: а) спекулюванням на клановій залежності (піднесенні виняткового статусу членів певного кримінального угруповання); б) заохоченням таких негативних рис людини як жадібність, скупість, прагнення до надмірного ризику тощо; в) демонстрацією хибного психологічного захисту; г) відкритим психологічним (погроза компрометації, шантаж, залякування) та фізичним (побиття, тілесні ушкодження) насильством; д) проханнями про допомогу, порадами, настановами тощо.

Поширення в суспільстві «фонових» та взаємопов'язаних із правопорушеннями явищ як алкоголізм, наркоманія, проституція, ВІЛ-інфекція (СНІД) підвищують рівень втягнення неповнолітніх до противоправних учинків. Наприклад, спектр правопорушень, пов'язаних із наркотичними речовинами є досить широким, а саме: контрабанда, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання, збут, організація або утримання місць для незаконного вживання наркотиків. Також злочини здійснюються з метою придбання наркотиків або в стані наркотичного сп'яніння.

5. Вікові особливості психіки підлітків, які сприяють антисуспільним проявам (акцентуація характеру, реакція групування, реакція емансипації, почуття дорослості, прагнення до самоствердження, емоційна невірноваженість, підвищена збудливість, комфортність тощо).

6. Біологічними та генетичними причинами вчинення неповнолітніми правопорушень є порушення роботи ферментативної та гормональної систем організму; вроджені психопатії; мінімальні мозкові дисфункції внаслідок органічного враження головного мозку.

7. Екологічні – негативний вплив факторів природного середовища.

Отже, у процесі проведення профілактичної роботи соціальному педагогу потрібно в кожному конкретному випадку враховувати весь спектр причин учинення правопорушення та механізми формування девіантної поведінки неповнолітніх.

Попередження адміністративної делікатності неповнолітніх

Юсіфлі А.То. – студент 4 курсу ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного права і процесу НАВС Стрельченко О.Г.

На сьогоднішній день, коли відбуваються масштабні та швидкі процеси соціально-економічних і політичних змін в суспільстві, молоді та підліткам особливо важко адаптува-

тися, з їх ще не сталим світоглядом, рухливою системою цінностей. Уявлення неповнолітнього про мораль і право в силу вікових причин знаходяться на вербальному рівні, не стали свідомими, тим більше автоматичними регуляторами його поведінки.

Увага до підлітків, молоді в даний час має бути значно підвищена, особливо в плані запобігання правопорушенням та злочинам, оскільки негативні процеси, що відбуваються в соціально-економічній, соціокультурній та морально-психологічній сферах, є несприятливими для особи, насамперед неповнолітнього, молодіжного віку. Підлітки більш вразливі до чужого впливу, зокрема, з боку дорослих правопорушників.

Важливість попередження правопорушень визначається і Кодексом України про адміністративні правопорушення (далі - КпАП України), стаття 1 якого наголошує, що одним із його завдань є запобігання правопорушенням. Це один із напрямків попереджувальної діяльності про, що мова буде йти нижче. Однак слід зазначити і те, що в правничій літературі більша увага все ж таки приділяється саме попередженню злочинів, що насамперед пов'язано із тим, що злочинність, як соціальне антигромадське явище, завжди була в центрі уваги держави і суспільства, що викликало розвиток такої науки як кримінологія. Плочинність є лише одним із проявів соціальних відхилень, під якими в науковій літературі розуміється комплекс різноманітних за характером видів поведінки, які не узгоджуються із загальновизнаними нормами і правилами, прийнятими в більшості держав і громадських суспільств [5]. Тут ми повністю поділяємо думку Є. В. Додіна який зазначає, що попередження адміністративної деліктності повинно являти собою організовану державою діяльність формальних і неформальних формувань і окремих громадян, яка здійснюється на підставі і для виконання законів з метою викорінення причин та умов, які сприяють скоєнню адміністративних проступків, і забезпечують формування законослухняної поведінки громадян у сфері державного управління [6, с 72].

Метою цієї статті є удосконалення діяльності щодо попередження адміністративних деліктів, які вчинюються неповнолітніми. Для досягнення поставленої мети планується вирішити такі основні завдання: уточнити сутності таких термінів, як «профілактика», «запобігання», «припинення» та «попередження», провести між ними розмежування; сформулювати поняття «попередження адміністративних правопорушень неповнолітніх»; з'ясувати причини і умови, які сприяють вчиненню правопорушень неповнолітніми, а також систему спеціальних заходів попередження таких правопорушень.

Відразу ж зазначимо, що як у зарубіжній, так і у вітчизняній законодавчій практиці одночасно використовуються такі терміни як «профілактика», «запобігання», «припинення» та «попередження». Отже, недоліком як зарубіжних, так і вітчизняних нормативних актів є: по-перше, використання різних термінів для характеристики однакових видів діяльності; по-друге, не визначення цих понять, що, у свою чергу, викликає наукові суперечки та є наслідком відсутності їх єдиного концептуального розуміння та співвідношення. Як наслідок – тривалі дискусії породжували і далі породжуватимуть плутанину у розумінні сутності цих термінів, а в ряді випадків – істотні суперечності щодо розв'язання проблем боротьби із правопорушеннями в цілому та тих, які вчинюються неповнолітніми зокрема. І тут ми погоджуємося з думкою Г. С. Саркісова, який зазначив, що «множинність термінів сама собою говорить про нечіткі, а то й суперечливі уявлення стосовно понять, що, очевидно, є наслідком недостатньої розробки самої проблеми» [7, с. 40].

Слід зазначити і те, що найбільш дискусійним серед вчених є розмежування таких категорій як «попередження» та «профілактика». Не вдаючись до аналізу думок науковців із зазначених питань, на нашу думку, найбільш ширшим за змістом є термін «попередження», який охоплює собою усі інші категорії, зокрема такі як: «профілактика», «запобігання», та «припинення». Крім того, на наше переконання, сам термін «попередження» є складовим такого поняття як «боротьба з правопорушеннями».

Етимологія слова «попередити» означає, що за допомогою певних заходів перешкоджають чомусь розвинути, здійснитись; чомусь запобігти, щось уберегти. Як наслідок – попередження, являє собою найгуманніший засіб боротьби із правопорушеннями неповнолітніх, що передбачає не покарання, а передусім вдосконалення

умов їх життєдіяльності та побуту, виховання тощо. Держава більше повинна бути зацікавленою в тому, щоб не допустити вчинення правопорушень неповнолітніми, ніж у застосуванні до них заходів впливу чи адміністративних стягнень після того, як вони заподіяли збитки встановленим суспільним відносинам.

На нашу думку, попередження адміністративних правопорушень неповнолітніх – це система різноманітних видів діяльності і заходів спеціально визначених суб'єктів як державних так і громадських, спрямованих на усунення причин і умов, які сприяють вчиненню правопорушень неповнолітніми, і як наслідок породжують деліктність цієї категорії осіб або сприяють їй, припинення таких правопорушень та притягнення їх до відповідальності

Конституційний суд України як суб'єкт забезпечення контролю у сфері виконавчої влади

Сидорчук Ю.С. – студент ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС Букач В.В.

Конституційний Суд України є одним із ключових органів контрольної влади в Україні. Конституційний Суд містить у собі особливості як контрольної, так і судової влади, а тому має комплексний характер. Саме тому він посідає своєрідне місце, відмінне від істинно судової влади: йому притаманна найвища контрольна державна діяльність. Такий підхід дає підставу виділити конституційні суди в особливий і самостійний вид – державний орган конституційного контролю.

Практика Конституційного Суду України показує, що предметом його розгляду, як правило, є справи щодо конституційності правових актів конституційних органів держави та Верховної Ради Автономної Республіки Крим[2, с. 27].

Сутність контролю за конституційністю нормативно-правових актів має складний характер, і його не слід зводити до вирішення питання про їх суперечність Конституції України. Насамперед, завданнями Конституційного Суду України є вирішення питання про відповідність Конституції нормативно-правового акта.

Як орган конституційної юстиції, найбільшою мірою характеризує Конституційний Суд України здійснення конституційного контролю за правовими актами парламенту, глави держави, уряду і представницького органу Автономної Республіки Крим. Розгляд правових актів цих державних органів здійснюється у формах превентивного і репресивного конституційного контролю[5, с. 176].

Здійснюючи превентивний конституційний контроль за правовими актами вищих конституційних органів, Конституційний Суд України забезпечує стабільність Основного Закону і запобігає випадкам порушення єдності змісту конституційних норм. Така діяльність органу конституційної юстиції полягає в ухваленні рішення про відповідність Основному Закону законопроекту про внесення змін у Конституцію України перед винесенням його на розгляд Верховної Ради. Конституційний Суд у даному разі дає висновок щодо збереження сутності змісту основних прав, територіальної цілісності й незалежності України, дотримання матеріальних і процесуальних обмежень з внесення змін у Конституцію[1, с. 90].

При здійсненні репресивного конституційного контролю за правовими актами вищих конституційних органів Конституційний Суд України забезпечує баланс між різними галузями влади, визначаючи їхню компетенцію та способи її реалізації[4, с. 54-57].

Превентивний і репресивний контроль виступають формами абстрактного конституційного контролю. В юридичній літературі також виділяється конкретний конституційний контроль, що реалізується конституційними судами при розгляді конституційних скарг. Конституційний Суд України здійснює його при наданні офіційного тлумачення Конституції та законів України.

Інцидентний конституційний контроль здійснюється Конституційним Судом України в разі, якщо при вирішенні питання про відповідність нормативного акта Конституції чи про офіційне тлумачення Конституції та законів України буде виявлена неконституційність інших нормативно-правових актів (ч. 3 ст. 61 Закону «Про Конституційний Суд України»).

Контроль із забезпечення механізму взаємодії норм і принципів міжнародного права і національного права здійснюється, насамперед, за допомогою превентивного конституційного контролю за конституційністю ухвалення міжнародних договорів, що вносяться у Верховну Раду України для надання згоди на їх обов'язковість. Одночасно Конституційний Суд України зупиняє розгляд Верховною Радою питання щодо ратифікації міжнародного договору.

Попередній контроль за конституційністю міжнародних договорів запобігає випадкам суперечності Конституції тих міжнародних договорів, які є обов'язковими для держави. Ідея такого контролю полягає у визначенні правового механізму виконання міжнародних договорів, оскільки держава не може відмовитися від їх виконання на тій підставі, що вони суперечать національному праву (ст. 27 Віденської конвенції «Про право міжнародних договорів»). Механізм супідрядності державної влади в цьому контексті спрямовує її органи на належне виконання міжнародних договорів, тобто на їх ратифікацію парламентом з подальшою промудрацією Президентом України.

Репресивному конституційному контролю підлягають чинні міжнародні договори шляхом розгляду конституційності правових актів парламенту, глави держави, уряду про набрання ними чинності. Таке положення про Конституційні Суди, як правило, тлумачиться обмежено. Таким чином, Конституційний Суд України забезпечує механізм взаємодії норм міжнародного права і національного права України [3, с. 90].

Підсумовуючи розгляд конституційного правосуддя в правовій системі України, необхідно звернути увагу на те, що конституційне правосуддя як вища форма конституційного контролю становить собою синтез, єдність двох основ – сутності конституційного контролю і форми правосуддя. У результаті чого ми маємо діло із самостійним видом державно-владної контрольної діяльності у спеціалізованій формі конституційного правосуддя, яке має місце і в сфері виконавчої влади.

Список використаних джерел:

1. Бортун М. Прокуратура в системі поділу державної влади / М. Бортун // Віче. – 2008. – № 9-10. – С. 43-45.
2. Келина С. Г., Кудрявцев В. Н. Принципы советского уголовного права. – М.: Наука. – 1988. – 173 с.
3. Косюта М. В. Прокурорська система України в умовах демократичного суспільства / М. В. Косюта. – О. : Астропринт, 2002. – 127 с.
4. Рекомендации международного научно-практического семинара на тему: «Урегулирование деятельности прокуратуры на основе демократических принципов права». – М. : БЕК, 1996. – 29 с.
5. Шемчук В. Співвідношення понять «контроль» та «нагляд» у діяльності прокуратури / В. Шемчук // Право України. – 2007. – № 7. – С. 35-38.

Деякі особливості адміністративного права в країнах англосаксонської правової системи

Дубенко А.В. – студент магістратури ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС Сергєєв І.С.

Перш за все, слід зазначити, що головним джерелом права в англосаксонській правовій системі є судовий прецедент, що створюється судовою практикою. У країнах, які належать до цієї правової сім'ї, адміністративне право як самостійна галузь сформувалося набагато пізніше, ніж у країнах континентальної Європи. Регулювання діяльності органів

державного управління здійснювалося нормами загального права. Згодом у результаті розширення державного втручання в економіку та інші галузі суспільного життя отримала розвиток і адміністративна діяльність та помітно посилилася роль адміністративної влади

Особливість адміністративного права англосаксонської системи полягає у зосередженні на процесуальних гарантіях дотримання прав приватних осіб органами державного апарату. Тобто адміністративне право не регламентує організацію і структуру державного апарату, а детально регулює практично всі аспекти відносин приватних осіб і адміністративних органів. Заслуговує на увагу використовуваний в адміністративній практиці США метод аналізу актів за критерієм «ціна-користь». Він був запроваджений в 1981 році президентом Рейганом в органах управління, безпосередньо підпорядкованих йому. Суть метода полягає в тому, що адміністративні установи зобов'язані направляти попередні та заключні варіанти актів до Адміністративно-бюджетного управління заради зменшення кількості та об'єму вимог від установ щодо надання їм підприємцями інформації та звітів. На наш погляд, спрямування на зменшення кількості інформації та звітності від підприємців до органів публічного адміністрування, є актуальним і для України і, в певній частині могло б бути імplementоване до діючого законодавства

Щодо джерел адміністративного права США існує своя специфіка, яка пов'язана з державним устроєм цієї країни. Тобто до джерел належать конституції, закони федерації та штатів, судова практика й акти адміністративних установ. У конституціях закріплено загальні положення, які окреслюють коло повноважень законодавчих органів під час формування норм адміністративного права. У США окремі федеральні закони щодо адміністрації зібрано у Зведення законів США за назвою «Урядова організація і службовці». До нього, зокрема, було включено закон 1946 р. про адміністративну процедуру та деякі інші закони. До основних федеральних установ США належать президент, департаменти, урядові корпорації, незалежні установи та інші організації. Відповідно до законодавства США адміністративними установами вважаються лише ті з них, які не займаються військовою або зовнішньополітичною діяльністю і наділені повноваженнями приймати рішення щодо визначення юридичного статусу приватних осіб. Визнання того або іншого органу адміністративною установою тягне за собою важливі правові наслідки, адже це означає, що діяльність таких органів повинна здійснюватися у межах, встановлених спеціальним законодавством про адміністративну процедуру. До речі, передбачене Концепцією адміністративної реформи 1998 року введення Адміністративно-процедурного кодексу в нашій державі, затримується.

До особливостей адміністративного права Великобританії можна віднести верховенство парламенту, розподіл повноважень між адміністрацією та судами, особливу відповідальність міністрів тощо. Право Великобританії формується парламентом, який є вищим державним органом країни. Як відомо ця держава не має писаної конституції, тобто кудифікованого акта на кшталт тих, що існують у країнах континентальної Європи. Тому процедура визнання неконституційним будь-якого акта парламенту в конкретній ситуації є досить складною, судові органи використовують для цього своєрідні методи, які відрізняються від методів конституційного нагляду країн романо-германської правової системи. Суди Великобританії мають можливість в цьому разі «поправити» законодавця, якщо той або інший нормативно-правовий акт сформульований, на їх думку, не зовсім вдало, що на наш погляд, навряд може бути використано в умовах України.

Юристи Великобританії вважають основним завданням адміністративного права підтримання рівноваги між необхідністю мати ефективну адміністративну владу і захистом окремих осіб та держави загалом від свавілля та бюрократії влади.

Адміністративна нормотворчість у Великій Британії є делегованим законодавством, тому що ґрунтується, як правило, на делегуванні парламентом повноважень у сфері нормотворчості, за винятком повноважень за звичаями. Парламент приймає відповідні закони про делегування повноважень не лише на внесення доповнень, але й змін до чинного законодавства. Принцип верховенства парламенту дозволяє йому вносити у закон

про делегування будь-які обмеження і умови, що є обов'язковими для адміністрації. Зазвичай делеговані повноваження надаються міністрам або ж короні. Від імені корони ці повноваження здійснює прем'єр-міністр. Процедура прийняття нормативних актів не є складною. Контроль з боку парламенту за актами, прийнятими в порядку делегування нормотворчих повноважень, є досить ефективним. Так, парламент може анулювати акт або висунути умовою набуття ним чинності ухвалення акту парламентом. Нормотворчість центральних та місцевих органів контролюється судами у відповідності з принципом *ultra vires*. Цей принцип є процедурним принципом у системі загального права (*common law*) і означає наступне: якщо будь-який акт, прийнятий у межах компетенції органу (*intra vires*), не може оскаржуватися перед суддею, то акт, що виходить за межі його компетенції (*ultra vires*), може оскаржуватися за допомогою різних інших засобів юридичного захисту.

Загалом англосаксонська система адміністративної юстиції виходить з доктрини рівності усіх посадових осіб перед судом і неприпустимості вилучення чиновників з-під юрисдикції тих самих судів, з якими мають справи й усі інші громадяни. Тому адміністративні спори між громадянами та органами управління (у межах здійснення судового контролю за адміністрацією) розглядають звичайні суди загальної юрисдикції. Однак поряд із загальними (звичайними) судами у Великій Британії існує також низка органів, що виконують судові функції, хоч й мають вторинне, похідне значення порівняно з ними. Вони називаються трибуналами, або квазісудовими органами, тому що здійснюють так зване спеціальне правосуддя. Появою трибуналів, а отже, запровадженням подібної своєрідної адміністративної юстиції, Велика Британія завдячує Закону про трибунали та розслідування, прийнятому 1958 р., котрим створено єдине правове підґрунтя для функціонування квазісудових органів, що розглядають адміністративні спори. Цим же законом запроваджено постійно діючу Раду по трибуналах як наглядово-консультативний орган у системі виконавчої влади.

Загалом же британське адміністративне право протягом останніх років зазнало помітних змін, воно стає ближчим до континентально-європейських уявлень про адміністративне право. Про це свідчить і створення у 60-70-і роки минулого століття адміністративних трибуналів, і вплив загальноєвропейських стандартів як на галузь адміністративного права у цілому, так і на окремі її частини. Принциповим для сучасного адміністративного права Великої Британії залишається контроль загального суду за адміністративними рішеннями з допомогою публічно-правових засобів захисту.

Список використаних джерел:

1. Адміністративне право України. Курс лекцій: підручник /В.К.Колпаков, О.В.Кузьменко, І.Д.Пастух, В.Д.Сущенко та ін.../ за ред. В.В.Коваленка. -2013.-872с.
2. Л.В. Голяк, А.С. Мацюк, О.В. Тюріна. Порівняльне правознавство: Курс лекцій. — К.: МАУП, 2004. — 200 с.

Поняття та ознаки політичних посад

Титарчук В.О. – студент магістратури ННІПІ НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри загальноправових дисциплін ННІПІ НАВС Сергєєв І.С.

Політична нейтральність державного службовця є одним із факторів, що впливає на стабільність функціонування інституту державної служби. Політизація державної служби перешкоджає створенню високопрофесійного управлінського кадрового потенціалу, не дає можливості державним службовцям тривалий час перебувати на посадах, реалізувати набутий професійний досвід [1].

Посада утворюється в розпорядчому порядку. Правовими актами компетентних органів визначаються її назва, місце в службовій ієрархії, порядок заміщення. Посада є елементом структури органу, виявом його компетенції у вигляді владних повноважень, якими

наділяється саме посада, а не особисто службовець, який її обіймає [2].

Згідно з чинним Законом України «Про державну службу» «посада – це визначена структурою і штатним розписом первинна структурна одиниця державного органу та його апарату, на яку покладено встановлене нормативними актами коло службових повноважень».

Політична посада – це визначена Конституцією та законами України посада в органах державної влади, яка обіймається внаслідок обрання на неї Українським народом, або призначення всенародно обраними носіями влади на визначений термін, для реалізації політичної програми. Посади в системі державного (публічного) управління слід поділяти

на державні посади та посади місцевого самоврядування.

До державних посад перш за все слід відносити посади:

- політичні (політичних діячів);

- політичних службовців (на відміну від посад політичних діячів) - це посади, які зазнають політичного впливу - безпосереднього впливу політичних діячів[4];

Зазвичай під політичною владою розуміють посаду яка заміщується представниками партій, яка перемогла на виборах, або особою яка перемогла на виборах та призначається виборною особою або представницькими органами. Політичні посади обіймаються політичними діячами які забезпечують визначення та вироблення державної політики. Особливістю статусу політичної посади виявляються: в особливому порядку призначення і звільнення з посади, в особливій відповідальності за наслідки діяльності, яка має ознаки публічної (тобто перед населенням, парламентом, державою) [5].

Згідно з Концепцією адміністративної реформи 1998 р. «особливості статусу посади «політичного діяча (політика)» виявляються в трьох ключових моментах: по-перше, в особливому порядку призначення на посаду; по-друге, в особливому порядку звільнення з посади; і, по-третє, в особливих рисах відповідальності, яка має ознаку публічної (тобто перед главою держави, парламентом, а також у певних формах - перед населенням) відповідальності за наслідки діяльності».

У Концепції наголошується, що політичний характер посад членів уряду зводиться не лише «до факту обов'язкової належності особи, що обіймає дану посаду, до певної політичної партії. Це - можливий варіант (особливо з огляду на розвиток у найближчій перспективі політичної структурованості суспільства), але не обов'язковий». Державні політичні посадовці «отримують» повноваження від суб'єктів політичного процесу для реалізації певної політичної доктрини.

Політичний орган державного управління: формується згідно з політичними процедурами, які визначені Конституцією; керівний склад підбирається за політичними ознаками лояльності до провідних політичних сил; зміна керівного складу відбувається за результатами парламентських або президентських виборів; у системі політико-управлінських відносин виступає носієм державного суверенітету та національних інтересів; не має вищестоящего органу управління, підзвітний та підконтрольний представницькому органу (парламенту); самостійно визначає складові своєї організаційної структури; приймає політичні рішення, які спрямовані на реалізацію загальнодержавних інтересів; несе переважно політичну відповідальність за результати своєї діяльності.

До політичних посад мають бути віднесені посади Прем'єр-міністра України, інших членів Кабінету Міністрів України та деякі інші посади, статус яких як політичних буде визначено законами України. Особи, які займатимуть політичні посади, повинні зосередитися на визначенні урядової політики, розв'язанні стратегічних проблем економічного і соціального розвитку суспільства та відповідної сфери управління і з цією метою мають бути звільненими від щоденних адміністративних справ та управління персоналом. Ці посади не повинні відноситися до категорій посад державних службовців, передбачених Законом України «Про державну службу», дія якого має поширюватися на них у частині, що не суперечитиме відповідним законам України.

Особливості статусу політичної посади виявляються у трьох ключових моментах:

- а) особливому порядку призначення на посаду;

б) особливому порядку звільнення з посади;

в) в особливих рисах відповідальності, яка носить ознаки публічної (тобто перед населенням, главою держави, парламентом) відповідальності за наслідки діяльності.

До цього виду відносяться посади політичних діячів і політичних виконавців, які здебільшого не відносяться до державної служби.

Політичні діячі (політики) - це посадові особи, які обрані безпосередньо народом або виборними органами, виробляють державну політику у визначеній сфері державної діяльності та забезпечують її реалізацію.

До політичних діячів відносяться: голова уряду, члени уряду, обрані на виборах керівники регіонів. У нашій країні до цієї категорії можна віднести посади Прем'єр-міністра України, членів Кабінету Міністрів України, Голови Національного банку України, Голови Антимонопольного комітету України, Голови Фонду державного майна України, Голови Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України.

Політичні виконавці - посадові особи, які призначаються виборними органами чи виборними посадовими особами і є безпосередніми провідниками державної політики як на загальнодержавному, так і на регіональному рівні.

До цієї категорії відносяться керівники центральних органів виконавчої влади, які не є членами уряду, керівники регіонів, які призначаються, заступники членів уряду. В Україні сюди можна віднести посади: голів державних комітетів; заступників міністрів; голів обласних державних адміністрацій; глави Адміністрації Президента України; Урядового Секретаря.

Такий розподіл державних посад на політичні та посади державної служби, коли політики визначають урядову політику, а державні службовці готують і виконують ці рішення, показав свою ефективність протягом уже тривалого історичного періоду. Відносно самостійна державна служба здатна врівноважити політичний темперамент та адміністративну незалежність. Міра такої самостійності на практиці залежить від специфіки держав, а також від кількості політично заангажованих урядовців та впливів партійних функціонерів на формування кадрової політики, особливо на високому рівні. Кожна країна виробила свій власний унікальний механізм утворення певного ступеня політичної самостійності своїх адміністрацій. Наприклад, у США цілком нормально сприймається політична лояльність державних службовців, тоді як у Великій Британії перевага надається їх незалежності. Десять між ними знаходяться Франція та Німеччина, адміністрації яких є напівполітизованими на високих рівнях, але з технократичними державними службами.

Зважаючи на розвиток політичної структурованості суспільства у найближчій перспективі, Україні необхідно виробити свій власний варіант збалансування політичних інтересів певних партійних структур та нейтральності державної служби.[6]

Список використаних джерел:

1. Пархоменко-Куцевіч О. Підходи до розуміння процесу трансформації державної служби // Вісник Національної академії державного управління. – 2008. – № 3. – С. 59-67

2. Проходження служби в органах місцевого самоврядування в Україні: навч.-метод. посіб. / уклад. : М. М. Білинська, І. Г. Сурай, Н. О. Васюк. - К. : Вид-во НУБіП України, 2010. - 91 с.

3. Про державну службу: Закон України 1993 року // Відомості Верховної Ради України. – 1993. - N 52. - ст.490.

4. Сурай І.Г. Політичні та адміністративні посади у системі державного управління: розмежування функцій // Актуал. пробл. держ. упр. : зб. наук. пр. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2011. – № 1 (45) – С. 133-135.

5. Сеньогін С.М., Гончарук Н.Т., Батраченко І.Г., /Кадрова політика і державна служба – Д.: ДРІДУ НАДУ, 2004. – Ч. 1 – 40 с.

6. Про Стратегію реформування системи державної служби в Україні: Указ Президента України № 599/2000, поточна редакція від 14.04.2000р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>.

До питання про поняття правових режимів

Кашган А.І. – студент магістратури ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС Сергеев І.С.

Існування явищ, визначених терміном правовий режим, їх значення в правовій діяльності свідчать про багатогранність явищ реального життя. У цьому зв'язку використання в юридичній науці поняття правового режиму на відміну від лінійного поділу на форми і методи дозволяє поглянути як на правове регулювання в цілому, так і на його адміністративно-правову складову за допомогою більш комплексного інструменту. Відповідно правовий режим часто утверджується як важлива категорія юридичної науки, – такої думки дотримується більшість вітчизняних вчених-юристів.

Наступною причиною, що вимагає аналізу в загальному адміністративному праві адміністративно-правових режимів є те, що ця категорія часто використовується в законодавстві, більше того – низку законів України спеціально присвячено правовим режимам.

Але використання публічною адміністрацією правових режимів не може мати на меті обмеження прав і свобод фізичних та юридичних осіб, а повинно бути спрямовано на їх забезпечення, зокрема захисту від протиправних посягань, від порушень з боку органів публічної влади та правопорушень, суб'єктами яких є інші особи. Разом з тим застосування таких режимів призводить до деякого «мінімально необхідного» обмеження права діяти на власний розсуд для фізичних і юридичних, бо права цих осіб неможливо розглядати без урахування прав і свобод інших осіб та безпеки суспільства.

Поняття і сутність правового режиму в рамках загальної теорії прав досліджували С. С. Алексєєв, О. В. Малько, М. І. Матузов, Е. Ф. Шамсумова. З різним ступенем деталізації вона розглядається у працях Д. М. Бахраха, О. О. Крест'янінова, Ю. М. Козлова, Л. Л. Попова, С. С. Майляна, І. С. Розанова, В. Б. Рушайла, Ю. А. Тихомирова та інших авторів. Деяка більша увага вчених-адміністративістів приділена окремим видам та властивостям адміністративно-правових режимів. Так, О. М. Бокій досліджував адміністративно-правовий режим обігу зброї в Україні; Р. В. Афанасієв – адміністративно-правовий режим об'єктів права власності на природні ресурси; Д. Б. Муратова та В. М. Снігур – особливості міграційного режиму; А. В. Басов, С. О. Кузніченко, В. М. Комарницький – режими надзвичайного і воєнного стану. Проте загальнотеоретичні розробки та значні наукові здобутки в аналізі спеціальних адміністративно-правових режимів на даний час не дали змоги сформулювати єдиної концепції сутності і змісту цього поняття.

Сутність адміністративно-правових режимів полягає в тому, що у випадках, передбачених законодавством, для суб'єктів адміністративного права створюються система обов'язків та заборон, відповідно до яких вони обмежуються діяти на власний розсуд з метою захисту прав і свобод громадян, забезпечення національної безпеки країни.

Основне і головне в адміністративно-правових режимах — попередження чи ускладнення злочинної або іншої протиправної діяльності у сфері забезпечення безпеки суспільства.

Основою уваги до проблеми формування, регулювання і забезпечення адміністративно-правових режимів виступає механізм формування та реалізації стратегії безпеки суспільства, що покликана забезпечити захист національних інтересів країни від зовнішніх і внутрішніх загроз за рахунок політичних, економічних, військових, правових, науково-технічних та інших заходів держави. Характерним є те, що у кожній державі виникають свої проблеми, утворюються різні внутрішні «чутливі» сфери, з'являється необхідність погоджувати інтереси внутрішньої безпеки із загальними принципами і міжнародними угодами з урахуванням особливостей інтересів власної безпеки.

Саме за допомогою модернізованих інститутів адміністративно-правових режимів

Україна прагне створити умови для їх реалізації у спеціально охоронюваних або контрольно-наглядових сферах, чутливих відносно національної безпеки.

Тому аналіз проблем адміністративно-правових режимів у сучасний період, характеристика правового регулювання сукупності відносин у сфері їх забезпечення, а з цих позицій — й об'єктивна оцінка його призначення є важливими і наразі повинні бути спрямовані на вдосконалення діяльності відповідних компетентних органів державної влади.

Процес реформування, що триває у державі, вимагає належного законодавчого забезпечення системи адміністративно-правових режимів як одного із видів державного управління, має важливе значення для ефективної роботи державних органів щодо перетворення в життя їх вимог. Зазначене вказує на те, що сьогодні виникла об'єктивна необхідність у систематизації законодавства України щодо регулювання адміністративно-правових режимів, відмежуванні його від суміжних сфер суспільних правовідносин. Це, на наш погляд, дасть змогу:

- запобігти дублюванню в правовому регулюванні системи адміністративно-правових режимів;

- уникнути виникнення суперечностей;

- створити відокремлену систему норм, що адекватно відобразить сформовану систему суспільних правовідносин у цій сфері;

- створити належну систему юридичних гарантій захисту прав і свобод громадян і людини у сфері режимної діяльності.

Отож, удосконалення режимної діяльності на мій погляд має відбуватися шляхом обов'язкового законодавчого закріплення таких понять: «система адміністративно-правових режимів» «суб'єкти системи адміністративно-правових режимів», «об'єкти і предмети системи адміністративно-правових режимів», виділення їх особливих рис, умов і процедур здійснення. Відомо, що такі поняття, як «система адміністративно-правових режимів у вузькому і широкому розумінні» існують лише в науковій і навчальній юридичній літературі, а законодавче закріплення терміна «система адміністративно-правових режимів» практично відсутнє.

Список використаних джерел:

1. Белєвцева В. Адміністративно-правові режими у системі забезпечення національної безпеки України: поняття, зміст та значення/В.Белєвцева// Право України, -2010.-№6.-С.161-166.

2. Настюк В.Я. Адміністративно-правові режими в Україні: монографія /В.Я.Настюк, В.В.Белєвцева. - Х.: Право, 2009.-128с.

До питання щодо легалізації вогнепальної зброї в Україні

Давидюк Х.В. – студент 3 курсу ННІПП НАВС

Науковий керівник – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС Сергєєв І.С.

Легалізувати не можна відставити! Де має бути кома? У зв'язку з подіями, які відбуваються в нашій країні це питання як ніколи актуальне. Верховна Рада України готується прийняти закон «Про зброю», який узаконить право носіння українцями короткоствольної вогнепальної зброї. Проект цього документа встановлює правила придбання, використання зброї як держорганами, приватними структурами, так і пересічними громадянами. Крім того, законодавчо планується знизити віковий ценз на придбання та користування вогнепальною мисливською зброєю і зброєю для самозахисту з 21 року до 18 років, а нарізною зброєю – з 25 до 21 року.

Думки суспільства з цього приводу неоднозначні. Одні вважають, що за відсутності достатнього державного захисту, пістолет допоможе убезпечити себе і родину. Інші вва-

жають, що прийняття «збройного закону» спричинить розгул злочинності, адже більшість конфліктів тепер буде «вирішуватися» за допомогою вогнепальної зброї.

Задля реалізації засадничого права людини на життя, здоров'я, захисту честі та гідності особи депутати подали законопроект про зброю, до укладання якого долучилися провідні фахівці профільної галузі. Він спрямований на спрощення процедури придбання легальної зброї. Більшість розвинених країн світу давно надали таке право своїм громадянам. Навіть у низці пострадянських країнах проблема законодавчо врегульована. Світовими лідерами у володінні населенням вогнепальною зброєю є такі спокійні країни, як Швейцарія та Фінляндія з показником від 45 до 88 одиниць цивільної вогнепальної зброї на 100 осіб. В Україні цей показник становить 5,5 одиниці.

Водночас існує твердження, що вільне володіння зброєю значно знижує кримінальну статистику. Бандити будуть боятися ризикувати, нападаючи на законослухняних громадян. Наприклад, після впровадження права на носіння цивільної зброї у Прибалтиці, Грузії та Молдові вулична злочинність впала на 50-70% лише протягом року.

Водночас введення обмежень на зброю у Великій Британії призвело до збільшення кількості злочинів.

Також існує думка, що наш народ не готовий до цієї проблеми і чи є в народі такий же рівень культури володіння і користування зброєю як за кордоном. Не слід забувати, що в Україні на даний час досить поширене володіння мисливською зброєю і жертви від її застосування – це переважно наслідок нещасних випадків. Певна кількість людей володіють нагородною зброєю, що також не приводить до катастрофи. Обсяг легальної зброї, за офіційними даними, налічує близько 2 млн. одиниць, з застосуванням яких протягом 2012 року було вчинено 48 злочинів (включно зі злочинами з необережності та випадками перевищення меж необхідної оборони), тобто 0,0024%. Загалом же, за неофіційними даними в Україні обсяг незареєстрованої зброї сягає більше 3 млн. одиниць і легалізація дозволить значно посилити контроль за її використанням, а отже і підвищити безпеку кожного. Проте для цього потрібно вирішити багато питань щодо заборони проносу зброї в громадські місця, наприклад на стадіони, передачі її іншим особам тощо, а також відповідальності за такі порушення.

То ж чітко, як бачимо, прослідковуються «за» і «проти» даного законопроекту. Особисто я вважаю, що легалізувати зброю можна лише в тому випадку, коли буде чітко встановлена процедура отримання такого права на зброю. Порівняти можна з одержанням водійських прав. Де спочатку потрібно пройти медичний огляд, теоретичну та практичну підготовку і скласти екзамен і, якщо всі умови виконані на належному рівні, кожен громадянин має право отримати водійські права. Схожа процедура має бути і щодо отримання прав на зброю. Проте, важливим аспектом даного питання має стати перевірка громадян України на психічну стійкість і врівноваженість, тобто мають бути встановити певні вікові і фізичні обмеження, для тих хто виявить бажання придбати зброю. Крім того, окремо має бути законодавчо встановлено порядок позбавлення такого права і вилучення зброї та боєприпасів.

Організаційно-правові основи митного контролю товарів та транспортних засобів

Дворенков С.К. – студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС Сергєєв І.С.

В умовах переходу України до ринкової економіки посилюється значення зовнішньоекономічної діяльності, яка зумовлює переміщення різних груп товарів та транспортних засобів через митний кордон України і набуває актуальності дослідження проблемних питань правового регулювання та практичного застосування процедур митного контролю.

Практика свідчить, що поряд з переважною більшістю учасників ЗЕД, що намагаються сумлінно виконувати вимоги, встановлені державою стосовно порядку здійснення ЗЕД, є певна частина учасників цієї діяльності, які з наміром або через незнання припускаються помилок або не виконують окремі норми і правила. Це призводить до великих втрат державних прибутків, дезорганізації роботи митних органів та інших відомств тощо.

Держава зацікавлена в реалізації зовнішньої і внутрішньої економічної, фінансової, податкової, митної політики, а також політики в галузі забезпечення державної безпеки, а саме тому митний контроль товарів та транспортних засобів набуває важливого значення.

Дослідженням проблематики здійснення митного контролю приділяють увагу у своїх працях такі сучасні науковці: Федосєєв М.А., Пісьмаченко Л.М., Волкова Н.В., Шевчук О.М., Панфілова О.Є., Туржанський В.А., Коросташова І.М., Мазур А.В., Резнік І.М., Медвідь Ю.О. та інші.

Конституція України проголошує, що життя та здоров'я людини є найвищою цінністю[1, ст.3]. З метою захисту громадян України від неякісних товарів харчової промисловості та незаконно ввезених лікарських засобів, і контролю за їх якістю державою застосовується широкий спектр митно-правових заходів, в тому числі забезпечення процедур митного контролю за ввезенням харчових продуктів та лікарських засобів на територію України.

Митний контроль щодо лікарських засобів спрямований на забезпечення державними органами, підприємствами, фізичними особами порядку переміщення лікарських засобів через митну територію України[4,с. 69].

Відповідно до частини шостої статті 319 Митного кодексу України, частини третьої статті 44 та частини четвертої статті 45 Закону України «Про безпечність та якість харчових продуктів» Постановою КМУ було затверджено «Порядок здійснення попереднього документального контролю в пунктах пропуску через державний кордон України», одним із завдань якого є визначення процедури митного контролю продуктів харчування у пунктах пропуску через державний кордон України.

Що ж стосується товарів військового призначення та подвійного використання, то з метою забезпечення захисту національних інтересів України, дотримання нею міжнародних зобов'язань щодо нерозповсюдження зброї масового знищення, засобів її доставки, обмеження передач звичайних видів озброєння, а також здійснення заходів щодо недопущення використання зазначених товарів у терористичних та інших протиправних цілях діє ЗУ «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання» від 20.02.2003 р., відповідно до якого було розроблено та затверджено низку постанов КМУ для реалізації державного контролю у цій сфері.

В даний час одним із найбільш поширених предметів протиправного переміщення виступають автотransпортні засоби, що ввозяться на митну територію України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю. З метою протидії цьому явищу Правила митного контролю та митного оформлення транспортних засобів, що переміщуються громадянами через митний кордон України, затверджені Наказом Державної митної служби від 17.03.2008 р., Положення «Про митні декларації», затверджені Постановою КМУ від 21.05.2012 р. з метою реалізації положень Митного кодексу України з питань митного контролю та митного оформлення товарів та транспортних засобів.

Проголошений Україною шлях до євроінтеграції на теперішній час неможливий без забезпечення ефективного захисту прав інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності є актуальним питанням не тільки в Україні, але й сучасною проблемою світової спільноти. Митні органи, контролюючи переміщення товарів через митний кордон, безперечно, здатні брати активну участь у контролі додержання прав інтелектуальної власності правовласників, що закріплено нормами Митного кодексу України[3, с. 54-55].

Одним з пріоритетних напрямів економічного та соціального розвитку України є її інтеграція до ЄС та поглиблення економічних зв'язків з іншими країнами. Обов'язковою складовою цього процесу є співробітництво у митній сфері, а саме впровадження зарубіжного досвіду у сфері митного контролю товарів та транспортних засобів щодо спрощення митних процедур при перетині митного кордону та під час митного оформлення.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>.
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>.
3. Стрижак І.В. Проблеми сприяння захисту прав інтелектуальної власності митними органами України // Митна справа. №3(87), 2013. – с. 54-59.
4. Шевчук О.М. Особливості митного контролю та оформлення лікарських засобів, які відносять до групи «прикриття» та «фізику» // Митна справа. - №1 . - 2012. – с.67-73.

***Актуальні питання пост аудиту в системі митного контролю:
досвід зарубіжних країн***

Воробей В.М. – студент 3 курсу ННІПІ НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри загальноправових дисциплін ННІПІ НАВС Сергєєв І.С.

Розвиток світових інтеграційних процесів і міжнародної кооперації призводять до зростання обсягів зовнішньоекономічних операцій і, паралельно з ростом обсягів зовнішньої торгівлі збільшується роль митного контролю, який повинен здійснюватися на якісно новому рівні.

Основним міжнародним документом у сфері організації та проведення митного контролю є Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур (м.Кіото), яка прийнята Радою митного співробітництва 18 травня 1973 р. [1]. У Конвенції зазначено, що спрощення та гармонізація.

процедур митного контролю полягає у прозорості, послідовності, логічності і прогнозованості цього процесу для всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Відповідно до глави 6 Кіотської конвенції методи митного контролю за переміщенням та заходи контролю, що базуються на застосуванні методів аудиту є основними. У додатках до Конвенції визначено: «Контроль на основі методів аудиту – це сукупність заходів, за допомогою яких посадова особа митного органу переконується у правильності заповнення митної декларації та вірогідності зазначених даних, перевіряючи книги обліку, облікову документацію, комерційну інформацію» [1]. Тобто митний контроль на основі методів аудиту має здійснюватися не під час митного оформлення, а через деякий час після його завершення. У практичній діяльності такий вид контролю отримав назву митного постаудиту.

В законодавстві зарубіжних країн на даний час нема єдиного визначення поняття митного аудиту і використовуються терміни: «post-customs control», «postcustoms audit», «post-clearance control», «post-clearance audit». Проте, зважаючи на різноманітність категоріального визначення, сутність усіх понять зводиться до того, що під митним аудитом розуміється зведення до мінімуму «пропускних» митних процедур та здійснення митного контролю шляхом подальшої поглибленої документальної перевірки суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності вже після факту митного оформлення товарів та транспортних засобів.

Наглядним прикладом ефективності митного постаудиту може бути практика цієї діяльності в Китаї та Японії.

Основними процедурами митного постаудиту Китаю є аудиторська підготовка, здійснення, планування та оцінка. Митний постаудит можна проводити протягом 3 років з дати здійснення експортно-імпорتنих операцій або протягом строку митного нагляду та контролю за товарами, що ввозяться із митними пільгами або звільнені від сплати мита[5].

За період функціонування системи митного постаудиту в Китаї досягнуто значних успіхів у регулюванні імпорту та експорту, запобіганні незаконної контрабандної діяльності та захисті національного оподаткування. Розвиток митного постаудиту Китаю передбачає формування, так званої, прогресуючої системи «чотири в одному», яка передбачає: аналіз ризиків, аудит підприємств, торгівельні розслідування та управління підприємствами.

Заслужує на увагу також досвід Японії щодо системи функціонування митного аудиту. Процедура постаудиту включає наступні етапи: підготовчий (формування програми із визначеними питаннями постаудиту), дослідження (у вигляді виїзної перевірки під час якої працівники митниці ознайомлюються з результатами внутрішнього аудиту підприємства, опитують співробітників, здійснюють огляд приміщень тощо) та узагальнення результатів(складання акту-звіту) .

Як свідчить статистика 69 % підприємств Японії за результатами здійсненого постаудиту допускали порушення у декларуванні товарів, а отже ухилялися від постаудитних платежів.

В Україні,згідно з повідомленням Департаменту митного аудиту України, аналізу та управління ризиками ДМСУ за 2012рік, середньомісячна кількість активних суб'єктів зовнішньо економічної діяльності становила 10-12 тисяч, але тільки кожне 8–10-е підприємство України піддавалося постаудиту, і частка здійснених постаудитних платежів склала 0,17 %, в той час, як у розвинених зарубіжних країнах постаудит забезпечує до 30 % усіх митних надходжень .

Таким чином, з огляду на зазначене, пріоритетним на сьогодні для митниці в Україні є широке запровадження системи постаудиту як важливого елементу оптимізації митного контролю, що дозволяє значно прискорити митне оформлення та випуск товарів у вільний обіг та запобігти втратам державного бюджету.

Список використаних джерел:

1. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур (Кіотська конвенція), затверджена Радою митного співробітництва 18.05.1973 р. у редакції Брюсельського Протоколу 1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_643.

2. Єдинак Т. С. Постмитний аудит як фактор забезпечення економічної безпеки країни: зарубіжний досвід та українська перспектива / Т. С. Єдинак , В. Ю. Єдинак // Вісник Академії митної служби України. – 2008. – № 4. – С. 70–76.

3. Офіційний веб-сайт Всесвітньої митної організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wcoomd.org/en/about-us/legal-instruments.aspx>

4. Митний кодекс Європейського Союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kompmp.rada.gov.ua/kompmp/control/uk/doccatalog/list?currDir=47240>

5. Офіційний веб-сайт Генеральної Митної Адміністрації Китайської народної республіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.customs.gov.cn/publish/portal0/>

6. Офіційний веб-сайт Митної служби Республіки Вірменія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.customs.am/Content.aspx?itn=csCIPostClearanceControl>

7. Офіційний веб-сайт Митної служби Японії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.customs.go.jp/english/index.htm>

8. Офіційний лист Департаменту митного аудиту, аналізу та управління ризиками ДМСУ на адресу Державного науково-дослідного інститут митної справи від 17.04.2013 р. № 27/2-10/804-ЕП.

Якість надання управлінських послуг як чинник ефективності місцевого управління

Жаріков О.Ю. – старший викладач кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС
Свинобой О.В. – студент 3 курсу ННПП НАВС

Одним із стратегічних завдань сучасного українського поступу є запровадження нової ідеології функціонування виконавчої влади та місцевого самоврядування як діяльності із забезпечення реалізації прав і свобод громадян, надання управлінських, державних, адміністративних та громадських послуг. Актуальність проблеми надання якісних управлінських послуг в системі державного управління не викликає сумніву.

Послуги, що надаються державою і місцевим самоврядуванням, складають сферу управлінських публічних послуг. За ознаками суб'єкта, що надає публічні послуги, дослідники розрізняють державні, муніципальні, комунальні та адміністративні послуги. Державні послуги розглядають як послуги, що надаються органами державної влади як правило, лише виконавчої та державними установами, організаціями, підприємствами, муніципальні послуги – ті що надаються органами місцевого самоврядування та комунальними установами, організаціями, підприємствами.

Адміністративні послуги – це публічні послуги, що надаються органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими особами, і надання яких пов'язане з реалізацією владних повноважень, тобто прийняття владних рішень.

Методика оцінювання якості надання послуг формується на основі уміння розмежування суспільством традиційних та нових цінностей, оскільки виникає потреба застосування через механізми державного управління понять якості, критеріїв якості та показник якості.

Дослідження та вдосконалення механізмів надання якісних управлінських послуг органами місцевого управління в контексті підвищення довіри населення до них та зменшення соціальної напруженості виступає вагомим чинником, що характеризує ефективність місцевого управління.

По-перше, тому, що дана проблема зумовлена кардинальними змінами у політичній системі України, змінами конституційно-правового статусу головних суб'єктів суспільних відносин та адміністративно-територіального поділу.

По-друге, внаслідок визначення державного курсу налаштованістю та інтеграцію в Європейський Союз, що потребує адаптації системи місцевого управління України до сталих європейських традицій демократичного управління.

По-третє, через те, що виникнення проблеми надання управлінських послуг тісно пов'язане зі сферою налагодження партнерських взаємовідносин між суб'єктами територіальної громади як засіб розв'язання місцевих проблем. Адже діяльність обраної демократичним шляхом влади, що не враховує думки громадськості приречена на неефективність.

Отже, якісні управлінські послуги й досконалі механізми їх надання є головною умовою підвищення довіри громадян до органів влади, стабілізації і підвищення якості життя усіх верств населення. Таке розуміння означеної проблеми у свою чергу зумовлює необхідність удосконалення діючої системи місцевого управління на основі стимулювання перспективних нововведень, упровадження новітніх організаційних та інформаційних технологій, а також обґрунтування та розробки факторно-критеріальної моделі оцінки ступеня задоволення населення якістю управлінських послуг, що надаються органами влади на місцевому рівні.

Нині існують низка причин, які не дозволяють надавати громадянам якісні управлінські послуги. Перш за все йдеться про необхідність чіткого законодавчого розмежування повноважень, компетенцій органів місцевого самоврядування і органів державної виконавчої влади та відповідне їх фінансування. Існуюча суперечність, яка полягає у тому, що органи місцевого самоврядування і органи державної виконавчої влади згідно з чинним законодавством є одночасно суб'єктами надання управлінських послуг і суб'єктами захисту

прав споживача, що не сприяє удосконаленню механізму надання та якості управлінських послуг. До того ж місцеві органи управління ще достатньо активно залучають альтернативні способи надання цих специфічних послуг, наприклад, шляхом концесій не сприяють розвитку конкурентного середовища на ринку послуг, які могли б надаватися іншими структурами.

Таким чином, ефективність надання управлінських послуг місцевими органами влади можна представити як дієвість, результативність у досягненні поставлених цілей щодо задоволення нужд і потреб місцевого населення. З огляду на це, метою роботи місцевих органів влади має бути забезпечення безперервного вдосконалення надання послуг населенню.

Список використаних джерел:

1. Конституція України. Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua/konst/CONST1.HTM#r2>
2. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».- К.:Парлам. вид-во, 2007.-80 с.
3. Долечек В. Управлінські послуги: сутність,види,ознаки/В.Долечек// Вісник НАДУ.- 2003.-№3.- С.93-99
4. Ільяшенко В.А. Світовий досвід реформування державного сектора у сфері надання управлінських послуг/ В.А Ільяшенко [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr_du/2009_3/files/DU309_02.pdf
5. Кривенюк В.В. Орієнтація органів державної влади на задоволення потреб громадян як споживачів управлінських послуг/ В.В Кривенюк. –Режим доступу: <http://www.kds.org.ua/blog/krivenyuk-vv-tvorcha-robota-orientatsiya-organiv-derzhavnoi-vladi-nazadovolennya-potreb-gromad>.
6. Якісні управлінські послуги – головна умова підвищення довіри населення до органів влади: [монографія] за заг. ред. Ю.О. Куца , С.В Красноп'ярової. –Х.:вид-во ХарPI НАДУ «Магістр»,2005.- 222с.

Сучасний стан публічної адміністрації

Винниченко Ю.А. – студент ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС Сергєєв І.С.

Адміністративне право є однією з найрельєфніших галузей публічного права України. За допомогою засобів адміністративного права здійснюється зовнішнє вираження і юридичне оформлення публічного інтересу в управлінні. [1;С.32-33]. Публічний інтерес – це важливі для значної кількості фізичних та юридичних осіб потреби, які відповідно до законодавчо встановленої компетенції забезпечуються публічною адміністрацією. Тобто, реалізація прав і свобод людини і громадянина значною мірою залежить від організації діяльності органів публічної адміністрації і професійно підготовлених публічних службовців, які дотримуються пріоритету публічного інтересу на службі.

Публічна адміністрація – органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування та інші суб'єкти, які відповідно до закону мають повноваження забезпечувати виконання законів, діяти в публічних інтересах.

Публічна адміністрація в Україні пройшла досить тривалий період формування. Особливістю становлення публічної адміністрації в Україні було те, що, перебуваючи у складі СРСР, республіка не мала досвіду самостійного прийняття рішень та навіть повноцінної мережі адміністративних органів. Адже в СРСР рішення на усіх рівнях (від центрального до місцевого) приймалися компартійними органами.

З 1991 року, коли Україна стала незалежною державою, і до цього часу відбувається адміністративне реформування, яке призводить до оновлення адміністративного права України і сприяє приближенню цієї галузі до певних європейських стандартів. Проте кількість змін, яких зазнало законодавство України за весь час є досить малим і не всі вони є ефективними.

Актуальність даної теми полягає в тому, що чинна публічна адміністрація в Україні залишається не результативною, схильною до корупції та є надмірно централізованою. Тому це призводить до негативних змін у суспільстві і державі.

Проблематика публічної адміністрації є одним з пріоритетів Центру політико-правових реформ. Зокрема, експерти ЦППР причетні до розробки:

- Концепції адміністративної реформи в Україні (1996-1998);
- проекту Концепції реформування публічної адміністрації в Україні (2005-2009);
- Концепції реформування системи надання адміністративних послуг (схвалено Урядом 2006 року);
- Закону України «Про Кабінет Міністрів України» (в редакції 2008р.);
- Закону України «Про доступ до публічної інформації» (ухвалено 13.01.2011)
- Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» (ухвалено в «цензурованій» редакції 17.03.2011);
- нової редакції Закону України «Про державну службу» (ухвалено в «цензурованій» редакції 17.11.2011)
- Закону «Про адміністративні послуги» (ухвалено 06.09.2012).

Хоча проект «Концепції реформування публічної адміністрації в Україні» був розроблений 2005-2009 рр. сформульовані в ньому основні причини стану публічної адміністрації в Україні є актуальними і на даний час:

- 1) незавершеність трансформації Кабінету Міністрів України (Уряду) в орган політичного керівництва;
- 2) неефективна організація діяльності міністерств;
- 3) нераціональна система органів виконавчої влади на центральному рівні;
- 4) неефективна організація виконавчої влади на регіональному та місцевому рівнях:
 - неефективний механізм взаємодії Кабінету Міністрів України з місцевими державними адміністраціями;
- 5) неефективне місцеве самоврядування;
- 6) неефективна публічна (державна та муніципальна) служба:
 - велика плінність кадрів і неналежний професійний рівень персоналу;
 - суб'єктивізм в управлінні публічною службою в органі;
 - покладення на публічних службовців політичних функцій та незахищеність публічних службовців від партійно-політичних впливів;
- 7) відсутність паритетних засад у відносинах приватних осіб з органами публічної адміністрації:

- фактична перевага прав та інтересів чиновника, формалізм, бюрократія, корупція[2].

Отже, все це свідчить про необхідність нового більш ефективного реформування публічної адміністрації в Україні, яке повинно забезпечити формування ефективної системи публічної адміністрації, що надаватиме якісні публічні послуги громадянам на рівні, що відповідає європейським стандартам, забезпечувати оптимальне використання публічних коштів та буде здатна вчасно і адекватно реагувати на соціально-економічні, політичні та інші зміни в суспільстві та державі. Так як проголошений Україною курс на інтеграцію до ЄС передбачає досягнення не тільки соціально орієнтованої економіки, а й високих стандартів, реальної демократії, побудови громадянського суспільства, дотримання верховенства права. З метою досягнення європейських стандартів діяльність органів публічної адміністрації має будуватися на таких принципах як: верховенства права, гуманізму та справедливості в діяльності публічної адміністрації; законності; відкритості; неупередженості; ефективності; підконтрольності та відповідальності як обов'язку публічної адміністрації нести юридичну відповідальність за прийняті рішення.

Список використаних джерел:

1. Адміністративне право України: навч. посіб. / С. Т. Гончарук. – К.: НАВС України, 2000. – 240 с.
2. Реформа публічної адміністрації в Україні: Проекти концепції та законів / Упоряд.: І. Коліушко, В.Тимошук. — К, 2005. — 192 с.

Пахлан В. В. – студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС Сергєєв І.С.

Адміністративне право є необхідною умовою і засобом функціонування публічної влади. Разом з тим, до недавніх часів характерною ознакою українського адміністративного права була істотна деформація його ролі. Точніше кажучи, абсолютизувалися два аспекти суспільного призначення адміністративного права: насамперед, як засобу управлінського впливу держави на суспільні процеси, тобто як права «адміністрування», а також - як права «примусу», що забезпечувало застосування державою у відносинах з громадянами різноманітних засобів адміністративного примусу.

Це є закономірним наслідком певної науково-юридичної традиції, що зміцнювалася впродовж багатьох років радянського періоду.

Ще й дотепер, на жаль, адміністративне право багатьма сприймається лише у згаданих аспектах. Хоча зрозуміло, що таке уявлення консервує властиву тоталітарному суспільству ідеологію «панування держави» над людиною, де людині відводиться місце лише керованого об'єкта, на який спрямовані владно-розпорядчий вплив і адміністративний примус з боку державних органів.

Ця стара ідеологія вже не відповідає визначеній Конституцією України (ст. 3) принципово новій ролі держави у відносинах з людиною, згідно з якою «утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави». Отже, сама Конституція закріпила перехід від домінуючої в минулому ідеології до нової - ідеології «служіння держави» людині.

Втілення в життя ідей і вимог Конституції України вимагає принципово нового погляду на суспільну цінність адміністративного права у демократичному суспільстві.

Як відомо, адміністративне право найтісніше пов'язане з виконавчою гілкою державної влади і з державним управлінням як вирішальною формою практичної реалізації цієї гілки влади.

В даному контексті розуміємо право традиційно, тобто у так званому «позитивістському» значенні - як економічно детерміновану систему загальнообов'язкових норм, правил поведінки, офіційно встановлених або санкціонованих державою, у яких виражені домінуючі у даному суспільстві (через представництво у державно-владних структурах) суспільні інтереси, цінності та очікування. В наведеному розумінні право на сьогодні посідає провідне місце серед інших форм нормативного регулювання управлінських відносин: норм моралі, звичаїв, статутних норм об'єднань громадян тощо.

Адже саме реально існує законодавство або позитивне право завдяки своїм об'єктивним властивостям: нормативності, загальнообов'язковості, формальній визначеності, можливості державного примусу - має значний потенціал дієвого забезпечення належної організованості і впорядкованості, доцільної сталості й водночас певної динамічності зазначених відносин.

Право та управління. У методологічній оцінці ролі права у функціонуванні державного управління (далі - управління) та його інститутів вихідною тезою слід вважати те, що управління у демократичному суспільстві об'єктивно перебуває в органічній єдності з правом у цілому, з усією системою його галузей. Здійснення управління не можливе поза правом, без застосування правових норм у процесі управління, без використання правової форми у межах окремих його інститутів, функцій, стадій та процедур.

Цей теоретичний висновок має не лише академічний характер, а й безпосередньо враховує дійсні потреби сьогоденної державно-правової практики.

Адже на нинішньому, досить складному етапі формування у нашій країні якісно нового типу держави - демократичної, соціальної і правової - не виправдано спростилося ставлення

до права, до закону (у широкому розумінні цього терміна). Зокрема, значна частина громадян право взагалі не усвідомлює як об'єктивно детерміноване явище, а оцінює лише як прояв суб'єктивної волі законодавця, інших державних інституцій.

Забувають, що, з одного боку, джерелом, а з другого - наслідком правових актів завжди є суспільні відносини, їхній певний стан, міра розвиненості та впорядкованості. Відтак закони, інші акти законодавства іноді сприймаються як суто формальні документи, як похідні засоби управління, що в будь-який час можуть змінюватись або взагалі не братися до уваги.

Саме таке ставлення призводить, зокрема, до зниження відповідальності державних службовців, поширення неповаги до законності та правопорядку.

Публічне адміністрування в сфері закордонних справ

Середа Р.М. – старший лаборант кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС
Науковий керівник – доктор юридичних наук, професор, начальник кафедри адміністративного права і процесу НАВС Кузьменко О.В.

Важливим пріоритетом зовнішньої політики України, який передбачає проведення системних реформ в усіх сферах життя, є зміцнення економічної складової зовнішньої політики України з метою створення сприятливих міжнародних умов для подолання негативних наслідків світової фінансово-економічної кризи та відновлення економічного зростання нашої держави.

У сфері зовнішньополітичного забезпечення своєї національної безпеки Україна як європейська позаблокова держава просуває свої інтереси, спираючись на норми та принципи міжнародного права, розвиває добросусідські відносини з усіма країнами, насамперед сусідніми, проводить політику, спрямовану на утвердження стабільності і безпеки в Європі та у світі в цілому, бере активну участь у розв'язанні так званих заморожених конфліктів та в інших міжнародних зусиллях, спрямованих на подолання існуючих викликів і загроз.

Постійним пріоритетом зовнішньої політики та сферою особливої уваги є захист і заохочення прав людини та співпраця у цій галузі з іншими країнами світу та в рамках міжнародних організацій, захист прав та інтересів громадян і юридичних осіб України за кордоном, створення сприятливих зовнішньополітичних умов для розвитку української нації, її історичної свідомості, національної гідності українців, а також етнічної, культурної, мовної, релігійної самобутності громадян України усіх національностей.

З метою забезпечення своїх національних інтересів Україна проводить активну багатосторонню політику в універсальних та регіональних міжнародних організаціях. Її участь в ООН спрямована на відстоювання і просування інтересів держави у процесі прийняття світовою спільнотою тих рішень, які мають або можуть мати вплив на безпеку нашої країни, її успішний політичний, економічний та соціально-культурний розвиток. Діяльність у рамках ОБСЄ є важливим фактором зміцнення регіональної безпеки і стабільності в Європі. Участь у роботі Ради Європи є вагомим чинником інтеграції України у єдиний європейський правовий простір.

У рамках розвитку міжнародного культурно-гуманітарного співробітництва пріоритетним завданням є створення мережі культурно-інформаційних центрів у складі закордонних дипломатичних установ України, які сприятимуть промоції культурного, освітнього та туристичного потенціалу, забезпеченню культурних, мовних та інформаційних потреб українців, які проживають за кордоном.

Публічне адміністрування закордонними справами — це діяльність органів держави, спрямована на здійснення зовнішньої політики України.

Відповідно до ст. 18 Конституції України зовнішньополітична діяльність України спрямована на забезпечення її національних інтересів і безпеки шляхом підтримання

мирного і взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства за загальновизнаними принципами і нормами міжнародного права [1, с. 4].

З метою забезпечення національних інтересів України її зовнішню політику спрямовують на виконання найголовніших завдань, серед яких: утвердження й розвиток України як незалежної, демократичної держави; забезпечення стабільності міжнародного становища України; збереження територіальної цілісності держави та недоторканості її кордонів; включення національного господарства в світову економічну систему для його повноцінного економічного розвитку, забезпечення громадян і підвищення добробуту народу; захист прав та інтересів громадян України, її юридичних осіб за кордоном; створення умов для підтримання контактів із зарубіжними українцями й вихідцями з України, надання їм допомоги згідно з міжнародним правом.

Україна як суб'єкт міжнародного права здійснює безпосередні зносини з іншими державами, укладає з ними договори, обмінюється представництвами, бере участь у діяльності впливових міжнародних організацій (ООН, НБРС, СНД та ін.) в обсязі, необхідному для ефективного забезпечення національних інтересів [4, с. 569].

Систему органів державного управління зовнішньополітичною діяльністю складає:

- Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України;
- Міністерство закордонних справ України;
- Дипломатичні представництва України та місії;
- Консульські установи України.

Відповідно до Основних напрямів зовнішньої політики України українська держава реалізує зовнішню політику на таких засадах [3, с. 195]:

- здійснює відкриту зовнішню політику, прагне до співробітництва з усіма зацікавленими партнерами, уникаючи залежності від окремих держав чи груп держав;
- розбудовує свої двосторонні та багатосторонні відносини з іншими державами й міжнародними організаціями на основі принципів добровільності, взаємоповаги, рівноправності, взаємовигоди, невтручання у внутрішні справи;
- Україна засуджує війну як знаряддя національної політики та ін.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст.141.
2. Коломоєць, Т. О. Адміністративне право України / Т. О. Коломоєць. – 2-ге вид., змін. і доп. – К., 2012. – 217 с.
3. Курс адміністративного права України: Підручник. / Колпаков В.К., Кузьменко О.В., Пастух І.Д., Сущенко В.Д. (спец. ред.). – 2-ге вид. перероб. та допов. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 872 с.

Мета та види адміністративного стягнення. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх

Денисенко К.О. – студент ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС Мозоль Н.І.

Адміністративне стягнення є мірою відповідальності і застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, в дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, а також запобіганню вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами.

За вчинення адміністративних правопорушень можуть застосовуватись такі адміністративні стягнення:

1. попередження;
2. штраф;

3. оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення, або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення;

4. конфіскація: предмета, який став знаряддям вчинення, або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення;

5. позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину (права керування транспортними засобами, права полювання); Громадські роботи;

6. виправні роботи;

7. адміністративний арешт.

Законами України може бути встановлено й інші, крім зазначених у цій статті, види адміністративних стягнень. Законами України може бути передбачено адміністративне видворення за межі України іноземців і осіб без громадянства за вчинення адміністративних правопорушень, які грубо порушують правопорядок.

За вчинення адміністративних правопорушень до неповнолітніх у віці від 16 до 18 років можуть бути застосовані такі заходи впливу:

1. зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого;

2. попередження;

3. догана або суворя догана;

4. передача неповнолітнього під нагляд батькам, або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному, або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання[1, с.212-214].

Оплатне вилучення та конфіскація предметів можуть застосовуватись як основні так і додаткові адміністративні стягнення; інші адміністративні стягнення, зазначені в ч.1 ст. 24 кодексу України про адміністративне правопорушення, можуть застосовуватись тільки як основні. За одне адміністративне правопорушення може бути накладене основне або основне та додаткове стягнення.

Попередження як захід адміністративного стягнення виноситься в письмовій формі. У передбачених законом випадках попередження фіксується іншим установленим способом.

Штраф є грошовим стягненням, що накладається на громадян і посадових осіб за адміністративні правопорушення у випадках і розмірі встановлених цим кодексом та іншими законами України.

Оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення, або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення, полягає в його примусовому вилученні за рішенням суду і наступні реалізації з передачею вирученої суми колишньому власникові з відрахуванням витрат по реалізації вилученого предмета. Порядок застосування оплатного вилучення і види предметів, які підлягають вилученню, встановлюється цим кодексом та іншими законами України.

Конфіскація: предмета, який став знаряддям вчинення, або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення, полягає в примусовій безоплатній передачі цього предмета у власність держави за рішенням суду. Конфісковано може бути лише предмет, який є у приватній власності порушника, якщо інше не передбачено законами України. Конфіскація вогнепальної зброї, інших знарядь полювання і бойових припасів не може застосовуватись до осіб, для яких полювання є основним джерелом існування.

Позбавлення наданого громадянину права полювання застосовується на строк до 3-х років. За грубе, або систематичне порушення порядку користування цим правом.

Позбавлення громадянина права керування транспортними засобами на строк до 3-х років за грубе, або повторне порушення порядку користування цим правом, або на строк до 10-ти років за систематичне порушення порядку користування цим правом. Позбавлення права керування засобами транспорту не може застосовуватись до осіб які користуються цими засобами в зв'язку з інвалідністю, за винятком випадків керування в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, а також у разі не виконання вимоги працівника

міліції про зупинку транспортного засобу, залишення на порушення вимог встановлених правил місця дорожньо-транспортної пригоди, учасниками якої вони є, ухилення від огляду на наявність алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння.

Громадські роботи полягають у виконанні особою, яка вчинила адміністративне правопорушення, у вільний від роботи чи навчання час безоплатних суспільно-корисних робіт, вид яких визначають органи місцевого самоврядування. Громадські роботи призначаються районним, міським, чи міськрайонним судом на строк від 20 до 60 годин і відбуваються не більше як чотири години на день. Громадські роботи не призначаються особам, визнаними інвалідами 1, або 2 групи, вагітним жінкам, жінкам старше 55 років та чоловікам старше 60 років.

Вмправні роботи застосовуються на строк до 2-х місяців з відбуванням їх за місцем постійної роботи особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, і з відрахуванням до 20 відсотків її заробітку в дохід держави. Випрані роботи призначаються районним, міським, чи міськрайонним судом.

Адміністративний арешт установлюється і застосовується лише у виняткових випадках за окремі види адміністративних правопорушень на строк до 15 діб. Адміністративний арешт призначається районним, міським чи міськрайонним судом. Адміністративний арешт не може застосовуватися до вагітних жінок, жінок, що мають дітей віком до 12-ти років, до осіб, які не досягли 18-ти років, до інвалідів 1 та 2 групи [2, с. 8-20].

Список використаних джерел:

1. Дяків Т.Є., Тетарчук І.В. - Адміністративне право України: Навчальний посібник для підготовки до іспитів. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 214 с.
2. Лук'янець Д.М. – Розвиток інституту адміністративної відповідальності: концептуальні засади та проблеми правореалізації: автореф. дис.. на здобуття наук. ступеня канд.. юрид. наук: спец. 12. 00. 01 «Адміністративне право» / Д.М. Лук'янець. – К., 2013. – 20 с.

До питання поліпшення здійснення обов'язків державним виконавцем державної виконавчої служби, проблеми виконавчого провадження

Горкуша Д.С., слухач магістратури ННІЗН НАВС

Політичне, економічне та соціальне оновлення суспільства у процесі розбудови демократичної системи державного управління зумовлює необхідність приведення правових, організаційних, структурних та інших засад функціонування органів державної виконавчої влади у відповідність з новими умовами їх діяльності та розвитку. Одним із пріоритетних, які потребують нагального вирішення аспектів у цьому напрямі є розмежування повноважень між судовими і виконавчими органами державної влади.

Виконавче провадження і до сьогодні вважається надто слабкою ланкою механізму захисту прав, свобод та законних інтересів людини і громадянина, інтересів юридичних осіб та держави в цілому.

Штатна побудова державної виконавчої служби, на сьогодні, як система органів і підрозділів знаходиться безпосередньо в підпорядкуванні Міністерства юстиції України, створює централізовану систему із Департаменту державної виконавчої служби, що підпорядковується міністру юстиції України, і до структури якого входять управління, відділи, відділення. Департаменту ДВС підпорядковані обласні, Автономної Республіки Крим та міст Києва і Севастополя ДВС. Їм безпосередньо підпорядковані міські, районні, районні у містах ДВС. Відносини в системі ДВС характеризуються особливим порядком призначення на посаду та звільнення з посади державних виконавців. Ця схема відповідає структурі ДВС як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом.

Досліджуючи стан виконавчого провадження з примусового виконання рішень судів та інших несудових органів, можна дійти висновку, що рівень добровільності виконання таких рішень досить низький. Він становить близько 5 %, а ступінь негативного ставлення до

здійснюваних державним виконавцем дій, в тому числі і до його особи, негативний, а інколи й агресивний, нерідко пов'язаний з посяганням на життя, здоров'я, майно як самого державного виконавця, так і членів його сім'ї і близьких родичів, що є суттєвою проблемою та звичайно ж не може слугувати стимулом для чіткого та «тверезого» виконання своїх обов'язків.

Враховуючи такий стан справ, можна запропонувати вирішення цього питання шляхом створення у складі ДВС спеціальних мілітаризованих підрозділів, які б брали на себе вирішення складних ситуацій, пов'язаних із застосуванням спеціальних заходів у процесі примусового виконання рішень судів та інших несудових органів, а також здійснювали б фізичний захист державних виконавців при здійсненні ними службової діяльності, як це здійснюють підрозділи фізичного захисту податкової міліції.

Також, у частині 1 статті 4 Закону України «Про державну виконавчу службу» міститься перелік осіб, які за своїм статусом є державними виконавцями, тобто особами, які здійснюють практичне виконання рішень, віднесених до компетенції органів державної виконавчої служби. У цьому випадку під терміном «державний виконавець» розуміються особи, які займають певні посади в апараті органів державної виконавчої служби. При цьому до державних виконавців віднесено також осіб, назва посади яких не містить словосполучення «державний виконавець». Це, як правило, керівники підрозділів державної виконавчої служби різного рівня. Тому, слід зазначити, що перелік посад наведений у частині першій цієї статті є вичерпним. У ньому чітко окреслено коло осіб, які мають статус державного виконавця, що не дає можливості широко тлумачити цю норму.

Також, хочеться звернути увагу на той факт, що державним виконавцем може бути призначений громадянин України, який має юридичну освіту, здатний за своїми особистими та діловими якостями виконувати покладені на нього обов'язки, тобто на посади має призначатися громадянин, який проживає постійно на території України не менше п'яти років, з вищою юридичною освітою та зі стажем юридичної роботи не менше трьох років, але за фактом ці вимоги у підборі кандидатів державних виконавців у багатьох випадках не дотримуються.

ЗМІСТ

<i>Учасник</i>	<i>Тема доповіді</i>	<i>Ст.</i>
	Вступне слово	3
Колб О.Г. Дудко Є.В.	Про роль відомчого контролю в удосконаленні змісту кримінально-виконавчих правовідносин в Україні	4
Мозоль Н.І.	Публічне адміністрування у сфері охорони здоров'я	5
Сергєєв І.С. Гринчук Р.А.	Адміністративні правопорушення з боку підлітків. Психологічний аспект	7
Михащук І.О.	Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування у здійсненні соціального захисту дітей без батьківської опіки	8
Галай А.О.	Правоохоронна сутність діяльності державної пенітенціарної служби	12
Стрельченко О.Г.	Природа адміністративної делікатності	14
Галай В.О.	Соціальна згуртованість населення як форма впровадження децентралізованих методів місцевого самоврядування	16
Чорна В.Г.	Поняття адміністративно-правових засобів регулювання позашкільної освіти	17
Шевченко Л.В.	Сутність державного контролю у сфері виконавчої влади	19
Жаріков О.Ю.	Адміністративна відповідальність за корупційні правопорушення	21
Юрковська Л.Г.	Публічний контроль за діяльністю органів самоорганізації населення	22
Лінік Є.П.	Деякі проблемні питання захисту прав біженців	24
Булик І.Л.	Особливості взаємодії публічних органів та громадських організацій щодо забезпечення права на освіту та фахову підготовку інвалідів	25
Шматова Ю.	Міністерство оборони України у сфері подолання наслідків аварії на ЧАЕС	27
Єфремова М.Ю.	Поняття та перелік чинників, що визначають ефективність адміністративно-правового регулювання професійного розвитку працівників	28
Лисенко В.І.	Типологія основних закордонних поселень українців	30
Бурлаков С.В.	Поняття «державного замовлення на висвітлення діяльності публічної адміністрації»	31
Фартушна О.В.	Державна підтримка сімей з дітьми	33
Ставнійчук Д.С.	Сутність примусових заходів виконавчого провадження	35
Яворська О.О.	Характеристика основних принципів організації та діяльності органів публічної адміністрації	36
Іванова О.О.	Громадські об'єднання як суб'єкти адміністративного права	38

Лоренц В.В.	Адміністративно-правова природа прав дитини	40
Ніколайцева А.К.	Участь експерта в процесі доказування в справах про порушення на автомобільному транспорті	41
Фурманович С.О.	Становлення та розвиток громадянського суспільства в Україні	43
Середа А.П.	До питання делегування органам місцевого самоврядування окремих державних повноважень	44
Чамара І.О.	Роль державної політики в розвитку інституту адміністративних послуг	45
Юрченко А.А.	Природа державної реєстраційної служби	47
Юр'єва О.Ю.	Поняття правового статусу прокуратури України	49
Богашова Т.Г.	Відповідність видів звернень громадян потребам адміністративної діяльності	50
Микитюк Ю.С. Бондаренко С. Ю.	Роль органів публічного управління щодо попередження насильства в сім'ї	52
Болото Є.О.	Основні риси адміністративної відповідальності неповнолітніх	54
Павлюченко В.В.	Сучасний стан публічної адміністрації та об'єктивні передумови адміністративної реформи в Україні	55
Єсіпок А.В. Булик І.Л.	Актуальні проблеми та перспективи розвитку публічного управління	57
Сущенко А.О. Стрельченко О.Г.	Детермінація суб'єктів протидії насильству в сім'ї в Україні	58
Жовкла І.В. Булик І.Л.	Проблеми місцевого самоврядування в контексті адміністративної реформи України	59
Коваленко К.О. Булик І.Л.	Функції державного регулювання нотаріальною діяльністю	61
Мегега М.М. Булик І.Л.	Загальний розвиток освіти в Україні: прогалини та шляхи щодо їх вирішення	62
Федченко М.С. Стрельченко О.Г.	Особливості напрямів вдосконалення розподілу функцій між органами державної влади та органами місцевого самоврядування	63
Юсифли Б.Т.	Характеристика основних причин правопорушень серед неповнолітніх	65
Юсифли А.Т.	Попередження адміністративної делікатності неповнолітніх	66
Сидорчук Ю.С.	Конституційний суд України як суб'єкт забезпечення контролю у сфері виконавчої влади	68
Дубенко А.В.	Деякі особливості адміністративного права в країнах англосаксонської правової системи	69
Титарчук В.О.	Поняття та ознаки політичних посад	71
Кашган А.І.	До питання про поняття правових режимів	74
Давидюк Х.В.	До питання щодо легалізації вогнепальної зброї в Україні	75

Дворенков С.К.	Організаційно-правові основи митного контролю товарів та транспортних засобів	76
Воробей В.М.	Актуальні питання постаудиту в системі митного контролю, досвід зарубіжних країн	77
Свиной О.В. Жаріков О.Ю.	Якість надання управлінських послуг як чинник ефективності місцевого управління	80
Винниченко Ю.А.	Сучасний стан публічної адміністрації	81
Пахлан В.В.	Адміністративне право в сучасних умовах	83
Середа Р.М.	Публічне адміністрування в сфері закордонних справ	84
Денисенко К.О.	Мета та види адміністративного стягнення. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх	85
Горкуша Д.С.	До питання поліпшення здійснення обов'язків державним виконавцем державної виконавчої служби, проблеми виконавчого провадження	87

ЕЛЕКТРОННЕ НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**ПУБЛІЧНА АДМІНІСТРАЦІЯ ТА АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО
В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

Збірник матеріалів
круглого столу
(Київ, 23 квітня 2014 року)

Комп'ютерна верстка І.Л.Булик